

Mødet udsat kl. 12.16

Mødet genoptaget kl. 13.15

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 1: Forslag til finanslov for finansåret 1997.

Af finansministeren (Mogens Lykketoft).
(Fremsat 2/10 96).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Pia Gjellerup (S):

Da der blev dannet en ny regering med Socialdemokratiet i spidsen i januar 1993 til afløsning af De Konservatives og Venstres fælles regering – det var dengang – gik de fire nye regeringspartier i gang med at skabe forudsætningerne for at kunne lægge en ny kurs i den økonomiske og beskæftigelsesmæssige politik. Arbejdet hermed var tilendebragt i maj 1993, hvor kursen og redskaberne blev præsenteret.

De mål, vi satte os dengang, blev af mange af vore politiske modstandere betegnet som grebet ud af miraklernes blå luft, men vi har faktisk holdt, hvad vi lovede at arbejde for. Vi har nået de mål, vi har sat os, på det tidspunkt, vi er nået til nu. På en række områder er vi lidt foran, men så præcist kan man jo heller ikke dosere et fem-årigt forløb.

For den offentlige økonomi var vi temmelig præcise i vores angivelser af målene: balance i den samlede offentlige økonomi i 1997-98. Meget senere havde vi realistiske forhåbninger om, at vi faktisk kunne nå det mål allerede i 1997. Den nu overståede vækstpause fik os til at tøve lidt med at stramme løftet, men vækstpausens ophør gør det nu igen muligt at arbejde realistisk for en balance i 1997.

Finanslovforslaget indebærer med udgangspunkt i de nyeste økonomiske skøn, at vi når så godt som til balance. Mange føler dog en vis fascination ved det runde nul, at balance ikke kun er noget omkring nul, men at det er selve

nullet. Denne fascination kan vi bestemt ikke sige os fri for i Socialdemokratiet. Med den som følgesvend vil vi gå ind i de forestående forhandlinger.

Det er helt afgørende for os, at den lagte linje følges i de kommende år. Balance er ikke nok for os i Socialdemokratiet. Vi vil målbevidst arbejde for, at vi kan begynde en tilbagebetaling af gælden. Vi skal være rustede til tilbageslag, som måtte komme til os udefra, eller som måtte komme, hvis vi ikke selv blev ved med at være dygtige nok til at holde kursen i den samlede økonomiske politik. Der skal være noget at stå imod med i dårlige tider.

Vi vil også skaffe os et råderum til vore beslutninger om samfundets udvikling. Her er vi naturligvis optaget af ikke at være massivt påvirket af de finansmarkeder, der i givet fald skal blive ved med at låne os penge. Vi vil arbejde støt og roligt, ikke med store armbevægelser og kæmpeplaner med svimlende tal, nej, vi vil arbejde med realisme, styrke og ordholdenhed, sådan som vi har lagt kursen og holdt stilen siden 1993.

Den tilsigtede balance og det fremtidige overskud i den offentlige økonomi når vi uden den forøgelse af skattetrykket, som den borgerlige regering benyttede sig af i 1980'erne. Med et let faldende skattetryk, også på trods af kommunernes nu synlige overskridelse af de aftalte rammer i kommuneaftalen, nås resultatet på dette område.

Flere partiers megen tale om at begrænse så den ene så den anden skattekilde er ikke saglig, samtidig med at der tales om balance i finanserne og endda om overskud. Dette vil i givet fald kun kunne ske igennem drastiske indgreb i velfærdssamfundet, og det er ikke Socialdemokratiets dagsorden. Skattelettelser skal finansieres, og finansieringen skal ikke komme fra dem, der har mindst. Udgiftstrykket er faldet kraftigt siden 1993, og også den udvikling i lighed med et stabilt, men svagt faldende skattetryk har vi tænkt os at fortsætte i såvel 1997 som fremover.

På en række af de andre økonomiske nøgleområder er der på tilsvarende vis vidnesbyrd om en fornuftig udvikling, og finanslovforslaget for 1997 lægger op til en fastholdelse af udviklingen på de områder, hvor der er egentlige påvirkningsmuligheder gennem vedtagelser i finanslovsammenhæng.

Danmark er et af de lande i verden, der har den højeste beskæftigelsesgrad. Vi er det EU-land, der har rekorden. For eksempel blot

for at give sådan lidt fornemmelse af, hvad det er, vi taler om, så overgår vi i Danmark den tyske beskæftigelsesgrad med næsten en femtedel. Beskæftigelsen udvikler sig i øvrigt også fortsat positivt. Den seneste økonomiske oversigt fortæller os om en stigning i den private beskæftigelse på ca. 70.000 mennesker igennem de seneste godt tre år. Det er et godt resultat.

Dette resultat er skabt uden nævneværdige flaskehalsproblemer. Når vi har hørt om konkrete problemer med mangel på arbejdskraft, har en nærmere granskning af de enkelte sager næsten altid vist, at der ikke var hold i papirerne. I de resterende tilfælde har der været afdækket urimelige forventninger til, hvilke meget specifikke krav der har skullet tilfredsstilles i lyntempo, men vi vil fortsat også fra Socialdemokratiets side være meget vagtsomme over for problemet med flaskehalse.

Heldigvis har langt de fleste virksomheder været dygtige til at omstille sig fra den gamle, nødvendige desværre, personalepolitik, der handlede om at planlægge indskrænkninger i arbejdsstyrken i god tid, til den nye og lige så nødvendige personalepolitik, heldigvis, der handler om at planlægge nyansættelser og uddannelse. Modsvaret til en god planlægning har været en arbejdsmarkedspolitik, der kunne imødekomme de gennemtænkte og rimelige krav. Både arbejdsmarkedsrådene, arbejdsformidlingen og de enkelte faglige organisationer samt uddannelsesstederne har kendt deres besøgelsestid.

I Socialdemokratiet ønsker vi en fortsættelse af denne indsats, der har givet det nuværende opsving sit enestående kendetegn. Der har ikke været de overophedninger, som i løbet af meget kort tid ellers kan vælte et opsving, sådan som vi så det i 1980'erne. Beskæftigelsen i den offentlige sektor er endnu lidt lavere, end den var i 1993. Faldet i den mellemliggende periode skyldtes i vidt omfang, at antallet af mennesker i jobtræning faldt på grund af indkøringsproblemer med den første arbejdsmarkedsreform. Det store arbejde med skabelsen af aftalte puljejob som et led i den aktive arbejdsmarkedspolitik har nu fjernet dette paradoks.

Beskæftigelsesudviklingen har altså været klart positiv. Men her har vi naturligvis mange forpligtelser også i forhold til de kommende år, så udviklingen kan fortsættes. Vi bliver i Socialdemokratiet først tilfredse, når vi når til noget, der kan kaldes fuld beskæftigelse. Der er meget at indhente efter at have arvet en rekordstor

arbejdsløshed efter det knækkede opsving i 1980'erne. Titusindvis af arbejdsløse ventet utålmodigt på, at det bliver deres tur. Men det er et klart resultat af arbejdsmarkedspolitikken, at de, der har ventet længst, de langtidsløse, har fået de bedste udsigter. På omkring to år er det lykkedes at nærme sig en halvering af antallet af mennesker, der er ramt af langtidsløshed.

Også på en anden måde er udviklingen sammensat på en glædelig måde. Mange troede, at beskæftigelsesudviklingen ville nå de højtuddannede og andre i forvejen ressourcestærke. Denne frygt var ubegrundet. Nogle af de største ledighedsfald er registreret i de to store a-kasser for ufaglærte, SiD og Kvindeligt Arbejderforbund.

Når vi sidder her i Danmark og kigger på vores resultater, kan vi altså godt være dem bekendt. Hvis vi så oven i købet løfter hovedet og kigger ud over Europa, er vi i fare for at blive en lille smule stolte, og det er jo noget, man skal passe på med at blive i Danmark. Men kun i Finland og i Holland kan de opvise tilsvarende resultater af indsatsen gennem de seneste år. De har så på nogle af de andre nøgleområder end beskæftigelsen nogle resultater, der gør, at de alligevel halter en smule bag os.

Jeg vil ikke springe dette emne over i mit indlæg i dag, selv om jeg udmærket godt ved, at der let udvikler sig en form for træthed ved at høre om gode resultater. I Socialdemokratiet har vi det helt omvendt med det. Vi kan godt lide at høre om gode resultater, for vi ved, at de resultater er nogle, der betyder noget for de titusindvis af familier, der nu igen har fået et familied medlem i arbejde, som nu ikke mere er truet i deres daglige tilværelse, som nu f.eks. ikke mere er truet i forhold til, om de kan beholde deres bolig, som nu igen har mulighed for at styre deres egen tilværelse.

Arbejdsmarkedsindsatsen har stået centralt i forhold til finanslovdraftelserne igennem flere år med en kulmination sidste år med vedtagelsen af en omfattende og aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Arbejdsmarkedspolitikken har været kendetegnet ved, kan man sige – ud over en lang række resultater, som jeg ikke vil komme nærmere ind på – nogle overskrifter, hvor man kan sige, at det var en arbejdsmarkedsreform, der lagde an til en vending af konjunkturerne fra 1993.

Så kom den nye arbejdsmarkedsreform fra 1995 med en omstilling, der kunne udnytte

fremgangen i konjunkturerne og i beskæftigelsen og den økonomiske politik, og nu når vi så til gennemførelsens tid, der er præget af samarbejde mellem centrale, regionale og lokale aktører og samarbejde mellem parterne på arbejdsmarkedet og myndighederne og af afklaringer, rutiner og erfaringer.

Der er gennem det omfattende arbejde skabt basis for en videreudvikling af det danske arbejdsmarked kendetegnet ved kodeordene: mobilitet, fleksibilitet, kvalitet, aktivitet og tryk-

hed. For Socialdemokratiet har to andre begreber været uløseligt forbundet med hinanden i processen herhenimod: rettigheder og pligter. Vi har søgt en balance, og vi tror, at vi på mange områder har fundet den. Andre har enten fokuseret på rettighederne alene eller på pligterne i arbejdsmarkedspolitikken. Vi tror ikke på, at en sådan ensidig forholde sig til et væsentligt politikområde holder i den virkelige verden.

På anden vis møder vi også denne tankegang om noget for noget. Vi har herinde i Folketinget flere år igennem forlangt, at alle, der arbejder med arbejdsmarkedspolitikken, og alle, den berører, i flere omgange har skullet gennemføre og lade sig omfatte af meget væsentlige ændringer. De forlanger med rette af os, at de nu får det lidt roligere, for så vidt angår regelændringer. De forlanger at få lov til at se tingene virke. Der er intet, der tyder på, at vores positive melding om nogle regelroligere år har givet de mange involverede lyst til en tur på sovepuden. Alt tyder tværtimod på, at det netop har givet plads til den nødvendige koncentration om at løse de svære opgaver.

Der er en lang række emner, der knytter sig til finansloven – ja, for så vidt knytter næsten alt sig jo til finansloven, hvis man ønsker det – og jeg vil derfor for en række emners vedkommende henvise til det socialdemokratiske indlæg i åbningsdebatten og så koncentrere mig om nogle mere specifikke områder.

Finanslovsforslaget for 1997 indeholder en række nye initiativer, der ligger i forlængelse af de mange initiativer, der er taget gennem de seneste år. Der vil jeg fremdrage miljøområdet, forskning og teknologi, erhvervenes rammebetingelser og indsatsen over for samfundets svageste grupper og de syge.

På miljøområdet lægges der op til styrkede indsats på adskillige områder. Helt centralt står opgaven med at sikre, at vi kan have rent vand. Ud over det målrettede arbejde med at

begrænse de forureningskilder, der truer vores grundvand, gennem systematiske forbud mod anvendelse af farlige sprøjtemidler, er det nødvendigt at gennemføre nye grundvandsboringer. Til dette formål er der i finanslovsforslaget åbnet mulighed for etablering af en vandfond, der skal gøre dette muligt. På denne måde kombinerer vi kampen mod nutidens synder med beskyttelsen mod konsekvenserne af fortidens synder.

Der lægges desuden op til en yderligere indsats med hensyn til ressourceanvendelse og forureningsbekæmpelse såvel i Østeuropa som i udviklingslandene.

Danmark har valgt at tage udgangspunkt i den kendsgerning, at vores miljø er en del af hele klodens miljø. En miljøindsats andre steder i verden kan i en lang række tilfælde have en større virkning på de samlede miljømålsætninger og dermed også på vores eget miljø – hvis man overhovedet kan kalde noget det – end en indsats af samme styrke under vore hjemlige himmelstrøg.

Det er ikke urimeligt at notere i denne sammenhæng, at regeringen også lægger op til at gøre noget ved det, der er den allernærmest, nemlig energiforbruget i staten. Her forlænges indsatsen frem til og med år 2000. Der gøres altså noget både på det helt nære plan og på det, der ligger imellem, frem til det universelle.

Miljø- og energiforskningen vil få sin selvstændige prioritering med finanslovsforslaget for 1997. Der indgår bl.a. et nyt strategisk miljøforskningsprogram i forslaget, hvorved der tages skridt til en gennemførelse af den nationale strategi for forskningsområdet.

Danmark har som et lille land en anden sammensætning af virksomhederne end den, vi kender fra vore nabolande. Flere mindre virksomheder præger billedet, og det er en af grundene til, at også forskningsindsatsen må fremvise en anden fordeling. De mange små virksomheder vil have vanskeligt ved på egen hånd at foretage de nødvendige investeringer i forskning på et niveau, der kan måle sig med udlandets. Dette giver staten en særlig forpligtelse til at reservere midler til forskningen og til at skabe gode samarbejdsrelationer mellem den offentlige forskning, den private forskning og de private virksomheder.

Finanslovsforslag 1997 lægger op til en udbygning af forskningsressourcerne, således at vi gradvis kommer på niveau med de lande, vi normalt sammenligner os med, når vi sammen-

lægger styrken af såvel den offentlige som den private forskning.

Der er med forslaget lagt endnu en vigtig brik til udviklingen fra det offentliges side. Vi har grund til at forvente, at øgede ressourcer og bedre samspil vil give anledning til en sideløbende styrkelse af de private ressourcer.

Ved siden af den før nævnte forskning på miljøområdet har vi i Socialdemokratiet noteret det meget positive forslag om forskning inden for mediko-/sundhedsområdet, ligesom forslagene om gennemførelse af særlige tiltag over for unge forskeres udviklingsforskning og om midler til indgåelse af centerkontrakter mellem offentlige forskningsinstitutioner og erhvervslivet på en god måde understøtter det nødvendige samspil på området og den helt nødvendige omsætning af forskningsresultater til brug i virksomhederne.

Finanslovsforslaget lægger også op til gennemførelse af en ny iværksætterpolitik; udmøntningen afventer politiske drøftelser og de politiske beslutninger i kølvandet på disse. Forhandlingerne kan dog nu koncentrere sig mere om skabelsen af den bedst mulige udnyttelse af de tilgængelige ressourcer, da der således allerede er etableret en økonomisk ramme.

Arbejdet med at lette omkostningerne for især de mindre virksomheder fortsætter med angivelse af en pulje til formålet, der venter på en nærmere udmøntning.

I Socialdemokratiet har vi med vores sundhedspolitiske udspil lagt op til en række initiativer til effektivisering af anvendelsen af både nuværende og - især - nye ressourcer på sundhedsområdet. Der er en udbredt vilje til i forbindelse med de forestående forhandlinger om gennemførelsen af finansloven at skaffe statslige midler til at understøtte amternes muligheder for at løfte deres ansvar for sygehusbehandlingen.

Vi vil i Socialdemokratiet gerne medvirke til at sikre den bedste anvendelse af de midler, som vi i fællesskab må kunne fremskaffe. Derfor vil det sikkert være hensigtsmæssigt at afvente en færdiggørelse af Sundhedskommissionens arbejde, før vi lægger op til drøftelser med amterne og de politiske partnere om de nærmere betingelser for udmøntningen.

Vi ønsker at kunne se resultatet af både den økonomiske indsats og udformningen af de nærmere betingelser i form af, at flere patienter bliver behandlet, uden at der af den grund skal slækkes på behandlingskvaliteten.

I Socialdemokratiet ønsker vi at fortsætte den linje, der er lagt med en stærkt forøget indsats over for de svageste grupper i samfundet. De mange initiativer, som et stort flertal i Folketinget vedtog som følge af forliget om den såkaldte satspulje, er for en stor dels vedkommende initiativer, der ikke kun vedrører det år, vi er inde i, men som rækker ud over årene og altså også omfatter det år, vi taler om i dag, 1997.

På et iøjnefaldende område er der ikke kommet det ud af vedtagelserne, som vi i hvert fald i Socialdemokratiet havde forventet, og som jeg også tror mange andre synes det var rimeligt at forvente, og det er i forhold til de psykisk syge. Her handler det ikke alene om at få flere behandlet. Her handler det også om at få øget behandlingskvaliteten.

Afslutningsvis vil jeg håbe, at det også i år lykkes at skabe et politisk grundlag for at videreføre den økonomiske politik. Vi medvirker gerne og positivt fra Socialdemokratiets side - det bør jeg vel sige for god ordens skyld. Vi mener, at finanslovsforslaget er et godt udgangspunkt. Det indeholder langtfra alt, hvad hjertet kunne begære, og det indeholder slet ikke alle vores arbejdsprogrammer, sådan som vi vedtager dem, men stykvis når vi frem til noget, vi synes er væsentligt.

Finanslovsforslaget indeholder en lang række af de elementer, som vi mener er allermost nødvendige, og det kan sikre en fortsat udvikling af vores velfærdssamfund.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Et af de temaer - der er mange, som fru Pia Gjellerup ikke nåede i sin ordførertale, men det jo rigtigt, at en finanslov jo stort set er det hele - et af de temaer, jeg savnede bare en lille smule opmuntrende tilkendegivelser om fra Socialdemokratiet, er spørgsmålet om de selvstændige erhvervsdrivende, spørgsmålet om den private sektor, som er hele rygmarven i vores samfund.

Dér kunne vi den 26. juli i år i dagbladet Børsen på side 5 læse om, hvordan de selvstændige i øjeblikket lukker i lyntempo. Bare det sidste år har 10.000 selvstændige erhvervsdrivende drejet nøglen om og opgivet. Mange af dem har ifølge den artikel valgt via Arbejdsløshedskassen for Selvstændige Erhvervsdrivende og lignende ordninger f.eks. at gå på delpension osv., altså helt at forlade arbejdsmarkedet, og er der slet ikke længere.

Dansk Industri kunne for nylig give den hår-rejsende oplysning, at man har en forventning om, at inden for de næste år vil mellem 40.000 og 50.000 arbejdspladser blive mistet, fordi virksomheder flytter til udlandet.

Mit korte spørgsmål til Socialdemokratiet er: Hvad er budskabet til de selvstændige erhvervsdrivende?

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Bruno Jerup. Jeg skal for en ordens skyld gøre opmærksom på, at korte bemærkninger er af 1 minuts varighed.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

To korte ting:

For det første kunne jeg godt tænke mig at vide, hvordan Socialdemokratiet har tænkt sig at løse det problem, som er opstået med regnefejlen i Finansministeriet. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvilke konkrete overvejelser man har i den sammenhæng. Det er den ene ting.

Den anden ting er den tilbagevendende diskussion om rettigheder og pligter. Der var engang, hvor der på det socialdemokratiske banner stod sådan noget som: Kræv din ret – gør din pligt! Det var en moralsk opfordring, som man sendte ud til arbejdere og bønder i et forsøg på at organisere folk til kamp for nogle rettigheder, og så skulle de selvfølgelig også udføre nogle opgaver for det.

Det er blevet til en lovmaskine, hvor man putter det ind, og så siger man: Der skal ikke være rettigheder uden pligter – det har Socialdemokratiet skrevet i et oplæg, jeg har læst. Jeg vil gerne spørge fru Pia Gjellerup, om hun er enig i, at man kan forstå den socialdemokratiske politik sådan på det her område, at Socialdemokratiet ikke mener, at der bør være rettigheder uden pligter, og at det er et alment socialdemokratiske princip.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Det, der kalder mig op, er bemærkningerne om det danske miljøengagement i udlandet. Det er vi på mange måder meget positive over for, men jeg vil gerne høre, om den socialdemokratiske ordfører mener, det er rimeligt, at vi fortsat laver lovgivning, der kun gælder for udlandet og ikke gælder herhjemme.

Vi er i den situation, at sagsbehandlingstiderne vokser dramatisk i hele Miljøministeriets

område. For Miljøministeriets vedkommende er sagsmængden nu steget med 50 pct. her i de seneste to år, klagesagerne med 45 pct., og alligevel er miljøministeren en af dem, der kommer med allerflest nye lovforslag.

Hvis man fortsat prioriterer således, at man mener, at der skal laves lovgivning, som alene gælder for udlandet, og her tænker jeg på Sojakagen, så fortsætter det med at gå galt.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Forleden dag fik vi fra den socialdemokratiske ordfører et klart udsagn om, at der ikke skulle skæres i beskattningen af lejeværdien. Nu har vi jo set den politiske debat rulle siden da, og derfor kunne det være rart, hvis den socialdemokratiske ordfører i dag ville bekræfte, at det spørgsmål ikke er på dagsordenen i almindelighed.

Jeg ville gerne have sikkerhed for, når der diskuteres balance, altså at skaffe 3,5 mia. kr., og der eventuelt skal finansieres gaver til forligspartnere, at man under ingen omstændigheder kunne finde på at finde den finansiering via asociale besparelser.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, fru Pia Gjellerups tale var et fornemt eksempel på, at hvis man skal finde udgiftsposter, så skal man bare sætte Socialdemokrater til magten. Men i den anden ende skal udgifterne jo finansieres, de skal betales. Uanset om Socialdemokraterne låner sig til det i første omgang eller ej, så skal regningen jo betales på et eller andet tidspunkt.

Der var én ting, som fru Pia Gjellerup ikke beskæftigede sig ret meget med, og det var det stadig stigende skattetryk. Derfor ville jeg gerne, hvis fru Pia Gjellerup vil fortælle Folketinget, om der ikke også for Socialdemokrater findes en smertegrænse for, hvor meget det samlede skattetryk kan stige i det her land.

I den periode, regeringen har siddet, i de sidste 3 år, har regeringen hele tiden opjusteret sit egen skøn over skattetrykket. Det gælder også det samlede skattetryk for 1996, og det ser ud til med de meldinger, der kommer fra landets kommuner og amter, at det bliver endnu værre i 1997.

Derfor vil jeg spørge fru Pia Gjellerup: Er der ingen smertegrænse for Socialdemokratiet, når det drejer sig om den stadige stigning i skattetrykket?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Det havde jo været spændende, om den socialdemokratiske ordførertale her i dag havde givet os sådan lidt en strømpil for, hvem man har tænkt sig at lave forliget med i år.

Jeg hørte efter, men fik ikke ret meget andet ud af talen, end at den socialdemokratiske ordfører i det store og hele kunne støtte finanslovsforlaget. Tak for det! Vi er ikke så overraskede.

Derimod gik ordføreren jo meget grundigt uden om alle de områder, der kunne være sprængstof i. Hr. Frank Aaen har været inde på det ene af dem med hensyn til lejeværdien. Er det stadig væk sådan, at Socialdemokratiet føler, at det er uacceptabelt på den måde at øse skatte-kroner ud til fuldstændig ubegrundede skattelettelser, eller hvordan står man i dag?

Hvad er det egentlig for en procedure, man forestiller sig? Vi ved jo, at der foregår en serie hemmelige forhandlinger med De Konservative i øjeblikket. Aviserne er fyldt med det, og alligevel kan vi se den socialdemokratiske ordfører sige til de samme aviser, at der sandelig skal forhandles seriøst med alle de partier, der er interesseret i seriøse politiske forhandlinger, alle de partier, der har meldt ind på balance i statsfinanserne og på løsning af forskellige vigtige problemer. Hvordan skal vi så forstå den procedure, der kører i øjeblikket, hvor man forhandler så intenst med De Konservative?

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Til hr. Kim Behnke vil jeg sige, at jeg også havde et par budskaber om nye initiativer ud over de initiativer, som videreføres, i forhold til selvstændige erhvervsdrivende.

Jeg havde et par budskaber om iværksætterpolitik, hvor der er sat en ganske væsentlig ramme af, og der er også en ramme i forhold til at lette de administrative betingelser for de små og mindre virksomheder – det er dem, selvstændige erhvervsdrivende oftest vil høre til – herunder også i spørgsmålet om gebyrer og afgifter. Så der er faktisk nogle ordentlige signaler. Der er heller ikke meget store armsving på det område, men der er nogle signaler på nogle væsentlige områder, hvor vi gerne vil fortsætte arbejdet og uddybe det pågældende arbejde.

Til hr. Bruno Jerup: Jeg ved ikke præcis, hvad hr. Bruno Jerup mener med problemet med regnefejen. Jeg ved udmærket godt, hvor regnefejlen er, det er ikke det, jeg vil skjule; men jeg

synes, vi har klarlagt det temmelig meget under det arbejde, der er foregået i Finansudvalget, og som også er tilgængeligt for offentligheden, i relation til den indregning, der er sket, de penge, der er udbetalt – jeg var lige ved at sige »for tidligt« – i år, så de bliver ved med at være udbetalt for i år og ikke lægges oven i den ekstra udbetaling for næste år.

Rettigheder og pligter hører sammen; det mener jeg er et godt princip, og det mener vi i Socialdemokratiet at det er. Man skal gøre sit bedste, det er et godt princip at have, når man indgår i et velfærdssamfund. Man skal gøre sit til at være med til at løse de problemer, man står over for.

Til hr. Niels J. Langkilde vil jeg sige, at jeg da vil være spændt på at høre et ændringsforslag fra De Konservative om øgede ressourcer til Miljøministeriet. Det tror jeg også de ville være glade for derovre.

Så tror jeg i øvrigt, at der er en fejl, som muligvis kan afhjælpes, i angivelsen af meget lange sagsbehandlingstider, bl.a. i fredningssager, for der ligger nogle svar fra miljøministeren i Finansudvalget, som formentlig også kommer til at tilgå hr. Niels J. Langkilde, når møllen har malet og de når gennem finansordførerenes hænder.

Til hr. Frank Aaen kan jeg ikke sige meget mere end det, den socialdemokratiske politiske ordfører sagde ved åbningsdebatten: Vi har ikke nedsættelse af lejeværdi på programmet, og vi har ikke fantasi til at forestille os, at en nedsættelse af lejeværdien bliver en del af en finanslovs-aftale.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl: Ja, udgifterne skal stadig betales, det er vi indstillet på, men vi har ikke været indstillet på at lade dem betale af stadig stigende skattetryk. Det vil jeg gerne vende tilbage til, når jeg har et øjeblik mere på et senere tidspunkt, for det er simpelt hen vildførelse af Folketinget at påstå det. Jeg skal bare sige: Se side 105 i »Økonomisk Oversigt«.

Og så må jeg senere vende tilbage til hr. Jes Lunde, som også giver mig en lejlighed til det.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jeg er nødt til endnu en gang at tage spørgsmålet om det med ret og pligt op med fru Pia Gjellerup, for jeg synes, der er en fundamental forskel på at snakke om ret og pligt som moralske eller politiske principper, som et parti kan have, som en opposition kan have, som en religiøs

bevægelse kan have, og så at indføre det i love, der er bygget op som absolutte størrelser i forhold til borgerne. Jeg mener, der er en grundlæggende forskel.

Og det er den vej, man har bevæget sig ind på med hensyn til tvangsaktivering af de unge op til 25 år. Man har faktisk lavet et system i dag, hvor de ikke engang har mulighed for at klage eller ændre på det eller noget som helst. Det har alle andre borgere ellers i forhold til alle andre forhold, i forhold til bistandsloven og vores sociale lovgivning, men lige præcis den gruppe har man givet en pligt uden nogen retigheder.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Tak fordi Socialdemokratiet står fast så langt. Jeg håber, at vi kan gentage takken, når vi kommer tættere på jul.

Men der var faktisk også en anden del i mit spørgsmål, nemlig hvordan man vil finde de 3-4 mia. kr., som mangler for at få balance. Det bliver formentlig på den ene eller den anden måde en del af den finanslovaftale, at der skal være balance. Hvordan vil man finde de penge, som jeg har forstået der skal afsættes til sygehusområdet, og hvordan vil man finansiere eventuelle gaver til forligsparter? Det drejer sig vel om 5-6-7 mia. kr., hvad ved jeg; det er jo store beløb. Kunne vi ikke få bare nogle antydninger af, hvor Socialdemokratiet har tænkt sig at deltage i at finde et så stort beløb?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jamen det er selvfølgelig smukt nok, at den finanspolitiske ordfører siger det samme som den politiske ordfører: man har samstemmende ikke fantasi nok til at forestille sig, at lejeværdien kan være med til en aftale. Der er jo noget smukt over, at man siger det samme, men på den anden side vil jeg godt forske lidt i, om den ordfører, vi har i salen i dag, har fantasi til at forestille sig, at man i december kommer til at stå heroppe og sige, at fantasien i oktober ikke strakte til. Kan man komme i den situation?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg var overbevist om, at fru Pia Gjellerup ville henvise til side 105 i »Økonomisk Oversigt« af oktober 1996, som klart viser, at skattetrykket i regeringens periode indtil nu er stigende, er steget og også fremover vil være stigende.

Fru Pia Gjellerup vil sikkert sige: Ja, men for næste år regner vi med, at det falder ned til 51,4 pct. af BNP, hvor det i dag ligger på, forventer man, 52,1 pct. Og derfor er det vigtigt at se på, hvordan regeringens skøn over skattetrykket har udviklet sig. Det er jo interessant, når man skal finde ud af, om man kan stole på regeringens forventninger til 1997.

Og hvis man går ind og ser på, hvad regeringen forventede skattetrykket ville være i 1994, så forventede den et skattetryk på 49,8 pct., i 1995 måtte man opjustere sit eget skøn til 50,1, og nu forventer man et skattetryk i 1996 på 52,1. På baggrund af den erfaring, vi har med regeringens skøn over skattetrykket, kan man i hvert fald sige, at det ser ud, som om skattetrykket er stadig stigende.

Jeg har ikke hørt fru Pia Gjellerup forholde sig til det her på nogen som helst måde, og derfor vil jeg gerne give fru Pia Gjellerup mulighed for endnu en gang at komme op og orientere Folketinget om sit syn på det.

(Kort bemærkning).

Niels J. Langkilde (KF):

Fru Pia Gjellerup forstod helt min pointe. Min pointe var, at vi her i Folketinget har lavet det første eksempel på lovgivning i udlandet. Det har kostet mange ressourcer i Miljøministeriet, og de ressourcer har vi ikke fået noget miljø for.

I stedet for at bruge ressourcerne på at gøre andre landes miljø bedre med lovgivning, som de i øvrigt ikke gider følge, burde vi tage og gøre noget ved sagsbehandlingstiderne herhjemme for at få de love, der allerede eksisterer, og som er gode og udmærkede, til at fungere eller rette dem til, så de kommer til at fungere bedre. Det vil give mere miljø for pengene. Det var det, jeg efterlyste.

Fru Pia Gjellerups eneste metode til det var at tage flere penge op af lommen. Det er ikke den konservative metode; det er at bruge de penge, man allerede har, bedre og gøre det nu.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Fru Pia Gjellerup bestred ikke den oplysning, som dagbladet Børsen gav dér midt på sommeren, nemlig at der sidste år var 10.000 selvstændige erhvervsdrivende, som lukkede deres virksomhed. Tendensen viser, at det samme vil ske inden for det næste år.

Og når jeg så spørger fru Pia Gjellerup: Hvad er Socialdemokratiets budskab til disse menne-

sker, som skal se deres livsværk synke i grus, som skal lukke virksomheden, ofte ved tvangsauktion, familien bliver berørt af det, de skal flytte fra hus og hjem osv., så er det eneste budskab, Socialdemokratiet har: Ja, men vi har lavet en bedre iværksætterordning, sådan at det bliver nemmere at starte virksomheder.

Men det hjælper jo ikke på det faktum, at hver gang en virksomhed lukker og forsvinder, så er der altså en arbejdsplads, der er gået tabt, der er produktionsmateriel, der er gået tabt, og ofte følger der jo skæbner, ødelagte familier osv., i kølvandet på disse virksomhedslukninger. Og det eneste budskab, man har, er, at nu vil man pumpe nogle flere statstilskud i at starte nye virksomheder op. Men det varer måske mange år, inden de nye virksomheder får fodfæste på markedet. Disse virksomheder har jo en meget stor lukningsfrekvens i de første år, de eksisterer.

Det budskab er ærlig talt for tamt.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Først til hr. Jerup: Jeg synes, at moralske og etiske principper er noget værd, hvis de også genspejles i det, man foretager sig, og det vil altså for vores vedkommende sige i, hvad vi stemmer for af lovgivning.

Til hr. Frank Aaen har jeg ikke andet svar end det, at jeg sagde udtrykkeligt, at vi var fascineret af det runde nul, men det er ikke sådan, at vi vil stille os op og sige, at det også med sikkerhed kan nås, at vi også kan finde de nødvendige besparelser. Derfor vil jeg bruge noget af dagen i dag til at lytte til gode forslag.

For så vidt angår lejeværdien: Ja, vi kan jo blive ved med det dér med fantasien, hr. Lunde; men jeg har sagt, hvad jeg har sagt. Og jeg vil så genspørge hr. Jes Lunde: Er det det eneste ultimative krav, SF har?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil godt prøve at komme lidt tættere på det med besparelserne, hvis ellers fru Pia Gjellerups hosteanfald tillader det. Spørgsmålet er jo, når der skal findes besparelser, for at de forskellige udgifter kan dækkes, om det kun er på de tal, der står i finansloven? Eller kunne man forestille sig, at regeringen kunne udvise lidt større fantasi, eller at Socialdemokratiet kunne udvise lidt større fantasi?

Jeg tænker på, at der er en tabel i finansloven over statens udgifter til erhvervsstøtte, som er stærkt misvisende. Den når frem til, at der er en erhvervsstøtte på i omegnen af 7 mia. kr., men den medtager ikke værdien af den gratis kassekredit, som vi giver erhvervslivet. Det er 5 mia. kr., har Jelled . . .

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru!

Frank Aaen (EL):

. . . har økonomiministeren forleden dag oplyst os om. Der er ikke skattelettelser for pensionsopsparinger på 20 mia. kr. med på listen, fritagelse fra realrenteafgiften er ikke med på listen – det er andre 20 mia. kr. – værdien af de generelle skattelettelser for erhvervslivet er ikke med på listen.

Skal besparelserne kun findes på de tal, der står i finansloven, eller skal vi også prøve at kigge på det, der ikke står noget om?

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg forestiller mig, at fru Pia Gjellerup måske vil svare lidt senere. Nej! Vi prøver nu.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg vil takke formanden for hans hensynsfuldhed, men jeg tror, at jeg kan klare lidt og vil svare hr. Frank Aaen.

Vi vil meget gerne lytte til gode forslag. Det er jo noget af det, en debat som den, vi har i dag, er til for. Det bliver også et svar til hr. Lunde, der spurgte: Hvem vil man lave finanslovaftale med? Ja, det afhænger jo af, hvad der bliver sagt i dag. Jeg vil lytte interesseret til, hvad SF, De Konservative og Enhedslisten mener. Jeg vil lytte til, hvem der kommer med budskaber, som ligger tæt på at støtte de målsætninger, vi har med finanslovsforslaget, målsætninger, der er Socialdemokratiets, og som jeg har redegjort for.

Så vil jeg sige til hr. Thulesen Dahl, som jeg ikke kunne svare før, at i forhold til skattetrykket vil jeg selvfølgelig henvise til side 105 i »Økonomisk Oversigt«, oktober 1996, som hr. Thulesen Dahl endda selv har øje for. Jeg nævnte den også før, og jeg vil særlig henvise til note nr. 5. Det står ganske vist med småt, men jeg tror ikke, at hr. Thulesen Dahls problem er ikke at kunne se, men måske et spørgsmål om ikke at ville se.

Deraf fremgår det, at de to tal, man skulle sammenligne i forhold til 1996, ikke er, sådan som hr. Thulesen Dahl gjorde, 52,1 og 49,8 pct. Hr. Thulesen Dahl præsenterer regeringens tidligere budskab som 49,8 pct., og det er rigtigt, at det ikke helt holdt. Det blev 50,2 pct. Men hr. Thulesen Dahl vil i note 5, side 105, kunne se udviklingen og se, at skattetrykket faktisk har været jævnt faldende, sådan som vi har stillet det i udsigt.

Jeg kan forstå, at hr. Langkilde i stedet for at bruge flere penge på miljøområdet – det kunne jeg heller ikke forestille mig at hr. Langkilde ville, men det var da godt at høre det – ville have, at vi reducerede indsatsen på nogle andre områder, nogle af de områder, hvor der virkelig er noget miljø at hente for pengene.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Det var egentlig min hensigt her i dag at signalere, at SF ikke kommer med ultimative krav til forhandlingerne, men når jeg nu bliver provokeret af fru Pia Gjellerup, der spørger om lejeværdien, må jeg nok hellere alligevel sige: Ja, det er en betingelse for SF for at indgå en finanslovaftale, at der ikke bliver givet ufinansierede løslupne skattelettelser til de rigeste her i landet. Det er en betingelse for os.

Vi mener ikke, der er råd til det, når vi skal have ligevægt på statsfinanserne. Vi mener, det er dybt usagligt at sidde og dele skattelettelser ud til de rigeste. Så det er et krav fra os, at der ikke bliver givet sådan noget, og så får vi jo at se, om sådan et krav betyder, at man bliver smidt ud af forhandlingerne. Det vil tiden vise.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg må sige til fru Pia Gjellerup, at jeg læser ganske udmærket – også det med småt og også uden briller. Og hvis man ser på det, der står med småt, vil man kunne se, at det eneste år, fru Pia Gjellerup kan henvise til, og hvor den socialdemokratiske ledede regering mener at skattetrykket kan være svagt faldende, er 1997. Det er derfor, jeg går ind og kigger på, hvordan regeringens forventninger har været til skattetrykket i 1996.

Og hvis man ser de økonomiske oversigter for 1994, 1995 og 1996 og tager højde for bruttoficering osv. og ser på regeringens egne forventninger til skattetrykket i 1996, så har det været stærkt stigende. Det er ikke noget, der kan bort-

forklares ved, at der henvises til, at man kan læse nogle små tal på et stykke papir. Det er noget, som den socialdemokratiske ledede regering må forholde sig til, og derfor er det et yderst relevant spørgsmål, jeg har forsøgt at afæske fru Pia Gjellerup svar på. Er der ikke nogen smertegrænse for Socialdemokratiet, når det drejer sig om skattetrykkets størrelse?

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Pia Gjellerup. Og så tror jeg, vi kan komme videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg skal da kvittere for, at hr. Jes Lunde helt klart siger, at det er en betingelse for SF. Det synes jeg lyder fornemt. Og jeg vil også kvittere for – sådan hørte jeg det næsten – at det var det eneste ultimative krav. Det er altid godt at gå ind i forhandlinger på den vis. Så fik vi klaret det af.

Så til hr. Thulesen Dahl:

Nu fik vi før klaret af, at der var 0,4 pct. i fejl i vurderingen af skattetrykkets udvikling, og hvis vi nu lægger dem til det, der er det rigtige uden bruttoficeringen, nemlig budet for 1997, så når vi op på noget, der ligger på 49,9 pct. Så har vi altså lagt det hidtidige fejlskøn til, som hr. Thulesen Dahl lægger op til skulle fortsætte, og dér vil jeg bare minde om, at vi havde et skattetryk på 50,5 pct., da vi begyndte. Skattetrykket er altså faldet og ikke steget stærkt, som hr. Thulesen Dahl siger.

Det er vores ønske, at skattetrykket falder svagt over årene, og vi vil så vidt muligt prøve at få den udvikling til at fortsætte ganske mange år endnu. Og jeg vil i hvert fald sige, at hvis vi kan tale om nogen smertegrænse, så var det den, der blev nået det sidste år, hvor vi havde en borgerlig regering.

Thor Pedersen (V):

Der er jo andet i livet end politik, og det tror jeg i øvrigt der er mange her der kan glæde sig over. Der er en virkelighed uden for Christiansborg. Der er et arbejdsliv, og der er et fritidsliv, og til fritidens glæder hører læsning. Jeg glæder mig f.eks. over at kunne læse bøger af Karen Blixen og om Karen Blixen og om datidens liv, som måske nu kan fremstå lidt uvirkeligt, og jeg glæder mig over at læse Peter Høegh, der skriver tilsvarende spændende om et opdigtet liv, og helt aktuelt har vi set en glimrende bog om

det største kongemord i Danmark siden mordet i Finnerup Lade.

Så kommer finansministeren med et 3.000 sider stort bind, der måske kan opfattes som tungt stof, men som af mange ses som en dokumentarbeskrivelse af nutiden og en kortere beskrivelse af fremtiden. Men man kan spørge: Er det nu en rigtig placering? Ministeren kan jo bringe én i tvivl. Hvor hører værket egentlig hjemme? Her kan man jo lade sig anspore af de små udenomsværker, der følger med, forklaringer og beskrivelser, som finansministeren lægger navn til – endda med et nydeligt portræt af finansministeren og et særdeles venligt forord.

Man kunne jo tage udgangspunkt i, at det er en gyserhistorie, og overskriften ville så hedde »Et forsøg på at fuppe et helt folk«. Jeg skal her nævne et par eksempler:

Når ministeren sammenligner udviklingen fra 1996 til 1997, så har finansministeren et problem med statens underskud, og derfor benytter ministeren sig af den frihed, han har som forfatter, til at opfinde et år med 13 måneder. Altså – siger finansministeren – det går jo egentlig meget godt. Hvis vi forestiller os, at vi har 13 måneders indtægter i 1997 og stadig kun 12 måneders udgifter, så ser det jo egentlig helt pænt ud.

Nu er der jo nok nogle, der vil spørge: Hvordan i alverden kan man få 13 måneders indtægter i 1997? Det kan man ved at flytte én månedens indtægt fra 1998 til 1997, og det er præcis det, som finansministeren gør. Hvis nu f.eks. Nordisk Fjer havde gjort det samme, så havde det været ulovligt. Det hedder i årsregnskabsloven, at man skal give et retvisende billede af virksomheden, altså et sandfærdigt billede. Det får man selvfølgelig ikke ved at sammenligne et år med 13 måneders indtægter med et år med 12 måneders indtægter. Men finansministeren ønsker åbenbart ikke at give et retvisende eller sandfærdigt billede af virksomheden Danmarks økonomi.

Det er også interessant, at finansministeren kommer frem til, at statens gæld er på 637 mia. kr. Danmarks Statistik har oplyst, at statens gæld har rundet 800 mia. kr. Og man må spørge: Hvordan kan det hænge sammen?

Men også her benytter ministeren sin frihed til at beskrive et forsøg på danmarkshistoriens største tyveri, nemlig et forsøg på at overføre de 151 mia. kr., der ligger i Den Sociale Pensionsfond, til statskassen, men Den Sociale Pensionsfond er en lovfæstet, selvstændig fond med for-

muen placeret i obligationer, og fonden betaler realrenteafgift. Fra fonden kan der kun hæves af nettoafkastet til pensionsforbedringer, men finansministeren beskriver en model, der kan overføre hele Den Sociale Pensionsfond til statskassen ad bagdøren. Finansministeren overfører i 1997 mere end 13 mia. kr. fra fonden til statskassen. Nu ved ministeren godt, at det er i strid med loven. Derfor skriver ministeren også, at han nok skal ændre loven, så loven kommer i overensstemmelse med virkeligheden, og det er dog et tilsagn. Tak for det!

Jeg er heller ikke i tvivl om, at finansministeren oprigtigt ønsker at nedbringe ledigheden. Finansministeren beretter, at ledigheden falder, men det sker bl.a. ved at fjerne personer, der er ledige, fra ledighedsstatistikken ved f.eks. at sende dem på orlov. Selvfølgelig ved enhver, at alternativet til ledighed er arbejde. Den reelle ledighed er steget, og det antal personer, som skal forsørges af de erhvervsaktive, er steget kraftigt. Det er det problem, der står tilbage i virkelighedens verden.

Min konklusion er, at finansministeren for så vidt er en habil skribent, men det vil være en grov beskyldning mod ministeren, hvis jeg mente, at der var tale om et dokumentarisk værk. Jeg må konstatere, at værket hører til i fiktionens verden, hvor enhver lighed med virkeligheden ikke er tilsigtet. Men det er så også den største anke, jeg har: at finansministeren ikke forholder sig til de virkelige problemer. Tværtimod spreder finansministeren problemer ved at tage næsten 15 mia. kr. fra de kommunale kasser i 1997 og lægge dem over i statskassen. Skattereformen flytter 10 mia. kr., og ved én måneds ekstra skatteafregning flyttes 5 mia. kr. Derfor oplever vi nu kommunale skattestigninger, uden at borgerne for disse penge får bedre service. Men det største problem står tilbage.

I et fødselsdagsinterview med Århus' borgmester Thorkild Simonsen i anledning af, at denne blev 70 år, sagde han til Jyllands-Posten, at landspolitikerne ikke tør fortælle danskerne sandheden om statens store gæld. Det er også korrekt, men det er alene socialdemokratiske landspolitikere, der ikke tør fortælle sandheden. Vi tør godt i Venstre. Men Socialdemokraterne har til stadighed vendt det døve øre til.

Den socialdemokratiske ideologi har altid været, at man har det bedst, når man bruger andre folks penge. Det er den holdning, der har ført til, at vi i dag har en statsgæld, der er en tikende bombe under vort velfærdssystem. Det er

Venstres helt klare opfattelse, at vi har en helt uansvarligt høj dansk statsgæld. Prisen er en renteudgift på næsten 60 mia. kr. i 1997, et beløb, der langt overstiger, hvad staten bruger til sin egentlige driftsvirksomhed, og renteudgiften er f.eks. dobbelt så stor som udgiften til samtlige danske sygehuse. Den eneste udgift, der overstiger statens renteudgift, er det, vi betaler til folk, der er sunde og raske og i en arbejdsduelig alder, for ikke at arbejde.

Betaling af renter og afdrag er en gøgeunge i statens budget. Den fjerner de penge, som skal bruges til sygehuse, til ældreboliger, til uddannelse eller til helt nødvendigt lavere skatter. Problemet er, at renteudgiften af statsgælden er lige så byrdefuld for skatteborgerne som enhver anden statslig udgift.

Pengene kan kun fremskaffes ved at opkræve skatter og afgifter, og hvis det alene er folk i beskæftigelse, der skal bære byrden af statsgælden på 800 mia. kr., svarer det til 315.000 kr. pr. beskæftiget, så et ægtepar, hvor begge er i arbejde, hæfter for 630.000 kr. Det er en afskrækkende stor byrde, og hertil kommer, at statsgælden i øjeblikket vokser med ca. 70 mio. kr. om dagen.

Professor Torben M. Andersen, der er vismand i Det Økonomiske Råd, siger til Jyllands-Posten den 6. oktober:

»Vi bør starte med at afdrage gælden nu, fordi vi kan forudse store udgiftsposter i fremtiden, når antallet af ældre vokser.«

Om den passive strategi, som regeringen har valgt, siger vismanden:

»Det er en meget risikabel strategi at læne sig tilbage og regne med, at opsvinget automatisk løser gældsproblemerne.«

Torben M. Andersen kritiserer regeringen for ikke at have en realistisk plan for afvikling af gælden, og jeg kan sige – måske ikke så overraskende – at i Venstre er vi helt enige i kritikken. Det er simpelt hen for ringe, at regeringen ikke har mod til at gennemføre det, der er nødvendigt for at rette op på dansk økonomi. Det er ikke alene andre folks penge, der bruges, det er næste generations penge. Goderne nydes nu, mens vores efterkommere får regningen, og det kan vi ikke være bekendt. Flere og flere uden for Christiansborg kan se det, og det er nok en del af forklaringen på, at Venstre i dag er landets største arbejder- og funktionærparti ifølge meningsmålingerne. Men, hr. finansminister: Vi i Venstre har et hjælpsomt sind, og derfor vil vi gerne hjælpe finansministeren.

Jeg skal her give et par eksempler:

For det første skal antallet af arbejdspladser i private virksomheder øges kraftigt, virksomhedernes omkostninger skal sænkes, og erhvervsskatterne skal sænkes. Til gengæld fjernes tilskuddene til virksomhederne.

For det andet skal antallet af danskere i den arbejdsduelige alder på overførselsindkomst nedbringes gennem reformer af velfærdssystemet.

For det tredje skal personskatterne gradvis sænkes. Venstre vil stoppe væksten i antallet af offentligt ansatte, og den økonomiske fremgang skal reserveres til vækst i den private beskæftigelse. Det vil skabe baggrund for en gradvis, holdbar sænkning af skattetrykket.

For det fjerde skal vi fastholde et robust overskud på betalingsbalancen, så udlandsgælden kan blive afviklet hurtigst muligt.

For det femte skal inflationen holdes på et fast lavt niveau. En holdbar fremgang i beskæftigelsen forudsætter en lav inflation.

Og for det sjette skal kronkursen fastholdes. Der skal føres en økonomisk politik, der knytter Danmark til den hårde valutakerne i EU. Ganske vist er Danmark ikke formelt forpligtet til det, men det er i dansk interesse af opfylde kravene. En sådan økonomisk politik er en forudsætning for en stabil og holdbar vækst i fremtiden.

Vi har i Venstre stillet vores ændringsforslag til regeringens finanslov under titlen »Frem mod år 2000«, men det skal ikke være nogen hemmelighed, at vores forslag tager udgangspunkt i det fælles oplæg fra Venstre og Det Konservative Folkeparti fra sidste år, der hed »Reform 96«, og som igen tog udgangspunkt i de fælles VK-oplæg fra 1994 og 1993. Der er altså tale om en lige linje fra de fælles VK-forslag frem til Venstres ændringsforslag til finansloven.

Det har glædet os i Venstre at konstatere, at Det Konservative Folkeparti i sit forslag, der hedder »Balance 97«, har samme mål og stort set de samme løsninger til at nå målene, som Venstre har. Det er således to solide og stort set identiske forslag, som Venstre og Det Konservative Folkeparti har til ændringer i regeringens finanslov. Det er også tilfredsstillende for os at konstatere, at ambitionsniveauet i sparekravene til regeringen og i kravet om nedbringelse af statens underskud i 1997 også stort set er identisk hos Det Konservative Folkeparti og Venstre.

Vores forslag til finansloven for 1997 omfatter samlede besparelser på statens budget på i alt 27

mia. kr., og samtidig foreslår vi skattelettelser på 15 mia. kr. Der er altså yderligere 12 mia. kr. til nedbringelse af statens underskud, og hertil kommer, at vi har lagt en strategi for afvikling af statens underskud inden 3 år. Derefter kan staten begynde at nedbringe sin gæld, og jeg vil gerne her gentage vores tilbud til regeringen om at indgå en 3-årig aftale herom.

Venstres forslag til en dynamisk erhvervs politik medfører, at der bliver skabt mere end 170.000 nye private arbejdspladser inden år 2000. Vi foreslår direkte lettelser i skatter og administrative byrder for erhvervslivet for et samlet beløb på 8 mia. kr., men til gengæld afskaffes en række erhvervstilskud.

Den helt urimelige lejeværdi af egen bolig foreslår vi afviklet over 2 år. I 1997 skal den halveres, og den skal falde helt bort i 1998.

Vi ønsker at gøre op med det planøkonomiske bevillingssystem i sundhedssektoren, som har medført kødannelser og helt uacceptable ventetider. Det er solidarisk at bevilge ressourcer til behandling i det offentlige sundhedsvæsen. Det er derimod ikke solidarisk at bestemme, hvor den enkelte skal modtage sin behandling. Den enkelte patient skal have frihed til selv at vælge sygehus. Vi ønsker et bevillingssystem, hvor pengene følger den enkelte patient til det sygehus, der behandler patienten, og det skal gælde, hvad enten det er et offentligt sygehus i eget amt eller et andet amt eller et privat sygehus. Det burde alle vi her i Folketinget dog kunne forhandle os til rette om. Også her bør vi sætte mennesket frem for systemet. Vi har i vores forslag afsat yderligere 300 mio. kr. til afvikling af ventelister i forbindelse med det foreslåede frie sygehusvalg.

Vi ønsker også et samfund, hvor lovlydige borgere kan færdes trygt og frit. Vi vil øge politistyrken, vi vil bygge særlige fængsler til grove fanger, vi vil bekæmpe narko i fængslerne, og samtidig skal der sikres en hurtigere sagsbehandling ved domstolene. I alt afsætter vi 170 mio. kr. til disse formål. Kriminalitet skal bekæmpes, forbrydere skal fanges, og folk, der er idømt fængsel, skal sidde i fængsel. Vi skal bekæmpe forbryderne og hjælpe politiet, og jeg vil godt afsløre, at i Venstre holder vi med politiet.

Vi ønsker en udvikling fra passivitet til aktivitet. Vi vil ikke affinde os med, at modtagere af bistandshjælp skal fastholdes i passivitet. Unge mennesker skal ikke opleve, at de ikke behøver at yde en aktiv indsats til gengæld for offentlig

støtte. Den bedste måde til at forhindre, at folk bliver skubbet ud i varig passiv forsørgelse, er at sikre, at ledige i bistandssystemet har ret til aktivering fra første dag og samtidig har pligt til at lade sig aktivere til gengæld for bistandsydelsen.

På samme måde vil vi sikre, at personer i dagpengesystemet får pligt til at tage anvist arbejde. Dagpengeniveauet ønsker vi ikke at ændre.

Orlovsordningerne skal strammes op. Ledige skal ikke på orlov, ledige skal i arbejde. Det har heller ikke noget at gøre med solidaritet, når f.eks. ansatte på et sygehus vælger at holde fri fra arbejdet med betalt orlov. Resultatet er, som vi har set, at sygehuse har måttet lukke hele afdelinger eller har måttet købe arbejdskraft til overpris for overhovedet at holde afdelingen i gang. Det er et system, der har skabt ventelister, forvoldt smerte og bidraget til at udhule vort velfærdssystem.

I det hele taget ønsker vi i Venstre at opprioritere det at gå på arbejde. Derfor ønsker vi også en kraftig opstramning i AMU-systemet og i voksen- og efteruddannelsesvirksomheden.

Endelig mener vi, at der er brug for en oprydning og effektivisering i Danmarks internationale bistand. Vi vil sikre, at bistandskronerne giver en større samlet nytteværdi.

Vi ønsker generelt en helt anden aktiv indstilling. Vi har en regering, der synes, det er helt flot, at det ikke er lykkedes at få overskud på statens finanser. Vi har en regering, der er helt tilfreds med, at pengene fortsat fosser ud af statskassen på trods af et kraftigt konjunktur-opsving. Vi har en regering, der synes, det er flot, at staten skylder mere end 800 mia. kr. væk.

I Venstre synes vi, det er trist, at vi har en regering, der ikke har styr på den danske økonomi. Men vi giver gerne en hjælpende hånd, og så er det op til regeringen og finansministeren at tage imod den. Danmark har fortjent noget bedre.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Først lige til en af de sidste bemærkninger: Det var faktisk Venstre, der var med til at sikre lukningen af Kommunehospitalet her i København, men det er måske uinteressant. Man kan måske godt både blæse og have mel i munden i Venstre.

Noget af det, som i hvert fald jeg selv godt kunne tænke mig at Venstres ordfører, hr. Thor

Pedersen, forholder sig til, er opgørelsen af, hvor stor en gæld vi hver især har. Jeg kunne forstå, at man var kommet frem til 630.000 kr. pr. ægtepar, og det skal såmænd nok være sandt. Men sagen er jo lige præcis – og det ved hr. Thor Pedersen godt – at den familie, hr. Thor Pedersen snakker om, er en familie, som typisk bor i eget hus og har en gæld på ca. 1 mio. kr., som den har lånt for at kunne købe det hus. Det er faktisk ganske almindeligt, at det er sådan.

Men det, hr. Thor Pedersen vil gøre for at løse problemet, er, at han vil jage de mennesker, der ikke har en sådan gæld, nemlig folk på overførselsindkomst, som typisk skylder meget, meget små beløb væk, fordi de simpelt hen ikke har haft mulighed for at stifte gæld. Man skal faktisk tjene rimelig meget for at kunne have en stor gæld, og det er sådan set den problemstilling, hr. Thor Pedersen ikke forholder sig til. Han jager de små for at glæde de store.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoff (CD):

Det var jo spændende at høre »Kejserens Nye Klæder«, det hører jo med i litteraturhistorien i hvert fald.

Jeg har et par spørgsmål til hr. Thor Pedersen. Det hed sig, at det var Socialdemokratiet, der havde skabt statens gæld. Jeg vil godt spørge: Er det ikke korrekt, at gældsætningen faktisk startede igen i slutningen af 1980'erne, og at det bestemt ikke var Socialdemokratiet, der sad ved magten på det tidspunkt, samtidig med at Venstre vel har stemt for alle finanslove?

Venstre er også meget bekymret for konkurrenceevnen. Hvis man nu afskaffer fradragsretten for fagforeningskontingenter, vil det så ikke skabe et lønpres? Hvad koster det egentlig at aktivere bistandsklienter fra den første dag? Og hvor meget udlicitering, hvor meget afbureaukratisering skete der egentlig, da Venstre havde del i regeringsmagten?

Og endelig gør Venstre også noget ud af partistøtten og vil spare penge dér. Jeg vil gerne spørge, om Venstre selv har overvejet at lade være med at sige ja tak til partistøtten, for det var jo en mulighed for at lave en ganske privat besparelse, der ville komme det offentlige til gode.

Jeg synes i det hele taget, at Venstres plan er udtryk for en masse flotte, flotte, flotte ord, mange ord og mange flotte tilkendegivelser, men uden ret meget effektivitet og ret meget indhold.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu er det jo velkendt, at De Konservative ser ud til at have et ønske om igen i år at køre sololøb med regeringen. Og det er også velkendt – i hvert fald hvis vi skal dømme efter retorikken – at Venstres ambitionsniveau er en hel del højere end De Konservatives.

Og derfor vil jeg gerne spørge hr. Thor Pedersen: Hvis der i den kommende tid laves et finanslovforlig mellem regeringen på den ene side og Det Konservative Folkeparti på den anden side og dette forlig er utilstrækkeligt i forhold til det ambitionsniveau, som Venstre i medierne og også her i dag antyder at have – er Venstre da stadig parat til at tage konsekvensen af det og stemme imod finansloven ved tredje behandling?

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg vil bare ganske principielt spørge hr. Thor Pedersen, hvad han mener, når han her fra folkestyrets fornemste talerstol taler om, at vi her i Folketinget – og det er især regeringen, kan vi forstå på den måde, den oratoriske udformning var tilrettelagt på – beslutter at bruge andre menneskers penge. Hvad er det for nogle penge, hr. Thor Pedersen arbejder med? Hvad er det for nogle penge, Venstre arbejder med? Hvad er det for kernen i at have et folkestyre?

Til afsnittet om overførselsindkomster vil jeg spørge, om hr. Thor Pedersen ikke med meget stor glæde har bemærket modsætningen til situationen, hvor Venstre var i regering, og hvor antallet af mennesker, der enten frivilligt eller ufrivilligt var sat udenfor, var stærkt stigende. Nu er Socialdemokratiet med i regeringen, og nu er antallet faldende. Er hr. Thor Pedersen ikke fantastisk glad for, at vi har fået det skifte?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Hr. Bruno Jerup spørger til sygehusene og om, hvem der beslutter at lukke sygehuse eller bygge om, bygge til og fastlægge strukturer. Jamen det gør politikerne, og det, vi foreslår, er jo at give patienterne friheden til selv at vælge sygehus, altså at pengene følger patienten. I fremtiden bliver det altså patienterne, der med et sådant system kommer til at bestemme, hvilke sygehuse der skal udbygges, og hvilke sygehuse der skal lukkes.

Det er altså patienterne, der i fremtiden med et sådant system kommer til at bestemme, hvilke sygehuse der skal udbygges, og hvilke sygehuse der skal lukkes. Det er nemlig dér, hvor man søger hen som patient, at pengene følger med til løn til læger og øvrigt personale. Vi vil lade det blive brugerstyret, hvor det i dag er politikerstyret.

Så siger hr. Bruno Jerup, at vi vil jage alle de små i stedet for de store. Nej, vi ønsker en dynamisk erhvervspolitik, der sikrer beskæftigelsen især for lavtlønsgrupperne. En stor del af de arbejdspladser, der kommer ved den dynamiske erhvervspolitik, som vi foreslår, de 170.000, vil jo være arbejdspladser, der også er målrettet mod lavtlønsgrupperne, som vi kender dem i dag.

Hr. Peter Duetoft spørger meget til, om statens gæld er problemet. Jamen problemet har i de år, jeg har siddet i Folketinget – det er nu i 12 år – egentlig altid været det samme: at for at få støtte fra Socialdemokraterne her i Folketinget har prisen altid været, at man skulle bruge flere penge.

Hvor vores synspunkt i Venstre har været, at vi i forvejen brugte for mange penge og skulle reducere det samlede statslige forbrug, har kravet til os ved de flertalsmuligheder, der var, når vi forhandlede finanslov, altid været, at vi skulle afsætte flere penge, have flere statslige udgifter. Og de penge, vi dér taler om, er selvfølgelig borgernes penge, det er andres penge. Det er en frihed, vi tager fra borgerne, til selv at bestemme deres forbrug, hvor vi så til gengæld i Folketinget har brugt pengene og kan tilbyde nogle goder, som borgerne kan sige ja eller nej til.

Vedrørende spørgsmålet om lønpres vil jeg sige til hr. Peter Duetoft, at i forbindelse med fradragsret for faglige kontingenter er det sådan, at vi foreslår, at det er parallelt med skattelettelser. De 3,1 mia. kr., der spares ved at fjerne fradragsretten for de faglige kontingenter, bruges fuldt ud til at gennemføre skattelettelser som et bundfradrag på ca. 30.000 kr. i bruttoskatten. Så det er fuldstændig neutralt i forhold til det rådighedsbeløb, som den person har, der ønsker at beholde sit faglige kontingent.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Så kan vi ikke nå mere i denne omgang.

Thor Pedersen (V):

Så tager vi endnu en gang.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jamen der var jeg jo sådan set heldig, for nu får vi hr. Thor Pedersen på talerstolen igen. Jeg sad og ventede med interesse på det svar, han ville give fru Pia Gjellerup. Mit spørgsmål går lidt i samme retning, og så kan det måske blive slået sammen.

Vi hører jo ofte, at befolkningen er utålmodig, og nu skal der skæres, og ofte hører vi også Venstre tale om, at vi ikke er tilstrækkelig lyd-høre over for de krav, som kommer fra vores befolkning, og det er jo forkert, hvis vi ikke er det.

Jeg står med en fotokopi af en forside fra Jyllands-Posten i tirsdags, og der siger man, at tre ud af fire vælgere mener, at for mange danskere modtager støtte fra det offentlige, men når det kommer til stykket, er det meget få, der er parate til, at der skal skæres. F.eks. er der stor opbakning til dagpenge, efterløn, SU, folkepension og førtids- og invalidepension.

Samtidig har vi en undersøgelse fra Socialforskningsinstituttet fra midten af august, og der viser det sig altså, at fire ud af fem siger, at de vil hellere klare sig selv end bede det offentlige om hjælp. Men omvendt så er to ud af tre enige om, at det faktisk er de andres skyld; det er aldrig dem selv.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Ja, nu kan vi vente på et af svarene til mig, som hr. Thor Pedersen så får lejlighed til at nå i næste omgang, vedrørende forståelsen af folkestyret, men jeg kan forstå, at der er endnu en ting, vi har brug for at spørge hr. Thor Pedersen om.

Vi hører her en ordfører for Venstre fortælle, at han har siddet 12 år i Folketinget, og så vidt jeg husker, så har hr. Thor Pedersen i en væsentlig del af de år været minister. Samtidig har hr. Thor Pedersen følt sig fuldstændig som lakaj for Socialdemokratiet.

Så er der noget, hr. Thor Pedersen har misforstået i ganske, gange mange år. Må jeg derfor spørge, om han i dag faktisk står og siger, at han har fortrudt, at Venstre var med i regeringen, når en regering ikke kunne være fuldstændig uafhængig i forhold til Folketinget, og at han har fortrudt, når nu læren har været den, at man i hvert fald i en eller anden grad – indimellem

sagde man jo også, at det var forfærdeligt – var afhængig af det der Folketing. Skulle man så have ladet være med at være minister? Er det dét, hr. Thor Pedersen står og siger?

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Hr. Thor Pedersen nævnte i sit indlæg, at det oprindeligt hed noget med »Frem mod år 2000«, og jeg er overbevist om, at det skal nok lykkes for Venstre at nå frem til ca. år 2000.

Men hvis man ser på, hvad det er for nogle konkrete politikpunkter, man så tager fat i, f.eks. det, som hr. Bjørn Elmquist er inde på med overførselsindkomsterne, som åbenbart er det store dyr i Venstres åbenbaring, så kunne jeg godt tænke mig, at hr. Thor Pedersen var lidt mere præcis med, hvem det er, der skal have frataget deres mulighed; om det er efterlønsordningen, der skal afskaffes, om det er orlovsordningerne, der skal afskaffes, eller om det er overgangsydelsen, der skal afskaffes. Jeg tror sådan set det kunne være meget rart for de mennesker, der måtte få den vildfarelse at stemme på Venstre, at se, hvad det er for nogle punkter, man ønsker at ødelægge – den ene million mennesker, sidste år var det vist 1,1 million mennesker, som Venstre nævnte har en arbejdsmulighed, som de ikke udnytter.

Når nu denne 1,1 million mennesker bliver sat i gang af Venstres politik, kunne det måske være rart at vide, hvem af dem der står først i rækken til at blive jaget ud at arbejde, når Venstre nu får ordnet det her.

Thor Pedersen (V):

Fru Pia Gjellerup spørger til udviklingen i antal personer på overførsel. Jeg vil blot sige, at jeg synes, det er utrolig pauvert.

Hvis man tager det registrerede antal ledige og lægger personer på orlov til – det er nødvendigt for at kunne sammenligne med 1993 – så var tallet for 1992 319.000, nemlig 318.000 registrerede fuldtidsledige og 1.000 på orlov. Går vi til 1996, er tallet nu 313.000, nemlig 248.000 registrerede ledige og 65.000 på orlov. Det er altså et fald på 6.000, på trods af at man er igennem en periode med højkonjunktur, og på trods af at man siger, at det går meget bedre i Danmark end i landene omkring os. Det er et fald på 6.000, og det synes jeg er meget pauvert.

Skal jeg sammenligne med noget, vil jeg sige, at da der var et beskedent opsving i årene 1986-87, kom ledigheden ned på 220.000; det

var i den periode, hvor der var et opsving i 10 år under Poul Schlüter.

Fru Pia Gjellerup spørger: Jamen har man fortrudt, at man sad der? Nej, vi skulle have siddet meget længere, hvis der havde været retfærdighed til.

Men det problem, vi havde, var, at vi var i mindretal, og det krav, vi stod over for – i hvert fald i de regeringer, jeg sad i – var, at der skulle bruges flere penge. Vi appellerede til, at der skulle gennemføres statslige besparelser, men for at få et flertal med Socialdemokratiets støtte var det nødvendigt hvert år at forhandle, at bruge flere penge, end vi ønskede.

Men hvordan var det ikke gået, hvis Socialdemokraterne alene skulle have bestemt? Så der er ikke noget at fortryde; det gik trods alt bedre, end det ville være gået under socialdemokratisk ledelse.

Så spørger hr. Bjørn Elmquist, hvor der skal skæres, og det er så også et svar til hr. Bruno Jerup; det må det blive af tidsmæssige grunde. Jamen der skal jo lige præcis ikke skæres. Vi foreslår ikke at skære i dagpengeniveauet, det sagde jeg også; vi ønsker at skabe flere arbejdspladser; vi ønsker samtidig at gøre det fordelagtigt også for mennesker med lavindkomst at komme i arbejde. Rockwoolfondens rapport viste jo, at for næsten en fjerdedel af danskerne kan det ikke betale sig at gå på arbejde, og det er lavtlønsgrupperne, det drejer sig om.

Jeg kan sige til hr. Bruno Jerup, at vi ønsker at gøre det mere fordelagtigt for lavtlønsgrupperne at komme i arbejde, og det vil sige også at se på skattesystemet, se på, hvordan man kan præmiere lavtlønsgruppen, så der er noget tilbage, når man har betalt sin skat ved månedens udgang. Vi ønsker altså vækst i beskæftigelse, vi ønsker aktivitet.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Hr. Thor Pedersen må have det svært, og det må Venstre også; det kan vi så også forstå at de har indimellem. Men hr. Thor Pedersen er altså strengt taget mere tilfreds med at have Socialdemokratiet i regering end i opposition.

Jeg vil sige, at dér er vi fuldstændig enige, for det, hr. Thor Pedersen gerne vil have, er, at udgiftstrykket falder, at skattetrykket falder, at beskæftigelsen stiger, og at antallet af mennesker på overførselsindkomster falder. Og se, det var det, hr. Thor Pedersen og hans regering ikke formåede, men det er det, Socialdemokratiet og

vores kolleger i Det Radikale Venstre og Centrum-Demokraterne formår med den regering, vi støtter. Så strengt taget er der måske et eller andet sted sådan en skabsstøtte i hr. Thor Pedersens forhold til en socialdemokratisk ledet regering.

Vi realiserer det, hr. Thor Pedersen og hans regering sagde de ville. Vi gør det.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Grunden til, at jeg er nødt til at tage ordet en gang til, er, at hr. Thor Pedersen var forholdsvis præcis med, hvem der skulle have gaver af Venstre, hvis Venstre fik magt, som de havde agt. Men det bliver forholdsvis meget fåget, når det handler om, hvem der så skal ofres, når Venstre får magt, som de har agt.

Derfor synes jeg stadig væk, at Venstre bør svare på, om efterlønsordningen skal bevares eller skal beskæres eller fjernes eller nogle af de andre muligheder, der er for, at folk kan trække sig tilbage fra det arbejdsmarked, som i hvert fald indtil nu ikke har været i stand til at skabe fuld beskæftigelse – selv under borgerlige regeringer i 10 år.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg ved, at tiden er knap, men hr. Thor Pedersen prioriterer jo selv sin taletid, og derfor bliver jeg nødt til at gentage mit spørgsmål fra før, fordi hr. Thor Pedersen ikke fik lejlighed til at svare.

Vi har på den ene side et konservativt parti, der ønsker at køre sololøb med regeringen. Det er velkendt. På den anden side har vi en retorik fra Venstre, der mere end antyder, at Venstres ambitionsniveau reelt er en del højere end De Konservatives, og det synes vi i Dansk Folkeparti er meget positivt.

Så kommer spørgsmålet: Hvis der laves et finanslovsforlig mellem De Konservative og regeringen på det ambitionsniveau, som det ser ud til, og som er alt for lavt også i forhold til det, hr. Thor Pedersen selv nævner, sådan som vi også kan læse det i medierne hele tiden, altså et finanslovsforlig, som er utilstrækkeligt, er Venstre så klar til at tage konsekvensen af det og stemme imod et sådant finanslovsforlig ved tredsjebehandlingen, eller vil Venstre, som vi har set det alle de tidligere år, alligevel stemme for en utilstrækkelig finanslov?

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Nu blev der allerede spurgt til de nærmere detaljer i beregningerne. Jeg får det heller ikke helt til at gå op, men det skal jeg lade ligge; det kommer hr. Thor Pedersen forhåbentlig ind på om et øjeblik.

Jeg ville også godt have hr. Thor Pedersen til at forholde sig til noget af det, som just er blevet rejst af den foregående taler. For vi har jo haft et første kontaktmøde med Venstre, vi, altså regeringspartierne,ovre hos finansministeren.

Nu skal jeg ikke stå og referere fra et sådant møde, men alligevel så dog sige, for det reflekteredes også i presserapporterne bagefter, at jeg ved den lejlighed fornemmede et par Venstrefolk, der var meget konstruktive, sobre og saglige, jeg var lige ved at sige afdæmpede. Og jeg ville egentlig godt have, om hr. Thor Pedersen her vil sige, om det er den forhandlingsholdning, vi stadig kan forvente, for jeg får det ikke helt til at rime med det, jeg hørte hr. Thor Pedersen sige her fra talerstolen.

Jes Lunde (SF):

Der var i hvert fald ét nyt Venstresynspunkt i forhold til, hvad vi plejer at høre heroppefra. Venstre vil nu ikke skære ned på arbejdsløshedsdagpengene; man vil ikke skære ned på satserne. Det synes jeg er et spændende nyt synspunkt, for vi har jo altså så utrolig mange gange oplevet, at Venstre har skåret ned netop dér, uanset om det har været ved at fjerne dyrtidsreguleringen af dagpengene, eller det har været direkte nedskæringer i dagpengene. Så jeg vil sige velkommen til det nye synspunkt.

Men jeg vil egentlig godt høre, om vi kan få en garanti for, at det er et synspunkt, der holder en vis årrække frem. Altså hvis man nu f.eks. forestillede sig, at Venstre og De Konservative fik et flertal for sig selv efter næste folketingsvalg, kan vi så få Venstres garanti for, at i den situation vil man ikke skære ned på arbejdsløshedsdagpengenes størrelse?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Fru Pia Gjellerup spørger, om jeg ikke hellere ville have en socialdemokratisk regering. Altså mit synspunkt er, at livet er for kort til socialdemokratiske regeringer. Det vil jeg godt sige. Det er sådan mit helt principielle, personlige livssyn.

Derfor er det sådan, at når vi overhovedet skal se på de goder, som fru Pia Gjellerup

begynder at nævne, at der er færre på overførselsindkomster, så er det jo ikke sandt. Der er flere nu i 1996, end der var i 1992. Nu var jeg så venlig, da jeg nævnte tallene, kun at tage orlovs-personer med for at nå tallet 313.000. Hvis vi tager personer på efterløn og på overgangsydelse med, så når vi et tal, der hedder 467.000 på nuværende tidspunkt.

Det er altså en stigning siden 1992, på trods af at der har været et konjunkturopsving og vi har 30 mia. kr. i underskud på statens finanser. Når jeg ser lidt nostalgisk tilbage, var det trods alt sådan, at der i året 1986-87 var et overskud på statens finanser på ca. 5 mia. kr. og en ledighed på 220.000 på det tidspunkt, hvor der var et konjunkturopsving, som var væsentligt svagere end det, vi har oplevet nu. Det, der er ærgerligt, er, at man i virkeligheden har forspildt mulighederne for at få rettet op på fingene og dermed sikret, at flere er i beskæftigelse.

Det er så også et svar til hr. Bruno Jerup, når hr. Bruno Jerup endnu en gang spørger, hvor der skal skæres.

Der er ikke nogen, der skal beskæres. Jeg forstår godt, hvis hr. Bruno Jerup ikke forstår, hvordan en dynamisk erhvervs politik kan se ud. Det er måske fjernet fra den opfattelse, man har i Enhedslisten, men ideen i en dynamisk erhvervs politik er altså netop, at flere kommer i arbejde, så der ikke er brug for, at så mange er på dagpenge eller på bistandsydelse. Der er ikke behov for beskæring, der er tværtimod behov for at sikre, at ressourcerne skaber den nødvendige vækst i private virksomheder.

Hr. Bjørn Elmquist spørger til, hvad det egentlig er, vi gerne vil, og hvordan det hænger sammen med den tale, jeg holdt. Det mener jeg jeg sagde ganske klart. Jeg sagde da i min tale, at vi i Venstre har et venligt og hjælpsomt sind, og at vi gerne rækker regeringen og finansministeren en hjælpende hånd. Jeg ved ikke, om det kan formuleres kønnere. Jeg synes egentlig, det lyder meget kønt, og det er Venstres sindelag.

Så spørger hr. Thulesen Dahl, hvad Venstre vil stemme, og det er også lidt det samme, hr. Jes Lunde er inde på. Det forudsætter vel i virkeligheden så, at vi får en dispensation fra forretningsordenen, hvis vi her i dag allerede skal have anden og tredje behandling af finansloven, for vi agter i Venstres folketingsgruppe at forholde os til det, der ligger på bordet, før vi tager stilling til, hvilken farve vi trykker på her i salen.

Så jeg vil altså sige både til hr. Jes Lunde og til hr. Thulesen Dahl, at de er nødt til at vente, til vi ser, hvad det egentlig er den politiske virkelighed bringer for dagen.

Pia Christmas-Møller (KF):

Man skal lede længe – meget længe – for at finde et finanslovsforslag med et så lavt ambitionsniveau. Forslaget er totalt blottet for visioner og kemisk renset for noget, der bare kunne ligne fremadrettede initiativer.

Forslaget kunne måske nok være rosværdigt for en bogholder i en større virksomhed, men ikke for en regering, der vil lede Danmark frem mod et nyt årtusinde. Finansloven er jo mere end blot et budget. Finansloven er den lov, der mere end nogen anden lov fastlægger rammerne for, hvilken retning samfundet skal udvikle sig i, men læser man regeringens forslag til næste års finanslov, må man forstå, at regeringen stiller sig tilfreds med bare at administrere udviklingen.

Finanslovsforslaget dokumenterer dermed, at der er brug for en ny borgerlig regering. Det dokumenterer, at der er brug for en regering, der tør, kan og vil gennemføre de reformer, som skal til for at sikre velfærdssamfundet fremover.

Desværre har vælgerne sammensat Folketinget sådan, at der ikke er 90 mandater bag kravet om en ny borgerlig regering. De borgerlige partier har ganske enkelt ikke mandater nok til at vælge Nyrup-regeringen.

Det står heller ikke i vores magt at fremtvinge et folketingsvalg, fordi Enhedslisten og SF ligesom sidste år har udspondt et sikkerhedsnet under regeringen. Det er de barske, men parlamentarisk uomgængelige kendsgerninger. Sådan var det sidste år, sådan er det i år, og det er uanset nok så megen ønsketænkning hos nok så mange lederskribenter og andre.

De korslagte armes politik er ikke os af den simple grund, at vi ikke frivilligt vil overlade den politiske kampplads til venstrefløjen med de ulykker, det uundgåeligt vil føre med sig. Derfor går Det Konservative Folkeparti til finanslovsforhandlingerne med det klare mål at skaffe massive borgerlige resultater. Om det lykkes at opnå den samme aftale er helt og holdent op til regeringens vilje til at rykke. Og rykkes det skal der virkelig, for Det Konservative Folkeparti har ambitioner på Danmarks vegne. Vi har visionerne, vi har de konkrete forslag, og vi har lagt dem frem.

Vi har kaldt vores finanslovudspil for »Balance 97«. Det har vi, fordi vi vil, at 1997 skal være året, hvor der gøres op med den offentlige gældsætningspolitik. Gælden er i dag den største direkte trussel mod det danske velfærdssamfunds fremtid. Gælden vokser med en hast, som er næsten ufattelig. Den har i dag rundet de 800 mia. kr., og den vokser med 1.000 kr. i sekundet.

Man kan måske bedre forholde sig til disse gigantiske tal, hvis man ser på, hvad det betyder for den enkelte. Ifølge statistikken vil der i dag, torsdag den 10. oktober 1996, blive født 193 børn. Dem byder vi velkommen med en regning. Deres andel udgør i dag 160.000 kr. Gennemføres regeringens finanslovsforslag uændret, vil denne regning den 10. oktober 1997 være steget til 165.000 kr. Enhver kan sige sig selv, at den udvikling skal stoppes.

Alene rentebyrden er en stadig tungere klods om benet på os, som kræver stadig flere kræfter at slæbe rundt på. I dag betaler vi mere i renter, end vi udbetaler til samtlige folkepensionister. 60 mia. kr. eller mere end 15 pct. af det samlede statsbudget går til noget, vi ingen som helst glæde har af – og så er der ikke engang indregnet én eneste krone til afdrag.

Det er ikke alene umoralsk, men direkte ansvarsløst at lade den regning gå videre til næste generation. Den onde cirkel skal der gøres op med, og det skal være nu. Hvis ikke vi kan gøre op med gældsætningspolitikken i en vækstperiode, hvornår kan vi så? Det er for ringe, at regeringen ikke har gjort den mindste anstrengelse for at nå balance på den offentlige saldo i det fremsatte finanslovsforslag. Vel er det ubehageligt og ofte også upopulært at spare, men lederskab måles ikke på evnen til at lade stå til, men derimod på evnen og viljen til at gennemføre de rigtige og holdbare beslutninger, som ikke bare tager hensyn til dagen og vejen, men også til morgendagens udfordringer.

Med vores udspil »Balance 97« har Det Konservative Folkeparti vist, hvordan vi kan nå balance på de offentlige finanser i 1997 og samtidig sætte en sund cirkel i gang, som medfører overskud i de kommende år. Vi har vist det krone for krone.

Balance på de offentlige finanser i 1997 er et must, men det er ikke nok. Vi vil, at 1997 skal være året, hvor vi lægger de spor, som kan bære velfærdssamfundet ind i det næste århundrede. Vi har fremsat en række forslag til ændringer i erhvervs-, arbejdsmarkeds-, uddannelses-,

forsknings- og socialpolitikken. Vi er parat med ideerne, og vi er parat til at knokle for at få så mange af dem som muligt igennem.

Det er blevet sagt til hudløsshed, men man fornemmer det under ens egen hud, når man har besøgt andre himmelstrøg: Den internationale konkurrence er hård, benhård, og den bliver kun hårdere i årene, der kommer. Tænk bare på den økonomiske udvikling i Kina, Asien og det konkurrencemæssige pres fra de tidligere kommunistiske lande i Øst- og Centraleuropa, som venter lige om hjørnet. Der skal løbes stærkt i de private virksomheder, som skal klare sig under de konkurrencevilkår. At de klarer sig, og at de klarer sig godt, er vitalt for hele vores samfund. Det er jo herfra, vi henter hele indtjeningen til vores velfærd, og da nytter det ikke noget at lade virksomhederne slæbe rundt med tunge omkostninger, en masse administrativt bøvvl og dertil lade dem kæmpe med stive offentlige systemer.

Det Konservative Folkeparti foreslår en række lettelser på erhvervsområdet. Princippet er, at erhvervslivet skal sikres gode generelle vilkår. Til gengæld skal der saneres i de bureaukratiske tilskudsordninger. Den samlede virkning af vores forslag svarer til en forbedring af konkurrenceevnen på 2 pct. af lønsummen.

Det er i det hele taget nu, der skal investeres i fremtiden. Der skal satses på forskning i virksomhederne. Der skal satses på en langt højere kvalitet i uddannelserne, og folkeskoleleverne skal hurtigst muligt have fri adgang til en pc. Det koster mange penge, men vi har ikke råd til at lade være. Hvis ikke vi allerede i folkeskolen tager den udfordring op, som ligger i den rivende teknologiske udvikling, risikerer vi at tabe en hel generation på gulvet. I løbet af ganske kort tid vil brug af personlige pc'er være lige så naturlig, som brugen af lommeregner har været det i adskillige år.

Det konservative finanslovudspil forfølger to mål. For det første vil vi, at 1997 bliver året, hvor der bliver taget fat på de ændringer og investeringer, der skal til for at sikre velfærdssamfundet fremover under de skærpede konkurrencevilkår.

For det andet vil vi her og nu have rettet op på nogle af de områder, hvor velfærdssamfundet allerede i dag svigter menneskers naturlige behov for tryghed og valgfrihed. Ser vi på sygehusområdet, tror jeg, det er indlysende for enhver, at der skal gøres noget, og at det skal være nu. Selv om vi venter på Sygehuskommis-

sionens udspil til en ny organisering af sygehusområdet, kan meget sættes i værk. Det er en umenneskelig utryghed, folk udsættes for, når de i månedsvis er hensat til at gå i uvished om, hvornår de kan blive behandlet. Der skal gøres op med de lange ventelister. Vi foreslår en ventetidsgaranti på 3 måneder. Garantien indebærer, at hvis en patient ikke er blevet behandlet på et offentligt sygehus, inden der er gået 3 måneder, har patienten ret til at blive behandlet på et privathospital. De private sygehuse skal udnyttes som et nyttigt supplement til det offentlige sygehussystem.

Vi insisterer på, at det frie sygehusvalg skal gøres effektivt og reelt. Vi er i Det Konservative Folkeparti parat til at bruge flere penge på sygdomsbehandling. Vi kræver derfor yderligere 500 mio. kr. afsat til området næste år, men vi stiller betingelser. Vi vil være sikre på, at pengene ikke bare går op i øgede lønninger og ny administration. Vi vil have sikkerhed for, at pengene bruges til at imødekomme patienternes behov. Derfor møder vi op med et noget for noget-princip både i forhold til amterne og i forhold til sygehusledelserne. Vi møder med krav om effektivisering og større kvalitet i behandlingen af patienterne, og vi møder med krav om, at der for alvor bliver gjort noget ved de sindslidendes forhold.

Også når det gælder retsområdet, føler flere og flere ganske almindelige lovlydige borgere en stigende utryghed. Der er brug for en helt anderledes konsekvent indsats, som for alvor sikrer, at hensynet til ofrene kommer i første række. På det allerseneste har vi hørt nye toner fra statsministeren, og jeg kan garantere, at vi ikke vil forsømme nogen lejlighed til at lade regeringen bevise, at der er handling bag. Sidste år indgik vi et godt politiforlig. I forbindelse med dette års finanslovforhandlinger vil vi holde regeringen fast på, at politiet skal have kompensation for de ekstra opgaver, der er blevet pålagt det i forbindelse med den verserende rockerkrig.

I den seneste tid er det væltet ind ad brevsprækkerne med nye ejendomsvurderinger til folk med ejerbolig. Nye vurderinger er på grund af lejeværdien et varsel om skattestigninger, og det sætter fokus på, hvor urimelig en skat lejeværdien er. Ingen bliver beskattet af sit bilforbrug, fordi man har købt en bil og derfor ikke behøver at leje en. Hvorfor skal ejerboligen særbeskattes?

Lejeværdien er en særskat, som løbende ændrer sig, og det sædvanligvis i en og samme opadgående retning. Det betyder, at ingen ved køb af ejerbolig med sikkerhed kan beregne omkostningerne. Det skaber utryghed i privatøkonomien. En familie, der ønsker at planlægge de bolig-mæssige rammer for en meget lang årrække, kan på meget kort tid få undermineret privatøkonomien. Det skal der gøres op med.

I den konservative folketingsgruppe vil vi noget med vores mandater. Det vil vi, fordi vi har en politik, som vi rent faktisk tror på, og fordi vi har nogle mål og nogle konkrete forslag, som vi vil slås for. Vi vil ikke tage til takke med en plads på sidelinjen, for fra den plads kan man kun påvirke kampen med øvråb, båt- og tågehorn. Fra den plads scores ingen mål, vinder ingen kampe og noteres ingen resultater. Fra den plads kan man kun bevidne andres kampe og andres resultater. Dertil er kampen for mindre gæld og større frihed, kampen om at sikre mennesker flere valgmuligheder, kampen for at de opvoksende generationer også kan leve i et velfærdssamfund alt, alt for vigtigt for Det Konservative Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

V og K siger altid, at de er så ansvarlige partier, og det er os andre, der er uansvarlige. Det, jeg nu har lagt mærke til ved de to partiers ordførere, er, at de bruger meget tid på at fortælle om alt det, de gerne vil have, men jeg hørte faktisk ikke ét konkret ord om, hvor pengene skal findes. Når vi taler om beløb på 5-6 mia. kr. - jeg ved ikke helt, hvor meget ønskelisten hobede sig op til - synes jeg, at befolkningen og Folketinget har krav på at vide, hvor det præcis er, De Konservative ønsker at finde de penge, der skal til for at finansiere det, man stiller sig op her og siger, man gerne vil.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg glæder mig til at få udskriften af dagens debat, for fru Pia Christmas-Møllers udsagn om, at Det Konservative Folkeparti kræver massive borgerlige resultater, glæder jeg mig sådan til at citere hen under jul, når vi stemmer om finansloven, og så høre bortforklaringer om, hvorfor det ikke rigtig blev til noget.

Ved åbningsdebatten lå det fuldstændig klippefast, at det, som Det Konservative Folkeparti mener er massive borgerlige resultater, bl.a. er

afskaffelse af lejeværdien af egen bolig. I fru Pia Christmas-Møllers tale var det spørgsmål jo helt nede i bunden, og det var bare noget, som man lagde vægt på i den konservative gruppe.

Mit spørgsmål er klart og nemt at svare på: Er det udgangspunkt, man havde i den konservative folketingsgruppe for en uge siden, nemlig at der kun bliver indgået en finanslovaftale, hvis den indeholder spørgsmålet om lejeværdi af egen bolig, stadig væk det samme?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Når det drejer sig om den økonomiske situation, kan man da i sandhed sige, at Det Konservative Folkeparti er et uansvarligt parti, for selv om finanslovsforslaget fra regeringen i fru Pia Christmas-Møllers ordførertale blev betegnet som bogholderitekniske fremskrivninger, som er ansvarsløse og asociale – det var betegnelser, som den konservative ordfører brugte – så stemmer De Konservative jo for finansloven, uanset hvad der sker fra nu af og frem til tredjebehandlingen.

Den eneste forklaring på det, fru Pia Christmas-Møller sagde, var, at der jo ikke er 90 mandater for en ny regering: Vi kan ikke vælte regeringen, fordi SF og Enhedslisten har spændt et sikkerhedsnet ud under regeringen.

Det kunne være spændende at høre, om SF og Enhedslisten er af den opfattelse, at de har spændt et sikkerhedsnet ud under regeringen.

Det, jeg gerne vil spørge fru Pia Christmas-Møller om, er selvfølgelig: Kan De Konservative ikke forestille sig en finanslov, der er så dårlig, at selv Det Konservative Folkeparti ikke på forhånd vil sige, at de vil stemme ja til den? Og mit spørgsmål er endvidere: Hvis svaret er bekræftende, hvilken retorik vil fru Pia Christmas-Møller og Det Konservative Folkeparti så kunne anvende om sådan en finanslov?

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Ja, vores sikkerhedsnet afhænger helt af indholdet. Er det en god finanslov, så er der sikkerhedsnet. Er det en uacceptabel finanslov set fra vores synsvinkel, så er der ikke noget sikkerhedsnet fra os.

Men jeg har et spørgsmål til den konservative ordfører. Jeg er nemlig enig i bekymringen over statsgælden, meget enig. Det er dybt bekymrende, at vi har så stor en statsgæld. Det er dybt bekymrende, at en så stor del af de fremtidige

skattekroner skal gå til at betale renter. Men så forstår jeg ikke det konservative krav om at afskaffe beskatning af lejeværdi. Det er 6 mia. kr. om året.

Alt andet lige er det jo sådan, at hvis man tager den brik ud, så vil statsgælden stige 1.200 kr. ekstra årlig pr. borger her i landet. Det vil sige, at så er det jo et ganske betragteligt beløb. De Konservative vil sætte regningen op med ved at pille en brik som lejeværdien ud, inden de dér arme nyfødte bliver voksne. Så det forstår jeg ikke rigtigt. Det vil jeg gerne have forklaring på.

Det andet er, at jeg gerne vil have afkodet det konservative ord, der hedder væsentlige nedsættelser af lejeværdien, for det er jo det, der har været kravet. Væsentlige nedsættelser af lejeværdien var en betingelse for en finanslovaftale. Aviserne er i øjeblikket fyldte med lister over, hvordan man kunne gøre det: Man kunne fifle med 20 mio. kr. her og 50 mio. kr. dér. Hvad betyder væsentlige? Hvad er en væsentlig del af 6 mia. kr.?

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det, der fik mig op på talerstolen, var De Konservatives planer på sundhedsområdet. Jeg synes jo også ligesom hr. Jes Lunde, at det er interessant, at De Konservative nu vil smide en 5-6 mia. kr. ud for at kunne afskaffe lejeværdien. Og så kan man finde 500 mio. kr. for lige at løse nogle problemer inden for sundhedssektoren. De 500 mio. kr. er jo et tal, der overhovedet ikke står mål med den opgave, man faktisk står over for. Jeg er da enig med De Konservative i, at man ikke bare skal smide pengene ud, men 500 mio. kr. rækker ingen steder i den sammenhæng. Derfor kunne jeg godt tænke mig at vide, om De Konservative har en reel målsætning om, at ventelisterne på hospitalerne skal væk, ventelisterne til de operationer, som folk står på i stor stil. Det kunne jeg godt tænke mig at vide.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hr. Frank Aaen spørger: Hvor ligger besparelserne? Jeg kan kun beklage, at hr. Frank Aaen ikke har ulejlighed til at læse »Balance '97«, for her anviser vi forslag for forslag, krone for krone, hvordan vi vil skaffe finansiering både til vores udgiftskrævende forslag og til vores krav om balance på de offentlige finanser. Vores samlede forslag vil indebære, at vi får et lille

plus i 1997, og fremefter vil vi få overskud på den offentlige saldo.

Jeg kan sige ganske kort, at der er 3-4 meget store klumper i vores besparelseskatalog. Den ene er en besparelse på ulandshjælpen. Vi siger: Er det nu også nødvendigt, at Danmark absolut skal have den gule førertrøje, når det drejer sig om at overføre midler til ulandene? Er det ikke nok, at vi er i det internationale førerfelt?

Vi har lagt op til, at vi følger det svenske eksempel og nedsætter vores ulandsbistand fra 1 pct. af bruttonationalproduktet til 0,8. Det indebærer, at der kun er ét land, der vil ligge over os, nemlig Norge. Vi mener, at der er mulighed for at gennemføre en ret stor besparelse på dette område, al den stund man ikke har haft projekter nok til de penge, der allerede sidste år var bevilget til området.

Vi foreslår fjernelsen af adgang til fradrag for faglige kontingenter. Det giver også en stor provenugevinst.

Og endelig kan jeg fremhæve, at vi foreslår en række erhvervstilskud fjernet. Til gengæld skal der så gennemføres generelle lettelser på erhvervsområdet.

Hr. Kim Behnke spørger til, hvad massive indrømmelser er i den konservative verdensopfattelse. Ja, det var jo rart, om hr. Kim Behnke og andre kunne få lov til at få vores prioriteringer her ved førstebehandlingen af finansloven. Den går ikke. Vi er i nogle forhandlinger, vi agter ikke at ødelægge vores forhandlingsposition under denne debat, så derfor får man ikke svaret på, hvor vores grænser går.

Jeg er nødt til at stoppe her, men håber, jeg kan vende tilbage til de øvrige spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Så fik vi da løftet sløret lidt for De Konservatives taktik. Det er at tage fra de allerfattigste i verden og forære til dem, der har de største villaer i Nordsjælland. Det er at tage fra alle almindelige lønmodtagere, tage det eneste skattefradrag, de har, medens alle mulige andre skattefradrag skal fortsættes.

Ja, men det er da klassepolitik, der er til at forstå. Problemet er bare, at det ingen udsigt har, det kommer jo ikke igennem. Det vil jeg selvfølgelig gerne have bekræftet af regeringspartiernes ordførere, men det kommer jo ikke igennem at spare på ulandshjælpen eller spare på fradragsretten for faglige kontingenter. Derfor må jeg spørge: Betyder det så, at Det Konser-

vative Folkeparti vil opgive de udgiftsforslag, man er kommet med, eller har man nogle mere sandsynlige spareforslag? Jeg synes, vi må have det frem, så vi kan tage stilling til, hvad det er, der forhandles om bag lukkede døre.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne give den konservative ordfører endnu en chance. Vi har at gøre med et finanslovsforslag fra regeringen, som er ansvarsløst, og som er asocialt, men som Det Konservative Folkeparti alligevel har sagt på forhånd, at det stemmer Det Konservative Folkeparti for. Så er et helt relevant spørgsmål fra Dansk Folkeparti og fra alle andre, der følger denne debat: Hvordan skal en finanslov så se ud, for at De Konservative ikke vil stemme for den? Hvilken retorik vil den konservative ordfører bruge om en finanslov, som man ikke vil kunne stemme for, når man om den nuværende, som man stemmer for, siger, den er ansvarsløs og asocial?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Forud for finanslovsforhandlingerne sidste år lagde Det Konservative Folkeparti meget vægt på diskussionen omkring statens underskud. Det skulle under disse her magiske 30 mia. kr., og ved at flytte rundt på nogle penge og tage nogle engangsindtægter osv., fik man det da også til at se sådan ud.

I år har Det Konservative Folkeparti tilsluttet sig regeringens retorik, og nu taler man kun om det offentlige budget og den offentlige balance, og det er den, der skal i nul osv.

Mit spørgsmål er: Hvad er Det Konservative Folkepartis ambitionsniveau omkring statens balance i år? Der skal vi vel også have massiv borgerlig indflydelse, og hvad retorikken ellers er for Det Konservative Folkeparti. Så man må have gjort sig nogle tanker om, hvad det er for et tal, der er det magiske tal, for at man stemmer ja?

Som fremskridtsmand må jeg jo sige, at en erklæring om bare at stemme ja til lige meget hvad er komplet uansvarlig. Og det er jo derfor, det er jo lige præcis derfor, at vi har en statsgæld på over 800 mia. kr., fordi man bare hæmningsløst stemmer for, ligegyldigt hvad der står.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg vil såmænd bare bringe et par enkelte tal ind i debatten om lejeværdien.

Jeg vil godt spørge De Konservative, medmindre man er fuldstændig uoptaget af tal – det kan godt være, man er det, og så er tal selvfølgelig ligegyldige – men hvis man ikke er det, om man er opmærksom på Økonomiministeriets rapport. Kigger man på forholdet mellem ejer og lejer over et tiår, er det sådan, at ejeren har haft en reallønstigning på ca. 35 pct., og lejeren har haft en på 19. Det vil sige, den førte boligpolitik har selvstændigt bidraget til polarisering af det her samfund. Det er den polarisering, der nu lægges op til skal forøges yderligere, endnu mere. Er man opmærksom på det, og er man ligeglad med det?

Jeg har så bare en enkelt kommentar til den forholdsvis ubehagelige tanke fra både Venstre og De Konservative om at skære på ulandsstøtten. Man er formentlig opmærksom på i den diskussion, at vi lever i en verden, hvor 35.000 børn hver dag dør af sult. Det er i den ramme, man foreslår det.

Vi diskuterer det i en situation, hvor en fjerdedel af denne her klodes befolkning daglig står sultne op og daglig går sultne i seng. Og jeg vil godt spørge, får man så ikke indimellem i Venstre og konservative kredse en ubehagelig smag i munden, når man fedter for de allermest velhavende i det her samfund?

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Det er også om ulandsbistanden. Jeg vil sige, at vi i Det Radikale Venstre lægger vægt på den ene procent af bruttonationalproduktet, og det er sågar skrevet ind i regeringsgrundlaget.

Det har jo ikke noget med cykelløb, eller hvad ved jeg, at gøre, at vi skal være i den internationale gule trøje. Det er jo, fordi der er den slags problemer i den tredje verden, som vi lige har hørt hr. Villy Søvndal beskrive. Og hvis ikke der er noget land, som tager de henstillinger, vi har fra FN, alvorligt, så smuldrer det jo. Vi kan se, hvordan land efter land skærer ned på det. Det skal ikke blive et alibi for os i Danmark.

Og så må jeg lige anholde fru Pia Christmas-Møllers bemærkning om, at pengene ikke blev brugt op, fordi vi ikke havde projekter nok. Det er ikke korrekt. Nu blev vores udviklingsminister nødt til at gå, han havde andet, han skulle tage sig til, men det er, fordi vi i dette år er i

gang med en principoplægning, hvor vi går fra projektbistand til programbistand. Det er måske lidt teknisk at komme ind på, og det er ikke alle, der har så megen forstand på ulandsbistand, men det er altså den reelle årsag. Det er ikke, fordi der ikke er masser af anledning til at bruge penge til det.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil prøve, om jeg kan nå at svare nogle af dem, jeg ikke fik tid til i første runde.

Hr. Kim Behnke spurgte i sit første indlæg: Betyder det, at lejeværdien kom meget sent i den konservative ordførers indlæg, at der er ændret på prioriteringerne, på kravene fra Det Konservative Folkepartis side? Hertil er svaret: Nej! Det er fuldstændig korrekt forstået, at en finanslovaftale med Det Konservative Folkeparti for 1997 skal indeholde mærkbare ændringer og nedsættelser af lejeværdien. Sådan er det.

Hr. Kristian Thulesen Dahl spørger: Er det sådan, at Det Konservative Folkeparti overhovedet kan forestille sig en situation, hvor man vil stemme imod finansloven? Jo, det kan vi. Vi kan sagtens se skræmmebillederne for os, hvor regeringen gennemfører en række meget, meget ulyksalige forslag sammen med venstrefløjen. Det kan vi godt forestille os, og vi kan også forestille os meget andet.

Det er klart, at vi har ikke et princip om, at vi uanset hvad siger ja til finansloven. Vi vurderer tingene ud fra en meget saglig og samfundsmæssig vinkel. Det er vores holdning til spørgsmålet om afstemningen ved tredje behandling af finansloven.

Må jeg ikke sige til hr. Frank Aaen, at det heldigvis ikke er hr. Frank Aaen, der skal bestemme, hvilke indrømmelser Det Konservative Folkeparti eventuelt kan komme igennem med over for regeringen. Det er jeg ganske tilfreds med.

Hr. Kim Behnke spørger i sit andet indlæg: Hvor ligger det konservative ambitionsniveau, for så vidt angår underskuddet på statsbudgettet?

Jeg kan sige til hr. Kim Behnke, at vi er bekymrede for underskuddet på DAU. Vi vil have underskuddet nedbragt. Det, der ligger i regeringens finanslovsforslag, er ikke nok. Vi siger, at i 1997 skal der være balance på den samlede offentlige saldo, og herefter skal vi sikre overskud år for år. 1997 skal være året, hvor vi får den offentlige økonomi ind i en sund cirkel.

Hr. Villy Søvndal og hr. Bjørn Elmquist kommer ind på ulandsbistanden og vores spareforslag på ulandsområdet, og dér er jeg nødt til at sige, at det jo ikke er sådan, at Det Konservative Folkeparti vil fralægge sig sin del af det internationale ansvar, overhovedet ikke; vi skal fortsat have en effektiv og god ulandsbistand. Men vi spørger os selv: Er det også nødvendigt, at Danmark absolut er forrest i forhold til alle de andre lande? Det synes vi ikke i den nuværende situation. Vi mener faktisk, at vi i Danmark godt kan følge den svenske statsminister, som jo er socialdemokrat, og som har gennemført en nedsættelse af ulandsbistanden til 0,8 pct.

Jeg synes, hr. Søvndals indlæg taler for sig selv. Vi er parate til at påtage os vores del af ansvaret for at hjælpe ulandene, men vi synes også, vi har lov til at stille krav med hensyn til projekterne og den bistand, vi yder, og det er en kendsgerning, at 400 mio. kr. blev overført fra 1995 til 1996, simpelt hen fordi der ikke var nok gode projekter.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg har stor forståelse for, at Det Konservative Folkeparti ikke vil udlevere sin præcise tjekliste over, hvor grænsen går for et forlig. Det havde jeg heller ikke regnet med.

Alligevel vil jeg gerne vide, om en væsentlig nedsættelse af lejeværdien f.eks. kunne være 1 pct. ud af de 6 mia. kr., altså om man f.eks. kunne nøjes med en lempelse for luksusvillaerne, de villaer, der er over 1½ mio. kr. værd. Det koster vel omkring 1 eller 2 pct. af det samlede beløb på 6 mia. kr. Er 1-2 pct. en væsentlig reduktion, eller skal vi op på 10 pct.?

Eller kunne den konservative ordfører i det mindste sige, om det skal befinde sig over eller under 10 pct., før man kan begynde at tale om, at det er en mærkbar nedsættelse af lejeværdien. Hvilket luftlag skal det befinde sig i?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg lyttede meget nøje til fru Pia Christmas-Møllers indlæg, både ordførerindlægget og de korte bemærkninger, og det, jeg kom frem til, er, at De Konservative godt vil stemme for en finanslov, som er ansvarsløs og asocial – med fru Pia Christmas-Møllers egne betegnelser i hendes ordførerindlæg – men at man samtidig godt kan forestille sig, at der kan være en situation, hvor De Konservative vil stemme imod

eller i hvert fald ikke på forhånd vil bekræfte, om de vil stemme for et finanslovsforslag, nemlig hvis der er et forlig med venstrefløjen.

Vil det sige, at det, vi kan konkludere efter debatten i dag, er, at det for De Konservative ikke handler om indholdet af et finanslovsforslag, men om, hvilke partier her i salen der er med i et forlig om finansloven? For det er jo det, man kan udlede, hvis man sammenholder fru Pia Christmas-Møllers ordførerindlæg med det svar, der kom fra hende her for et øjeblik siden, og hvor hun meget klart gjorde rede for, at De Konservative godt kan forestille sig en situation, hvor man ikke kan stemme for, men at man altså stemmer for, selv om man betegner finanslovsforslaget fra regeringen som ansvarsløst og asocialt.

Jeg må bare sige, at jeg ikke kan få tingene til at hænge sammen.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg vil godt kvittere for den klare tilkendegivelse fra fru Pia Christmas-Møllers side om, at man vil fastholde en dansk indsats over for problemerne i den tredje verden. Tak for det! Men for at det ikke skal være tomme ord, synes jeg også, man må være klar over, at for hver krone vi skærer ned, mister vi tilsvarende mulighed for at fastholde indsatsen.

Det med projekterne, som jeg var inde på i mit første indlæg før, er korrekt, og at fru Pia Christmas-Møller nu gentog sin påstand fra før, gør det i og for sig bare endnu værre, og jeg skal henvise til et bilag, vi har liggende i Finansudvalget, bilag 30 fra marts 1996, kapitel 6, for det fastslår lige præcis, at grunden til, at man ikke når at få brugt alle midlerne i år, er dette skift fra det ene princip til det andet.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Fru Pia Christmas-Møller fik ikke svaret på mit første spørgsmål, nemlig om Det Konservative Folkeparti er bekendt med den rapport, som Økonomiministeriet udsendte i slutningen af september, og som viser, at forskellen mellem mennesker, der ejer deres hus, og mennesker, der bor til leje, i løbet af et tiår er forøget sådan, at mens ejerne har haft en stigning i realindkomsten på 35 pct., har lejerne kun haft en stigning på 19 pct.?

Jeg spørger om det, fordi jeg mener, at hvis der stadig blandt De Konservative er kredse, der

er tilhængere af retfærdighed mellem grupperne i samfundet – jeg ved ikke, om der stadig væk eksisterer sådanne kredse i Det Konservative Folkeparti – skulle man jo egentlig forvente et modsatrettet forslag, nemlig i erkendelse af, at der er en gruppe, der for alvor har betalt de sidste 10 års udvikling, er det lejerne. Det er i øvrigt den gruppe i befolkningen, der i forvejen er dårligst stillet. Hvis hensigten var at skabe lighed mellem grupperne, burde det derfor være naturligt at komme den gruppe til undsætning i stedet for at komme med det her, som skaber øget ulighed.

Vedrørende bemærkningerne om de 0,8 pct. skal jeg bare sige, at jeg ikke synes, det bliver mindre ynkeligt af, at andre lande har nedsat procenten, for det ændrer ikke den kendsgerning, at 35.000 børn daglig dør af sult på denne klode.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil starte med at komme med en rettelse: Jeg kom til at sige, at svenskerne har nedsat deres ulandsbistand fra 1 pct. til 0,8 pct., og det er ikke rigtigt, for den svenske socialdemokratiske statsminister har nedsat den svenske bistandshjælp fra 1 pct. til 0,7 pct. Det konservative forslag ligger altså væsentligt over også svenskerens niveau; det vil jeg gerne præcisere.

Med hensyn til hr. Kristian Thulesen Dahls forslag på at tolke Det Konservative Folkepartis retorik på det ene og på det andet tidspunkt er jeg nødt til at sige, at det, jeg har sagt om regeringens finanslovsforslag, er, at det måske kunne være en bogholder værdigt i en større virksomhed, men bestemt ikke for en regering, der vil lede landet frem mod det næste årtusind. Det er fuldstændig visionsløst og uden langtrækkende forslag.

De visioner og forslag, regeringen mangler, har vi i Det Konservative Folkeparti, og det er det, vi vil benytte forhandlingerne til at nå så langt med som overhovedet muligt.

Med hensyn til, hvordan vi stemmer til tredjebehandlingen af finanslovsforslaget, må hr. Kristian Thulesen Dahl have mig undskyldt: Vi forholder os ikke til tænkte situationer. Men det er korrekt, at man kan forestille sig en situation, hvor finanslovsforslaget ser så vanvittigt ud og vil være så ødelæggende for hele samfundet, at Det Konservative Folkeparti naturligvis ikke kan lægge stemmer til vedtagelsen af det. Sådan er det, og sådan har det altid været!

Det Konservative Folkeparti har tidligere undladt at stemme for finansloven, og det kan man bestemt ikke udelukke på et givet tidspunkt kan ske igen, men som det ligger nu, arbejder vi for at nå et resultat med solide konservative fingeraftryk, og det vil nok så mange forsøg fra hr. Kristian Thulesen Dahl ikke ændre.

Må jeg ikke sige til hr. Villy Søvndal, at vi er bekendt med de forskellige rapporter, som kommer med forskellige oplysninger om lejeværdien. Men jeg vil gerne vide, om hr. Villy Søvndal er klar over, at reallønsudviklingen rent faktisk har indebåret, at lige præcis ejere af ejerboliger har haft en langt lavere reallønsudvikling, end de har haft omkostninger i forbindelse med lejeværdistigningerne inden for de sidste 2 år. Der er faktisk tale om, at lejeværdistigningerne procentvis har været dobbelt så høje som reallønssstigningerne, og det er også et problem, man må tage med i sine overvejelser.

Men i det hele taget mener vi, at lejeværdien er en misundesskat og en særskat på det at eje sin egen bolig, og den skal vil vi meget gerne have afskaffet. Sådan er det, og det kan nok så mange rapporter ikke ændre.

Jes Lunde (SF):

Regeringens udspil til næste års finanslov er der jo ikke ret meget dramatik i. Det meste er upolitiske fremskrivninger, hvor bogholderne har spillet en større rolle end politikerne. Der er ikke nogen planer om større reformer fra regeringens side, og det er sådan set både godt og skidt.

Det er godt, fordi vi så ikke får de grove udspil til arbejdsmarkedsreformer, som vi fik sidste år, hvor man kraftigt forringer vilkårene for mange af de dårligst stillede, men det er skidt, fordi der jo faktisk er behov for væsentlige reformer på mange områder, og det skal jeg komme tilbage til om et øjeblik.

Forhandlingerne om næste års finanslov er jo tydeligvis gået i gang længe før denne førstebehandling, og vi kan se i aviserne, at regeringen har meget intense møder kørende med De Konservative.

Vi vil i SF gerne advare regeringen meget kraftigt imod endnu en gang at forelske sig i De Konservative. Det er dyrt, og man får ikke løst de mange vigtige samfundsopgaver, der ligger og venter.

Det er jo tydeligt, at De Konservative igen i år har gjort det til deres mærkesag, at der skal gives en stribe helt umotiverede skattelettelser til de i forvejen bedst stillede.

I år er det ifølge partiformanden, hr. Hans Engell, en ufravigelig betingelse, at der skal ske en »væsentlig lempelse« af lejeværdien, og det vil sige skattelettelser til alle husejere, og jo større hus, des større gave.

Det vil naturligvis være fuldkommen vanvitigt, hvis regeringen på et tidspunkt, hvor den slås for ligevægt på de offentlige finanser, løssluppet vil øse millioner af kroner ud på helt usaglige konservative krav. Så vi går ud fra, at regeringen siger nej.

Og vi vil så opfordre til, at den sag bliver afklaret rimelig hurtigt, så regeringen og SF uden De Konservative ved bordet kan komme til at diskutere de reelle samfundsproblemer.

SF har fem overskrifter for, hvad vi synes finanslovforhandlingerne skal dreje sig om:

1. Arbejdsløsheden skal halveres senest år 2000.
2. Stop for nedslidningen – nu skal der gøres noget ved arbejdsmiljøet.
3. Styr på statsgælden og balance i de offentlige finanser i 1997.
4. Styr på den grønne gæld.
5. Børnenes finanslov – plads til børn og tid til børn.

Arbejdsløsheden er faldet mærkbart i de senere år. Det hilser vi selvfølgelig meget velkomment. Men vi har stadig 250.000 registrerede arbejdsløse – hvortil kommer i titusindvis af andre udstødte.

Regeringens udspil er, at arbejdsløsheden kun skal falde med 40.000 frem til år 2000, så den til den tid stadig vil være på over 200.000 arbejdsløse.

Det står temmelig meget i kontrast til situationen i Sverige, hvor regeringen har sat sig som mål at halvere arbejdsløsheden inden år 2000, og det kan vi selvfølgelig også gøre i Danmark, hvis den politiske vilje er til stede. Arbejdsløshedsniveauet er nemlig stort set det samme.

SF vil have den danske regering til at gøre det til sit mål at halvere arbejdsløsheden inden år 2000, og vi anviser en bred vifte af midler til at nå målet:

En større uddannelsesindsats i form af udbygning af de videregående uddannelser, flere pladser på social- og sundhedsuddannelserne og sygeplejerskeuddannelsen, sikring af praktikpladser til efg-elever og en betydelig større efteruddannelsesindsats, især for de ufaglærte, så de får adgang til en egentlig faglig uddannelse.

Flere job i det private erhvervsliv, bedre iværksætterstøtte, investerings- og udviklings-

programmer med grøn profil, ældreboligbyggeri og bedre muligheder for medarbejderovertagelse af virksomhederne efter amerikansk forbillede.

Flere job i det offentlige for at fjerne ventelisterne til børnepasning og sygehusophold m.v. og bedre hjemmehjælp og anden ældreforsorg.

Fordeling af arbejdet, og det vil sige begrænsning af overarbejdet og bedre og mere fleksible orlovs- og arbejdsfordelingsregler.

Hvis man satser på hele viften af muligheder, er en halvering af arbejdsløsheden faktisk en realistisk mulighed. Det kræver såmænd endda et mindre årligt fald i arbejdsløsheden end det, vi har oplevet i de seneste 3 år! Men det kommer ikke af sig selv; det forudsætter en bevidst politisk strategi.

I SF ved vi godt, at der undervejs vil være problemer med mangel på arbejdskraft i enkelte fag, men vi appellerer om, at man i stedet for at lade sig standse af de problemer løser dem konkret.

Vi lægger afgørende vægt på, at finanslovforhandlingerne ender med, at man opnår en ligevægt i de offentlige finanser i 1997, og derfor er vi også åbne over for at diskutere regeringens sparekatalog. Det er endnu ganske uspecificeret, og meget vil afhænge af den konkrete udformning, men umiddelbart er der ikke noget i sparemålene, der får os til at melde fra.

Det er selvfølgelig vigtigt for os, om besparelsen på sygedagpengene skal opnås ved, at man diskuterer, om man kan forbedre arbejdsmiljøet og forlænge arbejdsgiverperioden, og sådan nogle ting, eller om man taler om at skære i sygedagpengesatserne. Det sidste vil vi ikke være med til. Men en mere fremadrettet indsats, hvor man satser på at undgå, at folk bliver syge, er selvfølgelig særdeles interessant også for os. Men lad os se på, hvilken udmøntning regeringen lægger op til af sparekravene. Der er ikke noget, vi på forhånd siger kategorisk nej til.

Statens gæld er efterhånden meget voldsom. Den er på 600-800 mia. kr. lidt afhængig af, hvordan man opgør den. Det er et stort problem, fordi den gæld indskrænker vores handlemfrihed, akkurat ligesom stor gæld gør det for almindelige mennesker. For statens vedkommende er gælden et udtryk for, at vi har brugt af vore børns og børnebørns skattekrone. De kommende års mindre årgange på arbejdsmarkedet vil et stykke tid inde i næste årtusind få svært ved at finansiere pensionerne til et stigende antal ældre, og det problem forværrer vi så, hvis der samtidig er en stor statsgæld.

Der er altså mange gode grunde til at tage statsgælden alvorligt. Men når man så skal spare for at få gælden ned og for at finansiere den øgede indsats imod arbejdsløsheden, som vi lægger vægt på, ja, så er det til gengæld vigtigt, hvor pengene kommer fra. SF vil f.eks. gerne være med til at spare på overførselsindkomsterne, men vi vil gøre det fra toppen ved at skære i ydelserne til dem, der har store indkomster ved siden af – dem, som faktisk ikke har brug for at få deres overførselsindkomster fra det offentlige.

Vi vil gerne spare på de offentlige udgifter, men vi vil starte med prestigeprojekterne og de miljøskadelige motorvejsbyggerier.

Efter SF's opfattelse er der også store sparemuligheder på militæret, men politisk erkender vi, at det er lukket land i 1997 på grund af sidste års aldeles ukloge forsvarsforlig. Det giver Venstre og De Konservative vetoret imod besparelserne, og vi kan derfor først senere komme til at spare på dette udgiftstunge område.

På arbejdsmarkedet er vi klar med forslag til brugerbetaling for arbejds-skader og længere arbejdsgiverperiode for sygedagpenge. Vi har også et kritisk blik på erhvervslivets meget lange kredittider med indbetalinger af især moms.

I skattepolitikken vil vi sætte en stopper for de mange løfter om skattelettelser. Det er der ganske enkelt ikke råd til. Hvis nogle skal slippe billigere, og det skal de laveste indkomster efter vores opfattelse, så må andre til gengæld betale mere. Så enkelt er det. Samlet set kan vi ikke forsvare at sætte skatten ned, når staten har underskud på finanserne.

SF er parat til at forbedre finansloven med mere end det, regeringen har spillet ud med. Det er der ikke noget nyt i. Sådan har det faktisk været de sidste 12 år i træk. I alle disse år har vi fremlagt ændringsforslag til finansloven, der gav et bedre resultat på finansloven end regeringens udspil. Det må vel også på et eller andet tidspunkt sive ind i hovedet på alle de borgerlige aviser, der skriver ledere om det økonomisk uansvarlige SF. Vi er faktisk betydelig mere ansvarlige end både Venstre og De Konservative, vi vil bare prioritere udgifter og indtægter helt anderledes end dem, og det er dér, modsætningen ligger.

Det er ikke kun i penge, vi skubber en stor gåld foran os. Desværre så har vores levevis også skabt store miljøproblemer, og på mange områder ligger der en direkte miljøgæld og venter på os. Tænk for eksempel på alle kemikalie-

lossepladserne, der truer med gradvis at sive ned og forurene vores grundvand. Alene disse lossepladser repræsenterer en milliardregning til os selv og vore efterkommere. Derfor er det også på høje tid, at miljøgælden tages med i betragtning, når den økonomiske politik fastlægges.

Det er ikke nok at have overskud på betalingsbalance og statsfinanser. Vi vil have en miljøvurdering af finanslovens effekter, og vi vil have løbende opfølgninger af, hvordan det går med forskellige miljømål. På områder som CO₂-forureningen, energiforbruget og transportarbejdet kan det blive i form af konkrete tal – på andre områder må vi nøjes med en mere kvalitativ vurdering af udviklingstendenserne. SF vil foreslå grønne regler i finanslovproceduren, brug af økologiske modeller, miljørammer og en »miljøværktøjskasse« med midler, der kan træde i kraft, hvis rammerne overskrides.

I investeringspolitikken er der på samme tid brug for en konsekvent miljøprofil, så det fremtidige byggeri, trafikinvesteringer osv. bidrager til at mindske miljøproblemerne. SF's ønske om grøn beskæftigelse er velkendt som et middel til at kombinere fremgang i beskæftigelse med løsning af miljøopgaver.

SF ønsker at sætte en stopper for nedslidningen på arbejdsmarkedet. Både de ansatte og samfundet betaler i dag en høj pris for nedslidning og dårligt arbejdsmiljø. Værst er det selvfølgelig for den enkelte, der risikerer at få sit liv ødelagt. Der regnes med ca. 90.000 arbejdsulykker årligt på de danske arbejdspladser. For samfundet løber regningen op i et tocifret milliardbeløb. For de offentlige kasser alene er udgiften på over 13 mia. kr. årlig.

SF foreslår en langt kraftigere indsats over for dårligt arbejdsmiljø med differentierede forsikringspræmier, så virksomheder med dårlige arbejdspladser kommer til at betale, skærpede straffe for overtrædelse af reglerne og oprettelse af et Arbejds miljø-Ribers for virksomheder, der er idømt store arbejds miljøbøder.

Dertil kommer forslag om en hel stribe af udviklingsprogrammer, bedre tilsyn, forskning, information og konsulentrådgivning, så vi på alle fronter kan tage et livtag med problemerne. Målet er både at få bedre levevilkår for de mange ansatte, og samtidig faktisk også at få en offentlig besparelse, fordi vi slipper for mange af de tunge udgifter, der følger i kølvandet på et dårligt arbejdsmiljø.

Det sidste store hovedområde, som vi lægger op til at inddrage i debatten, er børns livsmuligheder. De fleste børn i Danmark trives heldigvis og har det godt, men gruppen af truede børn, der faktisk har det rigtig skidt, vokser og vokser. Vi kan pege på den negative sociale arv, det opskruede tempo i arbejdslivet og opløste sociale netværk som årsager til, at mange børn i dag er truede.

SF vil afsætte en pulje til at styrke børns og familiers adgang til uformel og uafhængig rådgivning, midler til at styrke børnesagkyndig rådgivning og til at sikre barnet en talsmand i skilsmissegager, midler til at fjerne ventelisterne på de psykiatriske børneafdelinger og ansættelse af et antal personer, der følger barnet i de svære børnesager. Men vi ønsker også en generel styrkelse af samfundets indsats over for børn og børnefamilier. Der skal være plads til børn, tid til børn og bedre muligheder for, at børn kan deltage i kultur og demokrati.

SF vil have børnepasningsgarantien ført ud i livet. Der er oprettet mange nye pladser, men der er stadig væk et godt stykke til målet. Reelt er det stadig kun omkring en tredjedel af de 1-5-årige, der er omfattet af en garanti. Interessant nok har regeringens erhvervsreddegørelse, der udkom i tirsdags, jo vist os, at flertallet af virksomheder anser det for væsentligt for deres konkurrenceevne, at en ordentlig børnepasning er på plads dér, hvor de etablerer sig. Vi håber, at den erkendelse også får betydning for de politiske forhandlinger om at få gennemført den nødvendige udbygning.

SF lægger samtidig afgørende vægt på, at der er en ordentlig kvalitet i børnepasningen, og at man heller ikke skærer planløst ned på såkaldte sidefunktioner. F.eks. betyder nedskæringen i rengøringen ofte flere syge børn, og det samme opnår man ved merindskrivninger, hvor antallet af kvadratmeter pr. barn skrumper ind. Vi skal den modsatte vej og vise, at vi prioriterer ordentlige vilkår for børnene.

Når vi taler om børns behov, er der også én faktor, som vi umuligt kan komme uden om. Alle undersøgelser viser, at børns stærkeste ønske langt ud over alle mulige slags legetøj er mere tid sammen med far og mor, og det er utroligt, så lidt samfundet tager det ønske alvorligt. Regeringen skærer tværtimod orlovsydelsen ned fra 70 pct. til 60 pct. af dagpenge-satsen pr. 1. april 1997.

SF vil tværtimod forbedre orlovsordningerne og skabe bedre muligheder for nedsat arbejdstid

for småbørnsfamilier. Vi anser det for fuldstændig meningsløst, at familierne skal knokle så meget, lægge så meget energi på arbejdsmarkedet med det resultat, at de har så lidt tid til at være sammen med deres børn, at omsorgssvigt bliver en hverdagsbegivenhed, at hele det offentlige behandlingssystem, uanset om det er daginstitutioner, om det er skoler, eller hvad det kan være, får meget tunge problemer at tackle, fordi vi ikke giver forældrene tid, plads, ressourcer til at tage sig af deres egne børn.

Endelig vil SF sætte fokus på børn og kultur og afsætte midler til forsøg med at inddrage børn i det lokale demokrati.

SF's krav er ikke enkeltvis ultimative. Vi ved godt, at et parti med 13 mandater ikke kan bestemme alt, men vi går til forhandlingerne for at påvirke finansloven i den retning, der er skitseret på de fem hovedområder. Det er vigtigt for os, at indsatsen mod arbejdsløsheden bliver styrket. Det er vigtigt for os at få balance i økonomien og få styr på statsgælden. Det er vigtigt for os at få styr på den grønne gæld. Det er vigtigt at få bekæmpet nedslidning på arbejdsmarkedet. Det er vigtigt at få forbedret børns vilkår.

Derudover vil vi møde op med andre gode forslag på andre områder. Vi ved godt, at der er masser af andre politiske bolde i spil. Dem har vi selvfølgelig også meldinger på.

Hvor langt vi når i forhandlingerne, bliver afgørende for, om vi kan lave et finanslovforlig med regeringen. Det er det, vi stræber efter. Lykkes det, er vi selvfølgelig parat til at kvittere ved at stemme for finansloven til december.

Bjørn Elmquist (RV):

En dag midt i august læste jeg en leder i dagbladet Børsen. Jeg tror, overskriften var »En kedelig finanslov«, og det var selvfølgelig affødt af det forslag til finanslov for 1997, som finansministeren havde fremsat dagen i forvejen eller måske to dage i forvejen. Og jeg havde jo to muligheder ved overskriften – enten at tro, at det var ordet kedelig, som man bruger det: »en kedelig karl«, altså sådan én, man ikke kan lide, en ubehagelig, ondsksfuld og forkert én, eller også havde det noget med underholdningsværdien at gøre, og min undren steg, efterhånden som jeg læste lederen, for det havde faktisk med det sidste at gøre, underholdningsværdien.

Der er flere, der har været inde på det samme emne her i dag, at det har været et finanslovforslag fra regeringens side, som ikke indeholder de store armsving, og det blev sagt: heller ikke

de store visioner. En lidt mere afbalanceret vurdering af det fandt jeg hos hr. Jes Lunde for et øjeblik siden, som sagde, at kedelig var den måske nok, og det kunne både have sine gode sider og sine dårlige sider. Og jeg vil som ordfører for Det Radikale Venstre faktisk forsvare det at have en kedelig finanslov, fordi det er i vor opfattelse i hvert fald et tegn på, at vi er på rette vej.

Hvis man prøver at fastholde og udkæmpe, gennemføre det lange seje træk, så får det let – for mange mennesker i hvert fald – et gråt og kedeligt skær. Men det skal ikke være afgørende for vores holdning til det, om det bliver gråt og kedeligt. Vi er stik imod den siksakpolitik, som vi ellers har set udfolde sig i dansk økonomi og dansk finanspolitik i mange år, og undervejs har det da heller ikke siden sidste finanslov skortet på kraftige opfordringer om at reagere nu og her.

Der har været samråd, der har været spørgsmål, der har været tilkendegivelser i pressen, når der kom foreløbige delstatistikker, som måske antydede – nogle lagde mere i det – at nu var der altså så voldsomme flaskehalse et eller andet sted, så man ville kløjes i det den vej rundt, og kort tid efter kunne man jo høre, hvor frygteligt det var, at nu var det hele ved at dø ud. Nu var det opsving eller de gode konjunkturer i dansk økonomi ved at forsvinde, så nu måtte man tænke i atter andre baner end flaskehalsproblemerne, og sådan går det jo lystigt frem og tilbage, og det skal vi ikke lade os afficere af. Vi skal fastholde den kurs, vi har lagt.

Vi er i den enestående situation i disse år, at hvad der ellers plejer at være svært forenelige faktorer i vores samfundsøkonomi i Danmark, de er i en sjælden harmoni. Det drejer sig om betalingsbalancen, det drejer sig om inflationen, det drejer sig om det offentlige underskud, og det drejer sig om beskæftigelsen. Alle disse fire ganske afgørende faktorer har igennem nyere dansk historie ofte trukket i hver sin retning. Hvis de offentlige finanser havde det godt og underskuddet var borte, så gik det ud over beskæftigelsen, så steg arbejdsløsheden osv. osv. Det skal jeg ikke begive mig ind i.

Men vi er i den enestående situation, meget sjældne situation, at vi i disse år ser dem udvikle sig positivt alle sammen i forskellig hast, og der kan da godt være forskellige ønsker om, hvor stærkt det skal gå på det ene og det andet område, men her handler det så om ikke at sætte denne sjældne harmoni over styr.

Siden finansministeren fremlagde forslaget for 1997, har der så været, naturligvis, en udvikling også i samme retning, og det har gjort opgaven med at skabe balance noget lettere, kan man sige. Én af tingene – det var sådan en udvikling, vi ikke ligefrem håber vil gentage sig, og det har finansministeren da også givet os sit klare tilsagn om ikke vil ske – er fejlen med stort F, jeg her henviser til. Den har hjulpet på balancen – var det godt og vel en milliard, var det halvanden milliard eller sådan noget? Det trak den rigtige vej, og det var ud fra den isolerede betragtning da godt nok, men det skal ikke skorte på en opfordring fra vores side til finansministeren og andre gode kræfter til, at sådan noget ikke gentager sig andre år.

Derudover har der været en række konjunkturbetingede forbedringer. Det har ikke overrasket, det var forudset. Det, der var spændende, var selvfølgelig, hvor kontant det ville vise sig, og det har vist sig kontant. Og vi er nu i den gunstige situation, at underskuddet på de samlede offentlige budgetter forudses at være på godt og vel 3 milliarder, 3,5 milliarder; bestemt en overkommelig opgave at få det fjernet, og det skal da så også være én af de indgange, vi har i vores finanslovforhandlinger.

Når vi taler om sigtepunkter, så er noget af det, vi i mit parti lægger vægt på også at tage højde for – uden dog at skulle udmønte det hele nu og her – den velfærdsdebat, som udfolder sig hastigt og intenst i en række partier, deriblandt også mit eget, og i den offentlige debat. Det handler bl.a. om – som vores ordfører, hr. Jørgen Estrup, sagde under åbningsdebatten – at vi har brug for at ændre holdningen til en generel pensionsalder. Vi vil nemlig have i, at det er en almindelig norm, at når man er 60 år, så trækker man sig tilbage fra arbejdslivet. Vi har brug for fleksible tilbagetrækningsmuligheder – og det siger vi så forud for overenskomstforhandlingerne til foråret – kombineret med virksomhedernes egen aktive indsats for at holde på de ældre medarbejdere.

Vi har også brug for et generelt opgør med det, man kunne kalde velerhvervede rettigheder, om det så har at gøre med tilskud fra de offentlige kasser, eller om det har at gøre med fradrag på skattebilletten, og vi har også brug for at stramme den sociale profil i velfærdsmodellen op.

Indimellem får man jo nogle yderst bizarre indslag i velfærdsdebatten. Et af dem så vi, da der dukkede et forslag op i Venstres pjece »Vel-

færd og Valgfrihed«. Det var det, man kaldte medborgerkontoen. Lige pludselig var det, der skulle være store, relevante og også besværlige politiske beslutninger om velfærdsmodellens indhold, reduceret til en pose penge, som hver enkelt kunne disponere over efter eget for godt-befindende. Det var i hvert fald et optimalt bud på det, man kunne kalde det rendyrkede tilskudssamfund.

Under åbningsdebatten interesserede flere ordførere, deriblandt også hr. Jørgen Estrup, sig for, hvordan det dog gik så smertefrit og smerteløst til, udefra set i hvert fald, at man på et enkelt gruppemøde i partiet kunne stoppe det forslag. Det var da godt, at man fik gjort det, men er det sket definitivt, eller dukker det op igen? Da jeg hørte hr. Thor Pedersens indlæg for lidt siden – og flere af os har prøvet at interessere os for sammenhængen i det – var det lidt svært rigtig at få fat i det.

Men velfærdsdebatten har det ikke nemt, for i det øjeblik man bevæger sig fra det principielle plan, hvor mange af os hurtigt kan blive enige om, at der skal ændringer til, og når dertil, hvor vi skal sætte adresse på besparelser og omprioriteringer, så bliver det svært. Et af de eksempler, som jeg vil erindre om, og som hr. Jørgen Estrup brugte under åbningsdebatten, var boligsubsidierne størrelse.

OECD har en undersøgelse fra 1990, og dér har man prøvet at opgøre de direkte og de indirekte subsidier på boligområdet i Danmark. Man nåede frem til intet mindre end 5 pct. af det danske bruttonationalprodukt, og det svarer i dag til ca. 50 mia. kr., så dér er vi jo altså virkelig oppe i en af de store størrelsesordener, en af dem, der er værd af hæfte sig ved.

OECD's skøn viser, at ca. halvdelen af disse subsidier gik til ejerboliger. Og i dag har vi hørt om forslag – var der ligefrem tale om ultimative krav? Det blev jeg ikke helt sikker på selv, trods det at jeg lyttede nøje efter både V og K – om at angribe lejeværdibeskatningen, måske helt at fjerne den; er det det, vi taler om? Er det så det med de 6 mia. kr. godtet og vel til boligejerne, som skal fordeles med de største beløb til dem, der har de største huse? Er det et af de centrale bud på, hvordan vi kan sikre de svageste grupper i samfundet, eller hvordan vi kan forbedre Danmarks konkurrenceevne? Det har vi i mit parti i hvert fald meget svært ved at tro.

Nu skal jeg prøve at være lidt mere konkret forud for forhandlingerne, selv om mange jo nok gerne vil have det yderligere detaljeret, men

vi har et par ting, vi godt vil melde helt klart ud på forhånd. Vi har i debatten interesseret os noget for ulandsbistanden, og dér vil vi fra Det Radikale Venstres side kort og godt henvise til vores regeringsgrundlag, det, der er aftalt mellem de tre regeringspartier – det er det, der er vores udgangspunkt; det er det, der er vores holdning – og der står 1 pct. af bruttonationalproduktet, og vi har været lidt mere inde på, hvorfor vi skal gøre det. Det har altså ikke noget at gøre med en chauvinisme eller en national stolthed over, at nu kan vi vinde, nu kan vi komme først. Det har intet med det at gøre. Det er en klar erkendelse af, hvordan behovet er i verden i dag, for at der er nogle, der dog tager disse ting alvorligt og sætter penge af til det, så det ikke bare bliver velvillige erklæringer.

Så har jeg været inde på det med lejeværdien. Dér har vi også en klar holdning. Vi finder, at det vil være både økonomisk og socialt uansvarligt at forære så mange penge væk til boligejerne. Det ville få tingene til at komme helt ud af sammenhæng i vores finanslov.

Vi mener heller ikke, der er behov for at søsætte nye ændringer på arbejdsmarkedet. Vi har fra sidste år vores forlig med De Konservative på det område, og nu gælder det om at få det gennemført, få det udmøntet. Det er en meget omfattende reform, og den skal man have ro til at gøre færdig.

Så har der også været udmeldinger om politiforliget. Jeg hørte det fra fru Pia Christmas-Møller, og jeg hørte det også fra Venstre, fra hr. Thor Pedersen. Nu er det jo vigtigst, når jeg taler om politiforlig, at høre, hvad De Konservative siger, for Det Konservative Folkeparti er jo forligspartner, og dér har vi jo en lang erfaring for, hvordan man skal melde ud, hvis man vil have forlig revideret eller taget op til genforhandling: Hvis man mener, de aftalte flerårige rammer ikke er tilstrækkelige, hviler på forkerte præmisser, jamen så er det forligskredsen. Og hvis der fra konservativ side er ønske om i forligskredsen at vurdere det, så er vi naturligvis parate, men jeg må sige som klart udgangspunkt, at vi mener, at det forlig, vi indgik sidste år, her et år efter – knap og nap – skal stå ved magt. Vi mener, at vi gik ind i det med åbne øjne, men vi vil meget gerne indgå i forhandlinger om domstolene og kriminalforsorgen. Der skal ikke mangle forhandlingsvilje fra vor side.

Det er muligt, at når det kommer til stykket, så har vi måske lidt forskellig opfattelse af, hvad der kræves med hensyn til den ydre sikkerhed

og den indre sikkerhed i fængslerne, men det må ordførerne så tage sig af, det synes jeg ikke er noget, som skal indgå i en generel finanslov-debat.

Vi vil heller ikke på forhånd afvise, at skulle Rigspolitichefen præsentere justitsministeren for en regning i forbindelse med den aktuelle politindsats, som forhåbentlig ikke gør det, men måske nok kan formodes at ville strække sig i nogen tid endnu, over for rockerne, så er vi også villige til at se på sådan en regning, en dokumentation sort på hvidt for, om man i politiet er i færd med at arbejde sig ind i en overarbejds-pukkel, det vil vi godt være med til at forhandle om.

Vi går altså med åbent sind ind i disse forhandlinger med alle de partier, der har været med til en første runde hos finansministeren. Vi er parate til at indgå forlig, jeg havde nær sagt med hvem, det skal være, bare indholdet er rigtigt.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg skal indskrænke mig til at kvittere for hr. Bjørn Elmquists bemærkninger om politiforliget. Vi er fuldstændig enige i det synspunkt, at politiforliget skal stå ved magt ord til andet, og der står jo netop i politiforliget, at i det omfang politiet får ekstra opgaver, skal politiet kompenseres for de ekstra opgaver, og det var det, jeg henviste til i mit ordførerindlæg.

Jeg mener, at den verserende rockerkrig har påført politiet så mange ekstra opgaver, at der er behov for, at vi bruger den bestemmelse i politiforliget med henblik på at se på at give politiet nogle flere ressourcer, sådan at rockerkrigen ikke skal medføre, at andre politimæssige opgaver bliver ladet i stikken.

Så jeg er meget glad for, at vi har en fuldstændig fælles forståelse af vores politiforlig, og det vil jeg gerne kvittere for.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg har en lille kommentar til hr. Bjørn Elmquist, for at der ikke skal være misforståelser omkring Venstres velfærdspolitiske oplæg.

Som vi skriver i vores forslag til finanslovsændringer for 1997, er det kun en ganske lille del af vores velfærdsoplæg, der er taget med, for det er alt for omfattende overhovedet til at indarbejde i finanslovsforslaget – det er kun delelementer. Men det beror på en misforståelse

hos hr. Bjørn Elmquist, hvis der er en opfattelse af, at vi ikke længere vil diskutere en medborgerkonto.

Vi gør det i Venstre, at vi skuer fremad og tager de temaer op, som vi kan se i horisonten kommer til at præge dansk politik i det kommende år. Det er altså ikke det samme, som når økonomiministeren taler om, at hun er ked af, at hun har stemt for orlovsordningerne, men alligevel ikke vil lave dem om. Altså, vi vil hellere skue fremad og tage temaerne op.

Jeg vil blot henvise hr. Bjørn Elmquist til at læse Ugebrevet Mandag Morgen her fra den 7. oktober, så vil hr. Bjørn Elmquist kunne se, at det er et tema, der er i fremmarch globalt, i Europa, i EU, og går vi over til Sverige til vore svenske kolleger, vil man opleve, at det er Kjell-Olof Feldt, den tidligere socialdemokratiske finansminister, der står i spidsen for en tænketank, der dyrker begrebet medborgerkonto.

Men jeg vil blot henvise hr. Bjørn Elmquist til at læse Ugebrevet Mandag Morgen fra den 7. oktober.

Kim Behnke (FP):

Når man skal have en første behandling af et finanslovsforslag, er der jo næsten uanede muligheder for at tage fat på forskellige temaer.

Jeg synes, der er ét tema, som vil være særdeles velegnet til at tage op i dag, nemlig det lille beskedne telegram, som Ritzaus Bureau bragte den 29. august 1996 kl. 12.55, og jeg citerer: »En opgørelse over statens finansielle aktiver og passiver viser, at statsgælden er steget fra 782 mia. til 808 mia. kr. fra første til andet kvartal af 1996, viser tal fra Danmarks Statistik.«

Det er jo en nyhed, som burde vække politisk opmærksomhed. Det burde få flere politikere end lige dem fra Fremskridtspartiet til at løfte blikket et øjeblik fra den ellers så trivielle, daglige politiske hverdag, når statens samlede gæld lige pludselig er nået op over 800 mia. kr.

Men ikke desto mindre måtte vi konstatere, at i de efterfølgende dage var det kun ganske få, om overhovedet nogen, der bekymrede sig for denne kendsgerning. Det var, som om det var en nyhed på størrelse med, at man i en daginstitution krævede nye bevillinger. Ja, ofte er det sådan, at netop disse små nyheder om små beløb giver anledning til langt større medieopmærksomhed end så stort et tal.

Det skyldes måske, at vi er oppe i talstørrelser, der er så ufattelig store, at ingen egentlig har nogen fornemmelse af, hvor mange penge det drejer sig om.

Men ikke desto mindre er det jo sådan, at det er en kendsgerning. Det er også en kendsgerning, at i det finanslovforslag, der ligger fra regeringen, forventer man igen at skulle disponere med omkring 60 mia. kr. i renter på statens gæld.

Jeg glæder mig over, at flere og flere efterhånden bruger det udtryk, som jeg indførte for år tilbage, nemlig den gøgeungeeffekt, som rentekontoen udviser. For det er ikke nok med, at man bare har optaget disse meget store milliardlån. Rentebetalingerne er hvert år med til at tvinge politikerne til at fravælge en lang række andre gode formål, som der kunne bruges penge på.

Efter Fremskridtspartiets mening er det mest ædle formål af alle i den forbindelse at nedsætte borgernes skattebetaling. Flere har allerede i dag været inde på, at statens gældsætning løber så hurtigt, at vi bliver tilført ca. 1.000 kr. i gæld pr. sekund.

Selv Jyllands-Posten har – vi opfatter det som værende efter, at vi på vores landsmøde havde dette som et af vores hovedtemaer – valgt at tage sagen alvorligt og give den den fornødne spalteopmærksomhed.

Det er der også grund til. For næste år forventer regeringen jo, at staten på sit drifts- og anlægsbudget vil have 20 mia. kr. i underskud igen. Nok fortæller man, og det har vi også hørt i dag, at den offentlige saldo regner man med at kunne få bragt på nul, men for den uopmærksomme lytter er der dog grund til at repetere, hvordan den offentlige saldo er sammensat. Det er dels statens underskud, altså disse ca. 20 mia. kr. igen næste år, dertil kommer så kommunerne, som sådan nogenlunde kan holde deres økonomi på plads, og så er der en stor indtægt, nemlig 11,7 mia. kr. fra diverse fonde.

Det er jo interessant, at man lader disse fondsmidler indgå i opgørelsen af den offentlige saldo, for fakta er vel, at vi politikere ingen mulighed har for at disponere over de penge, der ligger i ATP-fonden. Vi er også blevet belært om, at de penge, der ligger i Lønmodtagernes Dyrtdsfond, kan vi heller ikke gøre noget med, for dem har folk en særlig hævd på; pengene står oven i købet opført på kontonumre for de enkelte borgere, der har penge stående dér.

Hvorfor tillader man sig så at indregne disse 11,7 mia. kr. i opgørelsen af den offentlige saldo? Det gør man selvfølgelig kun af en eneste grund, nemlig for at få det til at se ud, som om

der er styr på økonomien. Det er der ikke, og vi betragter ikke den offentlige saldo som værende positiv eller bare gået i nul, før man fraregner de 11,7 mia. kr., som rettelig hører hjemme i de respektive fonde.

Det, at man benytter sig af den slags julelege for at få balance i tingene, ja, det er vi jo bekendt med. Under de borgerlige regeringer indførte man positive og negative udgifter og positive og negative indtægter, ting, som hvis de indgik i en privat virksomheds regnskab, ville resultere i en øjeblikkelig anmeldelse af virksomheden, når de afleverede deres regnskab i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Der er da ikke noget, der hedder positive og negative udgifter og positive og negative indtægter.

Vi så en anden juleleg, da man under daværende finansminister Dyremose begyndte at indregne Den Sociale Pensionsfond i opgørelsen over statens samlede aktiver. Det glæder mig, at Vestres ordfører ikke længere er enig i den disposition, men det var dog trods alt under en borgerlig regering, at Den Sociale Pensionsfond første gang blev indregnet, da man begyndte at have problemer med at overholde EU's konvergenskrav.

Den nyeste ting, som finansministeren har fundet på, er at tildele kalenderåret 1997 13 måneder. Man lægger slet ikke skjul på i de publikationer, der er udkommet i forbindelse med finansloven, at kommunerne skal betale 7,7 mia. kr. ekstra i 1997, fordi man indfører et år med 13 måneder. Det er noget, som den almindelige befolkning har meget svært ved at forstå, at vi – eller rettere sagt flertalspolitikkerne her i Folketinget – finder på alle mulige tricks for at få det til at se ud, som om det går godt økonomisk.

I den publikation, som regeringen har kaldt »På vej mod det nye århundrede«, er der på side 14 en beskrivelse af en familie, og der står om denne familie, at hvis den ønsker flere penge til forbrug, så må den enten arbejde noget mere eller begynde at spare op. Og så står der:

»I Danmark har vi i mange år gjort det omvendt: brugt pengene og arbejdet mindre. Derfor har vi i dag en stor offentlig gæld.«

Hvad er det så, der er regeringens politik? Ja, regeringens politik er, at vi igen i 1997 skal bruge flere penge og arbejde mindre. Igen i 1997 vil ganske mange mennesker blive sat på statsbetalt ferie i form af orlovsordninger og overgangsydelser osv.

Men tilbage til hovedspørgsmålet: Hvorfor fik vi ikke nogen offentlig debat om disse 808 mia. kr. den 29. august 1996? Sagen er den, at vores finansminister, hr. Mogens Lykketoft, og hele den socialdemokratiske folketingsgruppe – og flertallet her i salen – simpelt hen ikke tør gå ud og fortælle den danske befolkning, at den løn, man udbetaler til polititbetjenten og sygeplejersken, den bistandshjælp, man udbetaler til den enlige mor, de dagpenge, man giver til de arbejdsløse, ja, selv den løn, vi medlemmer af Folketinget får, er penge, som man går ud og låner. Derfor er den velfærd, som man hver eneste dag bilder folk ind, at vi har råd til, betalt af lånte penge.

Hvis man ærligt erklærede over for befolkningen, at det er lån, det er noget, vores børnebørn kommer til at knokle ekstra for at betale tilbage, så ville de pågældende vælge fravælge de politikere, der bliver ved med at låne så mange penge.

Tager vi skatten, ja, så tør man jo heller ikke opkræve de skatter, der skal til for at få balance. Det skal man ikke have utak for fra Fremskridtspartiets side – vi mener nemlig faktisk, at de danske skatter er alt for høje – men vi har dog det ansvarlige syn på tingene, at man bør sætte udgifterne ned, sådan at der ikke bliver ved med at være underskud.

Bruttoskatten skal nu være 8 pct.; det giver et plus på 11 mia. kr. næste år. Borgerne kommer altså til at betale mere i skat. I sin tid, da bruttoskatten blev indført, fik vi at vide, at pengene skulle gå til en sygedagpengefond, en aktive-ringsfond og en arbejdsløshedsfond. Det er jo fint nok. Dengang fik vi at vide, at når nu det begyndte at gå godt og bedre, så ville man nedsætte bidraget til disse fonde.

Vi har i Finansudvalget på et bilag fra den 18. september 1996 fået opgjort, at de konjunktur-betingede mindreudgifter – sådan hedder det i det finansministerielle sprog – udgør 2,7 mia. kr. i 1997. Det vil sige, at betalingen af bruttoskat burde nedsættes med 2,7 mia. kr. i 1997. I stedet for opkræver man stadig væk den store bruttoskat, på trods af at man fra regeringens side hævder, at det går bedre. Der er altså 2,7 mia. kr., som ikke burde opkræves.

For den danske skatteyder vil 1997 blive en sørgelig og kedelig oplevelse. Udgifterne stiger, amterne og kommunerne har alle meldt om stigende skatter, og OECD kunne for nylig fortælle, at Danmark stadig væk har verdensrekord i skattetryk.

Også offentligt ansatte bliver der flere af i 1997. Man hævder godt nok, at der sker et fald på 702 årsværk i staten, men man glemmer jo, at der de seneste år er flyttet 42.000 personer fra statslig beskæftigelse over til nu at være opført som privat ansatte. Det gælder folk i DSB Rederi, det gælder folk, der er flyttet med over i Post Danmark, ja, selv de ansatte i Hovedstadens Sygehusfællesskab vælger man at betragte som folk, der ikke længere er offentligt ansatte. Det passer jo ganske enkelt ikke; Hovedstadens Sygehusselskab er jo i den grad et offentligt foretagende. Så det er snyd, at man ikke medregner de 42.000 mennesker, der i de senere år er flyttet over i disse aktieselskaber m.v., som offentligt ansatte.

Der bliver flere offentligt ansatte. Siden 1994 har man i stat, amter og kommuner fået 20.000 flere offentligt ansatte. Inden for ministerierne alene er der de seneste 3 år sket en udvidelse af antallet med hele 6.000 ansatte. Bevares, det får selvfølgelig ledigheden til at falde, men det sker efter vores mening på en helt forkert måde. Der, hvor man skal sørge for, at der bliver flere ansatte, er i den private sektor.

Uh ja, siger man så fra regeringen, men vi har søreme også skaffet en hel masse flere arbejdspladser i den private sektor. Men man glemmer at fortælle, hvor mange af disse arbejdspladser der er blevet etableret ved hjælp af løntilskudsordninger. Man glemmer også at fortælle, at 1997 igen vil være et år med ganske mange mennesker på orlov; hele 65.000 vil være på orlov i 1997, og 46.600 personer vil være på overgangsydelse og dermed væk fra arbejdsmarkedet, så det er et fortegnet billede af det danske samfund, regeringen skaber. Man har valgt nogle temaer og går ud og serverer dem, og så laver man alle manipulationerne bag linjerne for at få det til at se ud, som om egne spådomme går i opfyldelse.

Det, der er brug for, er flere beskæftigede i den private sektor. Jo, siger man så, men det er der også. Ja, bevares! De steder, hvor der er kommet flere, er i service og handel. Vi kan så lidt skadefro sige, at det var da godt, at vi fik presset regeringen til at ændre lukkeloven så meget, som tilfældet er, for det siger man fra handelsdelen er den vigtigste årsag til, at de har kunnet ansætte nogle flere.

Men hvad med vores industri, hvad med vores produktion? Ja, Dansk Industri kan fortælle os, at de forventer mellem 40.000 og 50.000 færre job i de kommende år, ene og alene fordi

danske virksomheder presses til at flytte til udlandet.

Så er der anlægsprogrammerne. I en situation med en statsgæld på over 800 mia. kr. kunne man jo godt forvente, at regeringen i det mindste kunne holde lidt igen med nye anlæg, men nej. I 1997 skal der nyanlægges for 6,2 mia. kr. Heraf står trafikken for de 4,3 mia. kr.; vi skal altså have hældt mere asfalt ud over Danmark.

Kulturområdet skal nyanlægge for 440 mio. kr. En dansker, der sidder og ikke kan forstå, hvordan økonomien hænger sammen, kunne jo godt stille spørgsmålet: Jamen kunne disse nye kulturinvesteringer ikke vente? Hvad sker der, hvis de venter 1 år, 2 år eller 3 år, går Danmark så fuldstændig i opløsning? Nej, selvfølgelig gør Danmark ikke det; den slags kan vi sagtens vente med.

Erhvervstilskuddene kommer også til at stige i 1997. Nu er vi oppe på 8 mia. kr. Bare på de seneste 6 år er erhvervsstøtten i Danmark blevet fordoblet. Det er jo ufatteligt med de festtaler, regeringen holder i EU-sammenhæng om, at vi skal nedsætte erhvervstilskuddene osv., når vi i Danmark bliver ved med at forøge dem. 600 mio. kr. ekstra skal der bruges på hjemmeserviceområdet alene næste år. Komplet uansvarligt!

Men hvad så med de absolut svageste i vores samfund, hvad med patienterne, der ikke kan komme til behandling på sygehusene? Ja, dér kan man i denne publikation »På vej mod et nyt århundrede« slå op på side 25, og så kan man se, at regeringen har følgende synspunkt:

»Det er regeringens politik, at alle danskere skal have del i de muligheder, som nye behandlingsformer og -metoder indebærer, og det vel at mærke på samme grundlag som i dag, dvs. fri og lige adgang uanset indkomst.«

Ja, men der står bare ikke »fri og lige adgang uanset sygdom«, og sagen er jo den, at hvis man er så uheldig at få en lidelse, hvor der er venteliste, så kan man komme til at vente ganske længe, inden man får lov til at komme på sygehuset.

Regeringens ideologi, betonsocialismen, er så tung, ikke bare i regeringen, men langt ud i amterne, at man selv på fornuftige dispositioner kan køre ideologisk skoleridt.

Jeg har en artikel fra Amts Avisen Randers fra den 18. oktober 1996, og dér kan man læse, at et nyt patienthotel i Århus ville spare amtskommunen for 2½ mio. kr. på sygehusbudgettet. Det skulle drives som en privat virksomhed med 36 senge.

Men så går det betontunge Socialdemokrati ind og siger: Ikke på vilkår! Man vil ikke tillade noget privat engagement i sundhedssektoren. Men her er der tale om 36 senge, det er regulær hoteldrift, og man kunne spare 2½ mio. kr. ved at lade private tage sig af det.

De mennesker, som dør, fordi de ikke får sygehusbehandling, kunne måske være reddet ved at bruge de 2½ mio. kr. og andre millioner kroner, der kan spares ved et større privat engagement i sundhedssektoren. Men man foretrækker ideologiske principper og døde mennesker frem for at gå ind og foretage de fornødne omlægninger. Den form for antiprivatiseringsideologi tager vi afstand fra. Vi må sørge for at få de ventelister fjernet, og når den private sektor kan bidrage, så skal vi selvfølgelig tage imod det.

Nøjagtig det samme gør sig gældende med hjemmehjælpservicen rundt omkring. Ganske mange kommuner evner ikke at få hjemmehjælpen til at fungere. Så lad dog de ældre, der skal have hjemmehjælp, selv vælge, om de vil købe den fra et privat firma eller vil have den fra et elendigt kommunalt firma.

Vi har også oplevet, at indsatsen for de psykisk syge er utilstrækkelig. Det er måske ikke Folketingets opgave eller ansvar hundrede procent – jeg tænker på et sted som Københavns Amt, hvor man er 4 år bagefter med planlægning og de nødvendige initiativer – men der sidder dog trods alt en regering, som kan lægge det fornødne pres på en så sløv amtskommune.

Men alt dette er jo snak om finanslove og procenter og tal. Rundt om i det danske samfund sidder der folk – der er ganske vist ikke så mange af dem længere – som vi vælger at kalde trækdyrene.

Det er f.eks. fiskeren, som sidder på havnen; det er nemlig af regeringen blevet ham forbudt at gå på havet og fiske. Han sidder og kigger rundt på havnen, og da kan han se, at både vodbinderen og skibselektrikeren og motorfabriken alle sammen er ved at dreje nøglen om, for i takt med, at man forbyder fiskerne at gå på havet, så lukker hele følgeindustrien. Han må stille spørgsmålet: Hvad er der til ham i finansloven? Og svaret er: Ingenting, kun øgede byrder og sikkerhed for, at hans erhverv bliver indskrænket.

Så er der landmanden. Han har lige fået høsten i hus. Han sidder i disse dage og overvejer, hvornår og om han skal køre vintersæd på markerne. Men hans problem er, at der ligger

bjerger af papir med klager og skemaer fra miljømyndighederne, og han ved, at det er et spørgsmål om måneder, før miljømyndighederne lægger deres klamme hånd på hans virksomhed og lukker den.

Så er der håndværkeren. Han sidder også og kigger på alle de offentlige skemaer, som bureaukraterne og edb-maskinerne har spyttet ud i metervis, og som skal udfyldes med ligegyldige oplysninger om alt muligt. Oven i købet er det sådan, at når han udfylder skemaerne, så sker det under strafansvar; kommer han en sen aften til at sætte kryds i en forkert rubrik, ja, så får han bøder og straf.

Oven i det kan han konstatere, at skatterne i det danske samfund er så høje, at gør det selvsektoren vokser og vokser, så der ikke er meget arbejde tilbage til håndværkeren. Han kan få lov til at optræde i tv-programmer, hvor man viser, hvordan folk selv kan gøre det uden brug af håndværkere. Men der er ikke noget at sige til det, for en almindelig lønmodtager med en almindelig lønindkomst skal jo ud og arbejde i 5-6 timer for at få råd til at ansætte en håndværker i 1 time – og det er ikke, fordi håndværkeren får for meget, det er, fordi skatten tager for meget.

Så er der de små selvstændige virksomheds-ejere. Dem bliver der færre og færre af. Jeg har tidligere i dag været inde på, at vi bare det seneste år har mistet 10.000 selverhvervende. Alene den overskrift burde jo få regeringen til at sige: Nu skal vi gøre noget effektivt. Men man læner sig tilbage og indfører alle mulige nye skatteyderfinansierede programmer, som er med til at forhindre, at der sker noget, og som er med til at skabe endnu flere virksomhedslukninger.

Og så er der de store multinationale koncerner. De flytter i disse år til Irland, for i Irland har man forstået det. Der har man sat skatterne ned, og så får man virksomhederne til at flytte dertil.

Og endelig kan lønmodtageren ikke se fordelene ved at tage på arbejde. Dårligere og dårligere kørselsfradrag gør, at man kan tjene flere penge ved at blive siddende derhjemme. 75.000 arbejdere får simpelt hen lidt ud af at gå på arbejde i vore dage. Det kan bedre betale sig at blive derhjemme, og de kan læse i deres egen avis, Det Fri Aktuelt, at hvis man er medlem af en familie, hvor der er to på bistanndshjælp, kan man komme til at betale over 90 pct. i marginalskat, hvis man får arbejde.

Alle disse mennesker er trækdyrene. Det er dem, der sørger for, at vi overhovedet har et

samfund, og hvad er budskabet til dem i finansloven? Nul og niks, ud over øget skattebetaling og øget bureaukrati! Det er Fremskridtspartiet modstander af, og vi er også modstandere af, at de eneste, der virkelig kan glæde sig over finansloven, er de offentligt ansatte. De skal have flere og flere kolleger, have større og større skriveborde og have flere og flere lokaler stillet til rådighed – alt sammen noget, som betyder, at trækdyrene skal betale endnu mere.

Når man snakker med f.eks. fiskerne, er de ved fuldstændig at miste troen på, at der er en fremtid for dem, for de konkluderer ganske rigtigt: Der er ingen stemmer i os længere, vi er simpelt hen blevet så få, at politikerne er ligeglade med os. Og sammensætningen af Folketinget taler jo sit tydelige sprog, al den stund to tredjedele af Folketingets medlemmer kommer fra den offentlige sektor.

Fremskridtspartiet vil have gjort noget ved det her. Vi er trækdyrenes parti, og derfor vil vi af med al den unødvendige offentlige administration. Vi vil nedsætte skatterne, særlig skatterne på lønindkomst, og det er i øvrigt et synspunkt, som efterhånden alle er enige om.

Vi vil have bragt orden i økonomien. Der er ikke mange, der tror, at det kan lade sig gøre at lave noget, der virkelig virker. Men vi glæder os over, at langt herfra, nemlig i New Zealand, har man gennemført en hestekur med stor succes, og det vil Fremskridtspartiets ændringsforslag til finansloven bære præg af. Det kan lade sig gøre at føre en anden politik end den socialdemokratiske.

Frank Aaen (EL):

Jeg vil starte med at sige, at vi er glade for, at vi i denne debat har fået bekræftet og understreget, at mulighederne for at lave finanslovforlig ikke er bundet til højresiden i salen, men at der stadig er mulighed for at lave forhandlinger med Enhedslisten og SF. Vi synes sådan set, det er godt at vide – også for dem, der færdes uden for denne sal – at der er muligheder, hvis man ligesom opper sig lidt og er med til at være lidt kreative og skubber på og fortæller Socialdemokratiet og de to andre regeringspartier, hvad det er, man ønsker der skal gennemføres denne gang.

Der er muligheder for almindelige mennesker for at gennemføre nogle reelle forbedringer, så skub på, gør noget ved det! Det er jo ikke kun herinde, tingene afgøres. De afgøres også udenfor, og jeg synes, det er vigtigt, at folk prøver at

benytte lejligheden. Det er sådan set – så vidt jeg kan se – en af de bedste muligheder, der har været længe, for at få en drejning i dansk politik og skabe nogle forbedringer for befolkningen i almindelighed.

Jeg vil også sige, at angående De Konservatives udspil var det meget interessant at få at vide, at det er så urealistiske krav, man har baseret sig på: en væsentlig nedsættelse af lejeværdien, besparelser på ulandsbistanden og fjernelse af fradrag for faglige kontingenter. Fru Pia Christmas-Møller havde naturligvis ret, når hun sagde: Det er desværre ikke mig, der bestemmer, hvad regeringen skal give af indrømmelser. Men umiddelbart vurderet efter de meldinger, der er kommet, lyder det, som om de krav, der var opregnet, ikke har store udsigter, og det synes jeg også peger i en fornuftig retning med hensyn til, hvordan de forhandlinger kan afsluttes.

De forslag, Enhedslisten fremsætter, har – og sådan må det også være set fra regeringens synspunkt – den store fordel, at de i høj grad medvirker til at opfylde de løfter, regeringen selv har givet befolkningen. Når vi f.eks. siger, at nu må vi have forbedret den offentlige service med en behandlingsgaranti på sundhedsområdet og en børnepasningsgaranti, er det sådan set kun det, regeringen for længst har lovet, og som vi gerne vil hjælpe regeringen med at opfylde.

Vi har mange forslag, der sikrer flere ordinære stillinger, og det er sådan set også en del af regeringsprogrammet. Vi har forslag om indtægter til staten, der ud over at finansiere udgifterne til vores forslag også indeholder en ekstra finansiering, så vi kan præsentere et lille overskud på de samlede budgetter i 1997, og vel at mærke uden besparelser, der vender den tunge ende nedad. Mulighederne er der, hvis regeringen har det politiske mod til at benytte sig af muligheden for at bryde med højresiden og vil tage sine egne løfter alvorligt – de løfter, den i virkeligheden i sin tid blev valgt på som erstatning for den tidligere borgerlige regering.

Der er megen diskussion om statsgælden og underskuddet på de offentlige finanser. Der skal ikke være nogen tvivl om, at vi ønsker balance og at få nedbragt gælden, og det er såmænd ikke, fordi vi lige pludselig er gået hen og blevet småborgerlige i vores økonomiske tænkning. Vi har kigget nøgternt på sagen og set, at det underskud påfører os en årlig renteudgift og dermed en omfordeling fra almindelige skatteborgere til de mennesker, der har store formuer

i form af statsobligationer og statsgældsbeviser, og den omfordeling vil vi sådan set meget gerne have bragt til ophør så hurtigt som overhovedet muligt.

Så vil jeg også sige, at vi ønsker en aftale om finansloven, der ser noget anderledes ud end de traditionelle herinde. Vi ønsker nemlig ikke en aftale, hvor man vedtager en masse detaljerede lovindgreb og reguleringer på forskellige områder, som berører alle menneskers liv dybt, som et led i natterforhandlinger om en finanslov. Det er os inderligt imod at lave politik og forlig på den måde. Vi synes også, det er med til at fremme politikerleden her i landet, når man typisk ser trætte mænd komme ud af døren og meddele den undrende befolkning, hvad der pludselig er lavet af forringelser af mange menneskers levevilkår.

Vi ønsker en aftale om en finanslov, der mest muligt ligner et budget, og hvor de afsatte rammer for de forskellige områder senere udfyldes af selvstændig lovgivning. Vi vedkender os selvfølgelig, at vi har at gøre med en samlet finanslov, men så vidt det overhovedet er muligt, skal man undgå at fastlægge detaljer i budgettet.

De hovedpunkter, vi har, er en forbedret offentlig service med en lovsikret behandlingsgaranti: at man inden for en vis periode og ved bestemte behandlingsformer er garanteret en behandling, så vi får ventelisterne fjernet effektivt. Vi vil finansiere en sådan garanti ved en jobbank, som jeg skal vende tilbage til om et sekund, og ved at afsætte 2 mia. kr. ekstra til sundhedsvæsenet, dels til sygehusene, dels til den forebyggende indsats. Vi synes, at diskussionen om den forebyggende indsats i alt for høj grad glemmes, når man diskuterer udviklingen af vores sundhedssystem. Det hele bliver ligesom til teknik og fancy operationer. Men der er faktisk også andet i den forbindelse, naturligvis også de psykisk syge, hvor vi må gøre en indsats.

Vi foreslår også en lovfastsat børnepasningsgaranti. Akkurat på samme måde som børn har ret til en plads i skolen, når de fylder et bestemt antal år, skal man have ret til at få sit barn passet, når man har brug for det i førskoletiden. Det er faktisk gratis at gøre det, og det er uhyggeligt, at det ikke for længst er gennemført. Det er jo gratis at gennemføre en børnepasningsgaranti, fordi udgiften mere end opvejes af de sparede dagpenge, når man sætter en person mere i arbejde, og de penge, vi forældre skal betale for

at få vores børn passet. Vi synes godt nok, at forældrebetalingen skal ned, men så længe den er der, er regnskabet faktisk sådan, at der er overskud. Hver eneste gang man ansætter et menneske til at passe et barn, giver det overskud i de offentlige kasser set under ét.

Så har vi afsat 500 mio. kr. til andre forbedringer, som vi foreslår, at der efterfølgende – altså efter finanslovens vedtagelse – kan tages beslutning om efter en åben debat. Vi synes, det måske skulle gøres lidt anderledes, end vi plejer. Vi plejer altid at have deputationer inde fra brugerorganisationer osv., når de skal brokke sig over nedskæringer, men denne gang kunne vi sige: Her er 500 mio. kr., og nu inviterer vi alle mulige brugerorganisationer og andre, der har interesse i at komme til Folketinget med forslag til, hvordan vi forbedrer den offentlige sektor for 500 mio. kr.

De ordinære stillinger, jeg nævnte, vil vi først og fremmest sikre gennem en jobbank, hvor kommuner, amter og offentlige institutioner kan søge om penge til merbeskæftigelse inden for børnepasningsområdet, sundhedsområdet, ældreområdet, miljøområdet, økologisk omstilling osv. Man kan spørge i jobbanken, om man kan få stillinger til et sådant projekt, der udvider aktiviteten, og hver gang man får en sådan bevilling fra jobbanken, får man 150.000 kr. for hver ekstra ordinær stilling, der bliver etableret. De 150.000 kr. svarer til det, man sparer i dagpenge, når man sætter folk i rigtigt arbejde i stedet for at bruge penge på tvangsarbejde og dum aktivering. Jeg er sikker på, at der vil være rigtig mange institutioner og kommuner og amter, der vil finde ud af at etablere mange nye ordinære stillinger.

Desuden foreslår vi, at der afsættes 2 mia. kr. særskilt til overenskomstforhandlingerne. De penge skal bruges til projekter med at fordele arbejdet, forbedre uddannelsesmulighederne, forbedre ældres muligheder for at blive på arbejdsmarkedet, forbedre orlovsordningerne osv. Det er altså penge, der kan afsættes og bruges i overenskomstforhandlingerne, men de skal alle sammen bruges målrettet på det område for at udvide antallet af ordinære beskæftigede.

På den baggrund og med de to initiativer mener vi, det er realistisk at sige til de arbejdsløse i dette land, at fra nu af er der ikke nogen, der behøver at frygte, at de falder ud af dagpenge-systemet og bliver henvist til evig lediggang i bistandsystemet. Der vil blive tilpas mange nye stillinger, som muliggør, at inden de bliver

skrottet væk fra arbejdsmarkedet, får alle arbejdsløse ret til et tilbud om ordinært arbejde; altså et arbejde, der i modsætning til puljejobbene har et perspektiv, nemlig at man får en fast, helt almindelig stilling.

Vi foreslår desuden, at der afsættes penge til små og mellemstore virksomheder, som kommer med projekter om produktion på et bæredygtigt grundlag – ikke mærkelige duppeditter, men produktion med et fornuftigt indhold og formål. Her vil vi gerne afsætte nogle penge til at hjælpe noget i gang, også for at det ikke kun skal være storfinansens, der skal bestemme, hvor arbejdspladserne skal placeres.

Vi vil endvidere foreslå, at der afsættes en reserve på ca. 1 mia. kr., som kan stilles til rådighed for kommende beslutninger i Folketinget. Det kan være inden for DSB, det kan være inden for uddannelsesområdet, det kan være hjælp til landsbyerne og landdistrikterne, det kan være integrationstilbud til familiesammenførte og andre initiativer, der kan forbedre vilkårene for flygtninge og indvandrere. Der er muligvis brug for lidt mere end 1 mia. kr. til sådan en pulje, men igen: Lad os have nogle større huller i vores finanslov end dem, der er i dag, så vi kan sige: Her er penge til nogle initiativer, som vi i fællesskab kan drøfte og træffe beslutninger om.

Nogle vil sikkert mene, at der ikke har været meget miljø og økologi i det, jeg har sagt indtil nu, ud over jobbanken. Når det ikke er tilfældet, er det, fordi vi mener, at miljø- og energispørgsmål i højere grad er et spørgsmål om omprioriteringer: man skal tage penge fra motorvejene og give dem til den kollektive trafik, man skal finde ud af at bruge pengene mere fornuftigt, end vi gør i øjeblikket inden for energisektoren, inden for trafiksektoren, på landbrugsområdet osv. Derfor mener vi ikke, der i væsentlig grad er brug for at afsætte nye penge til de områder. Der er brug for nogle initiativer til at bruge de penge, der er til rådighed, mere fornuftigt.

Nogle vil nok også savne nogle dramatiske spareforslag på politi og forsvar. Nu vil vi jo godt være med til at bruge lidt politi i øjeblikket til at få nogle rockere fjernet, men angående forsvaret har vi sådan set et stort ønske om at få skåret dramatisk ned på udgifterne. Vi ønsker sådan set slet ikke noget konventionelt forsvar, men vi har også indset, at regeringen har bundet sig til et forlig med De Konservative om forsvarsbudgetterne, og at et ultimativt krav på det område naturligvis vil blokere for en aftale med

Enhedslisten. Derfor har vi sagt: Det er så i orden. Vi er nødt til at acceptere, at der bliver spildt nogle penge på det område i en periode, men lige så snart vi har chancen for det, vil vi naturligvis prøve at få rørt ved det for at få sparet på forsvarsudgifterne.

Så var der det med finansieringen. Der vil vi starte med at se på alle de udgifter, der ikke er opført på finansloven. De fleste har så travlt med at kigge på udgifterne på finansloven, og så siger de: Der er nogle overførselsindkomster, dér er nogle tilskud til det, og dér er nogle tilskud til det, og det kan vi spare på. Men i virkeligheden er der voldsomt store udgifter, som ikke er opført på finansloven, først og fremmest fordi de er en del af nogle skattefiduser, men pengene fosser jo ud alligevel.

Når vi har en skattefidus som pensionsopsparring, så koster det milliardbeløb, men det står bare ingen steder. Når vi har en ordning med en gratis kassekredit til erhvervslivet, så koster det milliardbeløb, men det står bare ingen steder. I øvrigt vil jeg godt allerede her annoncere, at vi ønsker en ændring af de forhold i finansloven, således at man i finansloven klart kan se, hvad vi bruger pengene til, både hvor der er tale om en egentlig bevilling, og hvor der er tale om en konsekvens af en tidligere beslutning f.eks. vedrørende skattefradrag. Vi må kunne se det, ellers kan vi jo ikke prioritere ordentligt, og det vil vi bede om at man ser positivt på af hensyn til åbenheden om statens finanser.

Vi foreslår konkret, og der vil vi også lade os inspirere af – vi har selv foreslået det tidligere – at økonomiministeren i sommerens løb har været fremme med de samme tanker, at vi kigger på den gratis kassekredit, erhvervslivet har, fordi det får lov at beholde moms, afgifter og indeholdt skat i op til flere måneder, før det viderebetaler det til statskassen. Det drejer sig faktisk om et halvhundrede milliarder kroner, der på den måde ligger ude i det private erhvervsliv. Det er sådan set et gratis lån, vi har givet. Vi ved ikke engang, hvor meget det er, for det skal jo ikke oplyses, før det bliver indbetalt. Det svarer faktisk til, og det var økonomiministerens tal, ca. 5 mia. kr. i tabte renteindtægter. 5 mia. kr. er da også en slags penge, som kan komme ind, og det vil bare svare til den regel, vi lige har indført over for kommunerne, at skatten skal afregnes, samtidig med at den indeholdes.

Vi har et forslag om, at vi vil begrænse skattefradraget for pensionsopsparingerne. Vi så allerhelst, at man fjernede det fuldstændigt, men

det kan vi jo ikke komme igennem med. Men kunne vi så ikke sige, at der skal være et eller andet loft, så det ikke er som i dag, at jo rigere du er, jo større skattefordel kan du få, når du sparer op til pensionen? Hvis man indførte en maksimumsgrænse, kunne man sørge for, at der i hvert fald blev lidt mere lighed i den skattefidus.

Vi vil også anbefale regeringen at kigge lidt på realrentebeskatningen. Dengang man indførte realrentebeskatningen, var der nogle, der mente, at der var brug for at få højere kurser på Københavns Fondsbørs. Jeg skal ikke gå ind i en diskussion om, hvor klogt det var, men i hvert fald bare sige, at den dér fritagelse, som det drejer sig om, hvor man siger, at hvis man placerer penge i aktier, skal man ikke betale realrenteafgift, er et af de beløb, der ikke står i finansloven. Den koster i dag 10 mia. kr. i tabt realrenteafgift, og det vil sige, at vi i øjeblikket subsidierer aktiemarkedet, hvor kurserne hver eneste dag sætter ny rekord, og vi subsidierer oven i købet investeringer i udenlandske aktier, i alt med 10 mia. kr. Det synes vi sådan set vi burde holde op med, og straks ville der være 10 mia. kr. ekstra i kassen at gøre godt med. Ingen vil i virkeligheden opdage det på anden måde, end at de årlige kontoudtog fra pensionskassen vil vise en lidt mindre stigning.

Så vil vi hæve det skrå skatteloft. Jeg synes, det er himmelråbende urimeligt, at stigningerne i kommunalskatterne i øjeblikket ikke medfører højere skat for høje indkomster, men at de slipper på grund af skatteloftet. Det må vi selvfølgelig have ændret på.

Vi synes også, man kan overveje en maksimumsgrænse for rentefradraget ved realkreditlån i meget dyre ejerboliger. Almindelige mennesker kan få boligstøtte beregnet efter deres indkomst, efter areal og efter, hvor mange der bor der. Men går man til ejerboligmarkedet, kan man sådan set selv bestemme, hvor meget man vil have i støtte via rentefradragsordningen. Jo større gæld, man sætter sig i, jo større villa, man sidder i, jo større tilskud får man via rentefradragsordningen. Det burde vi også kunne lægge et loft over, sådan at hvis folk vil have en meget dyr villa, må de også selv betale, hvad det koster at bo i den.

Jeg vil også godt sige til De Konservative og til Venstre: Det er jo klare forslag. Vi siger, hvad vi vil bruge pengene til, og vi siger præcist, hvor vi synes pengene skal tages. Vi har oven i købet bestræbt os på at finde nogle steder, hvor vi

mente at det ikke på forhånd var umuligt at opnå en aftale med regeringen om, at der kunne findes i hvert fald nogle penge, og jeg synes sådan set, at det er den måde, man bør optræde på.

Det er da klart, at mange forhandlinger kommer til at foregå bag lukkede døre, men offentligheden har da krav på maksimal indsigt i, hvad der forhandles om, så man ikke først hører om det sådan lige, når det er for sent. Jeg vil derfor opfordre andre partier til lige så åbent at fremlægge ideer til, hvordan tingene skal finansieres.

Samlet set kan der altså opnås nogle markante forbedringer for almindelige mennesker – dem, der har brug for børnepasning, dem, der har brug for sundhedsvæsenet – en bedre offentlig service bredt set, men så det samtidig sikrer os indtægter, der overstiger udgifterne i betydelig grad, så vi allerede i 1997 kan begynde at nedbringe det offentlige gæld. Det synes vi er et godt tilbud til regeringen, og vi håber, at regeringen og regeringspartierne har mod til at tage imod tilbudet om i virkeligheden at få opfyldt regeringens egne løfter.

Peter Duetoft (CD):

I CD synes vi, det er et godt forslag til finanslov, der foreligger. Vi synes, det er udtryk for en ansvarlig politik og en rigtig linje, og det viser sig jo også i de konkrete resultater, som vi allerede nu har set, nemlig eksempelvis nedbringelsen af arbejdsløsheden, som vil blive fortsat med det finanslovsforslag, der nu foreligger.

Vi er også godt tilfredse med, at det er et stille og roligt finanslovsforslag. Det er ikke et finanslovsforslag, der indeholder de store revolutioner, og det har jo så fået nogle ordførere her i dag til at tale om, at det var visionsløst, og der var det ene og det andet.

Jeg tror ikke, man skal underkende, at der i befolkningen er et meget bredt ønske om nu at få lov til at få gennemført de ting, som allerede er vedtaget, få de reformer, man har vedtaget i løbet af de seneste år, til at virke, og få både private og erhvervsliv til at indstille sig på de situationer, der nu er kommet. Jeg tror ikke, at der er nogen, der har gavn af, at man igen og igen skal ændre verden med halve eller hele års mellemrum, og derfor mener vi ikke, det er et udtryk for manglende visioner, at der ikke er disse kæmperevolutioner i finanslovsfor-slagssammenhængen, men at det er et udtryk for, at man naturligvis skal have indstillet sig på det, der er vedtaget.

I CD er vi også meget godt tilfredse med, at der ikke er et angreb på efterlønnen, og at der ikke er et angreb på dagpengene i det her finanslovsforslag. Jeg mener stadig væk, at efterlønsdiskussionen løb af sporet i sommer, stadig væk, at det var en diskussion, der i højere grad førte til frygt og uro i en masse familier, og så jo i øvrigt en diskussion, der førte til, at der var endnu flere, der gik på efterløn, end oprindelig planlagt.

Det er klart, at den, der overvejer at gå på efterløn i løbet af et par år, og som pludselig får at vide, at nu fjernes ordningen nok, vælger at tage den som 60-årig i stedet for som 62-årig, og det vil altså sige, at Venstre og De Konservative, som var ude i den her diskussion, og som var meget bekymrede over de mange, der gik på efterløn, i virkeligheden førte en propaganda i sommerens løb, der førte til netop det resultat, man selv var så bange for.

Nej, tryghed, stabilitet og retten til at planlægge er vel det, der skal kendetegne det danske samfund, og det er det, som finanslovsforslaget er et udtryk for.

Vi glæder os i CD over, at der er en god udvikling i Danmarks betalingsbalance, at landet bliver mindre og mindre afhængig af økonomien rundt omkring, men vi glæder os samtidig over, at for de offentlige finansiers vedkommende så vi altså et budgetteret underskud på 5,8 mia., men de seneste skøn siger nu 3,5 mia., og vi håber bestemt på balance i 1997.

Men en del af forudsætningen for en sådan udvikling er altså, at vi har et velfungerende erhvervsliv. Erhvervslivet er, hvad enten man kan lide det eller ej, fundamentet for det danske velfærdssystem. Omvendt må ideologerne i det liberale parti jo ikke glemme, at et velfungerende erhvervsliv altså kræver en effektiv offentlig sektor. Det lyder, som om det, at man sparer og sparer og vil skære ned i den offentlige sektor og bruge stadig færre ressourcer, er noget, der er godt for det danske samfund.

Efter CD's opfattelse er massive besparelser ødelæggende for dansk erhvervsliv, og er man i tvivl om det, kan man bare se de seneste undersøgelser af, hvordan opfattelsen i erhvervslivet er, hvilke krav man har til den offentlige sektor, hvordan man prioriterer uddannelse, forskning, infrastruktur osv.

Det er en underlig, gammeldags holdning den med, at den offentlige sektor er til skade for den private sektor. Sandheden er, at et samarbejde mellem den offentlige og den private sek-

tor er den eneste mulighed for, at det danske velfærdssystem kan overleve.

Men naturligvis er der da problemer, og derfor kan vi jo glæde os over, at man i finanslovsforslaget tager fat igen på de administrative byrder og på en regelsanering. Det er klart, at det ikke kan være rimeligt, at medarbejdere i private virksomheder skal bruge alt for megen tid på netop at efterse alle disse regler.

Jeg vil godt henvise til, hvad jeg faktisk sagde i åbningsdebatten for en uge siden, nemlig at det er et væsentlighedsprincip, at det offentlige går ind og vurderer, hvad der er virkelig tungt, og hvad man måske behøver at kontrollere lidt mindre. Eller en ordning om, at virksomheder, der i en lang årrække har klaret sig og overholdt alt, hvad de skulle, måske ikke behøvede at blive udsat for helt så tung kontrol som dem, hvor man ved at der er problemer. Den slags vurderinger vil vi meget gerne være med til, også for at hjælpe erhvervslivet.

Senere i aften kommer der en diskussion om rockere for 27. gang. Det er sådan det store in-erne.

Jeg vil stadig væk fastholde, hvad jeg sagde under åbningsdebatten, at det jo kun er en symptomdebat, en debat, der måske løser et aktuelt problem, men ikke fjerner det grundlæggende i rockerproblemet, nemlig spørgsmålet om, hvorfor mennesker bliver tiltrukket af den slags miljøer i stedet for at finde tryghed og samhørighed i noget, der er mindre farligt. Jeg har endnu aldrig forstået, hvorfor man skulle kaste sig ind i rockerkrige eller fremmedhad, eller hvad det nu er, for at finde nærhed og tæthed i det danske samfund.

Det er jo en anden diskussion. Men den rockerdiskussion, vi har haft, og de love, der bliver vedtaget, koster penge. De koster penge til politiet. Det koster penge at oprette disse sikre fængsler, man taler så meget om. Det kræver sikkert også nyt udstyr. Og derfor er det vores opfattelse, at man naturligvis under finanslovsforhandlingerne er nødt til at sikre, at retssystemet får kompensation for de forhold, der er en følge af rockerkrigen, og hvad deraf følger.

I dag har man kappedes om at fortælle, at man vil skaffe flere penge til sygehusene. Der har jo næsten ikke været det parti, der ikke stillede sig op og fortalte, at nu ville de have flere penge. Jeg vil godt advare en lille smule. Det kan godt være, at der skal øgede ressourcer til sygehussystemet, men grundlæggende tror vi i CD ikke på, at penge løser problemet.

Jeg synes, at vi har kunnet se det i en årrække, hvor bestemt hverken amterne eller staten har været specielt sparsommelige over for sygehussystemet, men det resultat, vi har fået, har alligevel været længere ventelister.

Vi tror, at det her i meget højere grad er en strukturdiskussion. Vi mener stadig væk i CD, at det vil være rigtigt med en overordnet planlægning i Sundhedsministeriet af, hvordan sygehusvæsenet skulle være i Danmark. Det kan vi formodentlig ikke få et flertal for her, men det ændrer altså ikke noget ved, at det er et planlægningsspørgsmål, det er et ressourceudnyttelsesspørgsmål, og det er et strukturelt spørgsmål i højere grad, end det er et spørgsmål om at skaffe flere penge.

Vi ser også frem til, at Sygehuskommissionens rapporter kommer, men vi håber, at det i forbindelse med finansloven bliver markeret, at det ikke kun er checkudskrivelser, der kan løse de her problemer; det er altså også nogle strukturrendringer.

Det synspunkt vil jeg godt føre videre til det, der jo for nogle af os har været en kæphest, et hjertebarn, eller hvad vi nu skal kalde det, nemlig de sindslidende. Dem skal jeg ikke sige meget om i dag, selv om der stadig væk er god grund til det, men jeg vil godt sige det samme her som om sygehusene: Vi skal altså passe på, at vi ikke tror, at vi kan betale os fra det problem, for det er ikke kun et spørgsmål om penge.

Min påstand om de sindslidende er, at hvis man tager de penge, som staten har givet til det område i de seneste år, og lægger sammen med de penge, som amterne bruger på hospitalsystemet for disse patienter, og dertil lægger det, kommunerne giver, er der såmænd penge nok. Problemet er bare, at man ikke har fået udbygget de ting ude omkring i landet, der gør, at man kan slippe for sengepladser til 2.500-2.600 kr. i døgnet og erstatte dem med bofællesskaber eller behandlingskollektiver, der er væsentligt billigere.

Hvis man kunne lave den omstilling og sørge for, at amter og kommuner begyndte at samarbejde, ville der også være en langt bedre udnyttelse af økonomien og dermed langt bedre forhold for den meget udsatte gruppe.

Det er den strukturdiskussion, vi også er nødt til at have. Jeg håber selvfølgelig, at der kommer midler på finansloven og der kommer midler i finanslovsforhandlingerne til de sindslidende. Det manglede bare andet. Men lad være med at

tro, at det kun er et spørgsmål om penge; vi skal også have strukturændringerne med.

Her er jeg ovre i noget, som sikkert vil genere nogle partier i alt fald. Jeg skal nok lade være at gøre det helt så firkantet, som jeg plejer, hvor indgangsbønnen i virkeligheden er at sige, at jeg er dødtræt af det kommunale selvstyre. Det skal jeg nok lade være med at gøre så firkantet, men jeg må gøre det lidt firkantet alligevel ved at sige, at det er aldeles utilfredsstillende, når vi i en årrække har set, at et flertal i det danske Folketing har vedtaget, at der skal ske en øget indsats på nogle områder, at det samme flertal har sat penge af til den øgede indsats, og at vi derefter kan konstatere, at i amter og kommuner er der ikke sket en snus mere, end der er sket før. Det er helt urimeligt, at Folketinget på den måde bliver taget som gidsel af både amter og kommuner. Det er stadig væk vores opfattelse, at en eller anden form for øremærkning af midler er nødvendig for at sikre, at vi får en effektiv udnyttelse af midlerne.

Man kunne jo eksempelvis forestille sig, at man på nogle udvalgte områder – det kunne f.eks. være for de psykisk syge – siger: Jamen det, der udløser puljemidler og økonomi fra staten, ville være, at man lokalt opretholdt det niveau, man igennem de sidste 3 år har haft i bevillinger. Fastholder man det, vil det udløse en statslig bevilling. Fastholder man det ikke, må man altså selv sætte det op på sit eget aktivitetsniveau.

Det kan ikke være rigtigt, at man i amter og kommuner spekulerer ved at sige: Ha ha, nu kommer der penge fra staten, så kan vi godt lade være med at give helt så meget til området.

Bloktilskudsordningen er nok for stiv. Jeg ved godt, at der var mange problemer med den gamle 50 pct.-refusionsordning, at det gjorde det næsten ustyrligt, men vi er nødt til inden for en meget overskuelig tid at sørge for, at der er en sammenhæng mellem et øget aktivitetsniveau og det, som staten giver.

Uddannelse og folkeskolen er en af de forudsætninger og er en af de ting, som erhvervslivet nævner som fundamentet for at virke effektivt. Derfor vil vi her i efteråret forsøge at rejse nogle debatter både om uddannelsessystemet generelt og om folkeskolen.

Et af de åbenlyse områder er det, som også den konservative ordfører har nævnt tidligere i dag, nemlig spørgsmålet om informationsteknologien. Det er jo underligt, at det i virkeligheden er sådan, at computerne har man måske

privat derhjemme, men dér, hvor man faktisk skal undervises i at bruge dem, findes de ikke. Det er selvfølgelig noget, som man må kigge på, og det er selvfølgelig noget, der er forudsætningen for, at vores unge mennesker, som jo er et vigtigt fundament for vores velfærdssamfund, faktisk kan få den nødvendige uddannelse.

Hjemmeservicen blev jo gjort permanent, og den er selvfølgelig også med i finansloven. Det er jo glædeligt nok. Jeg må bare nævne for lige at gøre den side af sagen færdig, at for os er hjemmeservicen jo i virkeligheden kun et symbol, et vigtigt symbol, men den er symbol på en ny tankegang om hele servicesektoren, nemlig tankegangen om, at det er den sektor, der kan føre et virkeligt indhug i arbejdsløsheden igennem.

Jeg undrer mig stadig, når jeg hører ordførere både her i salen og i medierne rundt omkring og såmænd også erhvervsledere stille sig op og mene, at man i det danske samfund stadig væk kan koncentrere sig og satse på en lønkonkurrence. Jeg ved ikke, hvor man har det fra. En lønkonkurrence set i forhold til lønninger i Øst- og Centraleuropa og en lønkonkurrence set i forhold til lønninger i Fjernøsten, jamen hvad er det for noget? Hvad er det, man forestiller sig? Lønningerne de steder ligger på et niveau, der hedder en tredjedel, en fjerdedel eller længere fra en dansk mindsteløn, og der er vel ikke nogen i denne sal, der kunne drømme om at tro, at man kunne nedskære de danske mindstelønninger så meget. Derfor er det jo underlige luftkasteller, man diskuterer, når man tror på lønkonkurrencen.

Den eneste mulighed, vi har for at få arbejdskraft i Danmark, ligger ikke længere kun og primært i produktionsområdet. Den ligger i servicesektoren, og derfor er man nødt til at tænke nyt, og derfor er man også nødt til at overveje modeller, der ligner hjemmeserviceordningen, som jo var en principiel nyskabelse.

Jeg vil godt slutte med en enkelt, måske lidt mavesur, men i al fald forarget bemærkning. Der er blevet tegnet nogle billeder fra denne talerstol i dag af et samfund, som jeg tror meget få medlemmer af det danske Folketing kender. Jeg er overbevist om, at de skræmmebilleder af et samfund i opløsning, et samfund i økonomisk ruin, et samfund, hvor man ikke kan få tingene til at hænge sammen, er der ikke mange danske borgere der oplever.

Sandheden er, at vi lever i et af de rigeste, et af de mest velfungerende og et af de bedste

samfund i verden. Vi har det, som andre mennesker kæmper hver dag for, som mennesker verden over dør hver dag for at opnå, og så sidder vi her og tager en diskussion bl.a. af, om vi skal bruge en skærv mere eller mindre til ulandsbistand eller vi skal bruge en skærv mere eller mindre til integration af flygtninge. Jeg er lige ved at sige: Hvad i alverden bilder vi os ind?

Var det ikke os, der skulle gå i spidsen, hvem i alverden skulle så gå i spidsen? Det løser ikke en snus af de danske økonomiske problemer, om vi så skar 1 mia. kr. eller 2 mia. kr. eller 3 mia. kr. af vores ulandsbistand. Det hjælper intet i den store sammenhæng for os, men det er med til at ødelægge forholdene for nogle mennesker, der er nogle af de mest fattige i verden. Og det synes jeg i dette moralens tiår, eller hvad folk nu render rundt og kalder det, i sig selv kan være en diskussion værd, om vi kan være det bekendt. Om der ikke er et grundlæggende problem for mennesker med det menneskesyn, der kendetegner det danske samfund, når de aften efter aften i tv kan se døende og sultende mennesker og samtidig begynde at diskutere, om netop vi, der er nogle af de rigeste, har råd.

Men det er kun den ene ting af det, den anden ting af det er, at det er uendelig torskedumt. Uendelig torskedumt, fordi et af de vigtigste sikkerhedspolitiske instrumenter netop er ulandsbistanden og netop er hjælpen til folk i nød. Er vi ikke med til at løse det problem, så bliver Europa i højere og højere grad den magnet, der tiltrækker mennesker, der flygter fra en rædselsfuld tilværelse. Og så ved jeg ikke, om nogen af de venlige ordførere, der i dag mener, at vi nok kan skære lidt ned der, i den situation kan forestille sig NATO-kanonbåde skyde mod afrikanske bådflugtninge, eller hvad det nu er.

Og alternativet til at yde det, vi yder, og måske endda yde mere end det, vi yder, er en rædselsfuld sikkerhedspolitisk situation, som vores menneskesyn ikke kan bære, og derfor synes jeg nok, at det er trist, at nogle begynder at spille den bold på banen, selv om det er rigtigt, at vi har nogle balancer, der skal rettes op i vores eget samfund.

Så hedder det, at der jo ikke er projekter nok. Det kan godt være, ministeren for udviklingsbistand ikke altid har kunnet fylde projektkammerne ud, men så har jeg da et enkelt bud på, hvad man kunne gøre. Vi er jo så glade for CO₂-mål, og vi er jo så glade for at løse miljøproblemer, så det ville måske være meget rart at

bruge pengene til at lave kulkraftværker, der er lige så effektive som de danske, rundt omkring i verden, i stedet for at de laver deres egne, der sviner mere end noget. Det var en opfordring til den tidligere energiordfører og nuværende udviklingsminister. Jeg håber, han har forståelse for synspunktet.

Alt i alt vil jeg om finanslovsforslaget godt sige, at det er altså et godt forslag, men et godt finanslovsforslag og det forlig, der måtte komme ud af det, løser jo ikke alle verdens problemer. Jeg tror stadig væk, at den danske befolkning og erhvervslivet sukker efter en ting mere end efter et godt finanslovsforslag. De sukker efter politisk stabilitet, de sukker efter bredt samarbejde om de her ting, de sukker efter, at de kan få en lang planlægningsperiode. Og jeg mener, at en af denne regerings gaver til det danske erhvervsliv og det danske folk har været, at den har været med til at skabe stabilitet sidste år vældig godt hjulpet af Det Konservative Folkeparti.

Jeg mener, det er en vigtig opgave igen at lave et bredt forlig omkring en finanslov, og at det i virkeligheden er de politiske værdier af det og den stabilitet og den planlægningsmulighed, der ligger i det, der fører Danmark frem til en endnu bedre økonomisk situation end den, vi står i i dag. Det er ikke de enkelte konti i finansloven, der gør det, men det er det samlede billede, og det er udsigten til, at man ved, at nu kan man planlægge år frem.

Selv om det gør det mere og mere besværligt at diskutere politik, er det jo en glæde, at der efterhånden er en del områder i finansloven, der er flerårige og dermed er en del af fundamentet for stabiliteten. Det gør selvfølgelig, at områderne, man kan slås med, de skuespil, der bliver opført ved hver finanslov og alt det her, bliver færre og færre, men for det danske samfund er det en god udvikling, og den håber jeg vil fortsætte også efter denne finanslov.

Så vil vi gerne ønske finansministeren og alle andre gode deltagere i finanslovforhandlingen held og lykke og håbe, at man når frem til et resultat, som man kan være bekendt – det er jeg overbevist om – men som også vil fortsætte stabiliteten i det danske samfund.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tillad mig indledningsvis at sige til hr. Duetoft og de øvrige regeringspartiers ordførere, at det jo er så nemt at stille sig op og klandre partier for at komme med besparelsesforslag. Det er så nemt, specielt når man har den moral, at det

ikke gør spor – som den nuværende regering har gjort – at fremsætte et finanslovsforslag med meget store milliardunderskud, som øger statsgælden og dermed igen øger den renteudgift, som de kommende generationer skal betale – de skal jo også betale gælden for så vidt. Det er så nemt.

Men det, jeg ellers vil sige indledningsvis, er, at den regering, som skal vælges ved det næste valg, efter al sandsynlighed skal lede Danmark ikke bare ind i næste årti, men også ind i det næste århundrede og årtusinde. Og der er mange grunde til – for Dansk Folkeparti at se – at det ikke skulle være den nuværende regering, der leder Danmark ind i det næste årtusinde. Finansloven er et af regeringens gode eksempler på det.

Finansloven er udtryk for manglende prioriteringer, og finanslovsforslaget er udtryk for manglende mod. Blandt andet derfor skal vi have en ny regering. Den nuværende regering øger udgiftstrykket. Det, vi har behov for, at en ny regering skal gøre, er at sænke udgiftstrykket. Den nuværende regering øger skattetrykket. Det, vi har behov for at en ny regering skal gøre, er at sænke skattetrykket.

Den nuværende regering øger antallet af offentligt ansatte. Det, vi har behov for, og det, en ny regering skal gøre, er at nedbringe antallet af offentligt ansatte.

Den nuværende regering fastholder Danmark som et af landene med bundrekord i antal iværksættere. Det, vi har behov for, og det, en ny regering skal gøre, er naturligvis at skabe rammerne for langt flere iværksættere.

I åbningsdebatten i sidste uge sagde statsministeren, at det var ikke muligt at vide, om man kunne skabe balance på de offentlige finanser i 1997, fordi vi jo endnu ikke kender udviklingen i Tyskland. Tillad mig at sige, at for os at se er det simpelt hen et for lavt ambitionsniveau at have: I den grad at basere spørgsmålet om balance på de offentlige budgetter i Danmark på udviklingen i Tyskland.

Regeringen stiller sig tilfreds med, at underskuddet bare bliver mindre, og det er endda efter flere år med vækst. Regeringen forventer nu et offentligt underskud i 1997 på 3,5 mia. kr., men heri er jo indlagt en række optimistiske forventninger. Vi har en reel frygt for – føler vi – at forventningerne er for optimistiske. Derfor skal vi fra Dansk Folkepartis side advare imod, at der laves et finanslovsforlig, som ikke indeholder reelle driftsbesparelser, som varigt og blivende kan skaffe overskud på de offentlige finanser.

Regeringen har i de seneste dage glædet sig højlydt over, at vækstpausen nu ser ud til at være overstået. Men regeringens ultimative ambitionsniveau rækker altså alligevel ikke blot til balance på det offentlige regnskab, fordi det jo kommer an på situationen i Tyskland.

Jeg må spørge finansministeren: Er der da aldrig et tidspunkt for selv en socialdemokrat, hvor man ikke kan leve med fortsat offentligt underskud? Hvis vi som privatpersoner har gæld, ja, så skal vi jo betale af på den, når det går godt; det ved vi alle sammen. Vi har jo risiko for, at der kommer dårlige tider efter gode, og derfor er det med at få betalt af på gælden, mens det går godt. Det gør vi ikke. Når det drejer sig om staten, er man tilfreds med, at underskuddet bliver mindre. Men man opererer ikke i sin tankeverden med bare balance på de offentlige finanser.

Hvis vi isoleret ser på statens gældssituation, ja, så er den jo helt gal. Vi har en gæld på reelt over 800 mia. kr., renteudgifter næste år på knap 60 mia. kr., siger finanslovsforslaget. Og de tal burde jo få enhver finansminister til at gøre alt for at få overskud på statsbudgettet og starte tilbagebetalingen.

Men hvad gør regeringens finansminister? Ja, regeringen og dermed dens finansminister stiller sig tilfreds med et nyt kæmpe statsunderskud på over 30 mia. kr. Nå nej, nu bliver jeg nok belært af finansministeren om lidt. Det er jo rigtigt: Regeringen har jo indført 13 måneder i 1997, så hokusfokus, underskuddet er kun 20 mia. kr. Gad vide, hvad man så gør i 1998? Er det så februar, man ønsker at gøre indhug i – altså februar 1999 – eller hvilke måneder er det, man vil trække ind i 1998-regnskabet?

Samtidig med at gælden stiger, stiger det samlede skattetryk i forhold til bruttonationalproduktet, og det endda på baggrund af, at bruttonationalproduktet i sig selv er stigende.

Regeringens egne forventninger om skattetrykket i 1996, altså indeværende år, er løbende blevet opjusteret, og det kan ikke bortforklares, uanset hvor mange gange fru Pia Gjellerup i dag har forsøgt det: I 1994 skønnede regeringen, at skattetrykket i 1996 ville blive på 49,8 pct., i 1995 skønnede regeringen, at skattetrykket i 1996 ville blive på 50,1 pct., og skønnet er nu, at skattetrykket i 1996 ender med at blive på 52,1 pct. Det kan ikke bortforklares.

Så selv om regeringen opererer med et mindre fald i det samlede skattetryk i 1997, har vi efter Dansk Folkepartis overbevisning ikke

meget at have regeringens skøn i, for da regeringen i 1993 indførte sin skattereform, gav regeringen os det indtryk, at skattetrykket ville falde – det var i hvert fald det billede, der var i medierne – og at det under ingen omstændigheder ville stige.

Jeg må derfor spørge finansministeren: Føler regeringen ikke, at den har brudt sine egne løfter til befolkningen om, at skattereformen var udtryk for en omlægning af skatterne og i hvert fald under ingen omstændigheder en forøgelse af skattetrykket?

Hvis skyld er det, at skattetrykket er steget? Finansministeren vil måske anføre, at det er kommunernes og amternes skyld, og at det ikke er regeringens skyld. Regeringen er blottet for ansvar i den forbindelse.

Det er faktisk totalt ligegyldigt for den enkelte skatteyder, om det er kommuneskatten, amtskatten eller statsskatten, der stiger. Det afgørende for den enkelte skatteyder er, hvor mange penge den pågældende skal aflevere til den fælles kasse i forhold til, hvor mange penge vedkommende har til sin rådighed.

Men faktum er jo, at de kommunale skatter er stærkt stigende. På grund af udligningsordningen har de mindre, omkostningsbevidste kommuner mistet millioner af kroner, mens de store kommuner har fået flere penge. Men resultatet er ikke blevet, at de store kommuner – de, der har tjent på udligningsordningerne – har sat skatten ned. Der er der status quo, mens de mindre kommuners skatter stiger, hvorfor det samlede skattetryk også af denne grund er stigende.

For amternes vedkommende viser de seneste beregninger, at amtskatten bliver 40 pct. højere i 1997 end aftalt med regeringen, og det viser for os at se, at udgifterne i den offentlige sektor er ude af kontrol, og det understreger behovet for en ny ledelse af landet.

Alt peger i retning af, at den nuværende regering er garanten for højere og højere skatter, og jeg må derfor spørge finansministeren, om der slet ikke er nogen smertegrænse. Kan skattetrykket få lov til hele tiden at snige sig højere og højere op?

Desværre er svaret for en socialdemokrat jo nok givet på forhånd, for det virker, som om man i Socialdemokratiet entydigt tænker på overførselsindkomstmodtagerne og ikke tænker på betalerne, men det kunne jo være, at man skulle have en lidt mere nuanceret indstilling til spørgsmålet og tænke lidt mere på betalerne og ikke kun på modtagerne.

Når vi nu diskuterer skattetrykket, vil jeg sige, at jeg i øvrigt fik et særdeles interessant svar fra skatteministeren den 9. september i år, endda oversendt med statsministerens underskrift til Europaudvalget.

Spørgsmålet, som blev besvaret, drejede sig om konsekvenserne af stoppet for det toldfrie salg i EU, men svaret var helt helt generelt, og jeg vil tillade mig at citere det:

»Mens skatteindtægter fra egne borgere ikke repræsenterer nogen samlet gevinst for samfundet – statens gevinst er jo lig med borgernes tab – så er skatteindtægter fra udlændinge udtryk for en gevinst for landet. Staten vinder, og taberen er den udenlandske statskasse.«

I sammenhængen kunne jeg godt forstå svaret, men det er jo interessant, at man fra regeringens side vælger at formulere sig så generelt om et så væsentlig spørgsmål, for det er jo en formulering, som jeg troede at kun en ægte liberalist normalt ville bruge, men her er det altså skatteministeren.

Jeg må derfor igen spørge finansministeren: Er finansministeren enig i den betragtning, at skatteindtægter ikke repræsenterer nogen samlet gevinst for samfundet? Hvis dét er tilfældet, må finansministeren vel også erkende, at finanslovsforslaget nok skal ændres ret dramatisk.

Jeg sagde i starten, at der for Dansk Folkeparti at se er behov for en ny regering, og det står da også mere og mere klart for vælgerbefolkningen. Men for at det kan lade sig gøre, er det selvfølgelig helt nødvendigt, at der er et samlet alternativ til regeringen, og det helt afgørende er naturligvis, at Venstre og De Konservative stopper deres indbyrdes skænderier.

Derfor vil jeg sige ligeud til De Konservative: Lad nu være med at indgå et hurtigt og billigt finanslovsforlig med regeringen for at drille Venstre! Lad nu det partitaktiske forsvinde til fordel for et synligt alternativ til regeringen! Det er faktisk efter Dansk Folkepartis opfattelse vigtigere, at vi har et klart alternativ til den nuværende regering, end om det ene eller det andet oppositionsparti får et eller to mandater mere ved næste folketingsvalg på bekostning af et andet ikkesocialistisk parti. Det afgørende er jo, at vælgerne kan se et viljefast og handlekraftigt alternativ.

Men jeg må sige, at De Konservative risikerer at sætte dette over styr i deres hang til at drille Venstre, og det er rent ud sagt for dårligt af De Konservative.

Det er sådan, vi ser det i Dansk Folkeparti, og derfor vil jeg spørge den konservative ordfører: Hvad er den konservative strategi for at sikre, at vælgerne kan se et arbejdsdueligt alternativ? Er det fortsat balletdans med regeringen? Hvis dét er tilfældet, ser det for os at se meget sort ud, for så er det klart, at en ny regering vil fortone sig, og at den nuværende finansminister vil godte sig.

I øvrigt er det jo også tankevækkende, at da jeg tidligere under debatten forsøgte at få et klart svar fra den konservative ordfører, fru Pia Christmas-Møller, på, om der er en grænse for, hvornår De Konservative kan stemme for en finanslov, kunne jeg ikke få noget klart svar. Jeg spurgte klart og tydeligt, om De Konservative også i indeværende år kunne forestille sig en situation, hvor de ikke ville stemme for finansloven, men jeg kunne ikke få noget svar.

Jeg må derfor bruge anledningen til igen at spørge Det Konservative Folkeparti: Lad os tænke os, at regeringen vælger at lave et forlig med SF og Enhedslisten. Vil De Konservative så stadig væk stemme for finansloven ved tredjebehandlingen? De Konservative har jo klart meldt, at de under alle omstændigheder stemmer for finansloven for 1997 ved tredjebehandlingen, men er det også situationen, hvis regeringen laver finanslovsforlig med SF og Enhedslisten? Det kunne jeg godt tænke mig at få et klart svar på.

Om finanslovforhandlingerne i øvrigt må jeg sige, at statsministeren jo sagde i sin åbnings-tale:

»Regeringen ønsker med disse ord at indbyde alle Folketingets partier samt alle i det danske samfund til et konstruktivt samarbejde i det kommende arbejdsår.«

Lad mig sige det klart: Allerede på det punkt har statsministeren brudt sit løfte. Regeringen har nemlig under arbejdet med finansloven bestemt sig til ikke at lade Dansk Folkeparti fremføre sine holdninger på møder, som tilfældet er for stort set alle andre partier. Den har således på forhånd bestemt sig til ikke at føre forhandlinger med alle partier.

Jeg må sige til finansministeren, at vi da sagtens kan undvære den kop kaffe, som finansministeren muligvis byder på ved sådan nogle forhandlinger, og regeringen har nok også ret i det, der må være tanken bag den manglende invitation til Dansk Folkeparti: at regeringen og Dansk Folkeparti ikke vil kunne finde hinanden omkring et finanslovsforlig. Men vi noterer os

naturligvis, at regeringen på trods af det, som statsministeren sagde i sin åbningsredegørelse, alligevel har valgt den strategi.

Afslutningsvis vil jeg sige, at Dansk Folkeparti ved andenbehandlingen senere på efteråret vil stille en længere række ændringsforslag. Men lad mig allerede nu slå fast, at der skal endog meget til, for at Dansk Folkeparti vil kunne stemme for finansloven for 1997 ved tredjebehandlingen, og at det ikke er vores tro, at det kommer til at ske.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hr. Kristian Thulesen Dahl gør sig skyldig i en fundamental misforståelse. Det Konservative Folkeparti er på ingen måde optaget af at drille Venstre eller for den sags skyld andre partier. Det er overhovedet ikke det, det handler om for os. For os handler det om at sikre borgerlige resultater og at sikre, at Det Konservative Folkepartis politik bliver gennemført, bliver omsat til aktiv handling og til lov, der er gældende for landet. Vi er stærkt optaget af at sikre en samfundsudvikling, som kan bære velfærdssamfundet videre også på den anden side af årtusindskiftet.

Det er faktisk det, vi koncentrerer vores kræfter om, og det var baggrunden for, at vi sidste år indgik forlig med regeringen, for vi fik solide borgerlige og konservative mærkesager igen. Jeg behøver ikke at nævne dem alle sammen her, men gør det gerne.

Det er samme strategi, vi forfølger i år: Vi vil drive den socialdemokratisk ledede regering i borgerlig retning, og lykkes det, er vi også parate til at tage et medansvar. Og vi er overhovedet ikke optaget af det partitaktiske fnidderfnadder, som hr. Thulesen Dahl vikledede sig godt og grundigt ind i. Det lader vi andre partier om.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen jeg bliver nødt til at sige, at jeg synes, det svar, som fru Pia Christmas-Møller kommer med, meget godt illustrerer situationen, for fru Pia Christmas-Møller nægter konsekvent at svare på det meget klare spørgsmål, jeg stiller.

De Konservative har meddelt, at de stemmer for finansloven ved tredjebehandlingen. Dermed har Det Konservative Folkeparti taget ansvaret for at spænde et sikkerhedsnet under regeringen – i modsætning til det, man klandrer SF og Enhedslisten for, som jo ikke har gjort det

– og så er det, jeg meget klart spørger fru Pia Christmas-Møller:

Hvis vi nu får en situation, hvor regeringen indgår en finanslovaftale med venstrefløj, med SF og Enhedslisten, står Det Konservative Folkepartis melding om at stemme for finansloven ved tredjebehandlingen så stadig ved magt? Eller vil det få De Konservative til at sige: O.k., så kan vi selvfølgelig ikke lege med længere, og så må vi stemme klart imod den finanslov. Vil det så blive resultatet?

Jeg synes, det er et særdeles relevant spørgsmål, og jeg kan ganske enkelt ikke forstå, at vi ikke her i Folketinget kan få et klart svar fra fru Pia Christmas-Møller på så klart et spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hr. Kristian Thulesen Dahl kan ikke tælle til 90. Det er endnu ikke gået op for Dansk Folkeparti, at der ikke er 90 mandater bag kravet om at vælte regeringen af pinden. Det er ikke gået op for Dansk Folkeparti, at der ikke i dette Folketing er mulighed for at danne en ny borgerlig regering.

Øjner vi chancen for at skabe en ny borgerlig regering, er vi de første, der vil vide at udnytte den. Det skal hverken hr. Kristian Thulesen Dahl eller andre tvivle et øjeblik på. Men vi har nogle parlamentariske vilkår, som vi agter at forholde os til: Vi har en regering, som vi ikke kan vælte, og derfor søger vi indflydelse. Vi søger at få den regering til at føre så meget som muligt igennem af vores politik. Det, det handler om, er at hive resultater hjem. Vi ved ikke, om det lykkes i år. Det lykkedes sidste år. Og vi går til arbejdet med den målsætning at nå så meget som overhovedet muligt. Det skal der ikke herske nogen som helst tvivl om.

Og med hensyn til det, som hr. Kristian Thulesen Dahl ikke rigtig kan fatte vedrørende tredjebehandlingen af finansloven, må jeg sige: Vi har fået et finanslovudspil fra regeringen, der er blottet for visioner, blottet for ideer om, hvordan det skal gå i fremtiden. Et bogholderforslag har jeg kaldt det. Men det er altså også et bogholderforslag. Det er ikke et forslag, som driver Danmark i socialistisk retning. Det er en fremskrivning. Og at gøre stor dramatik ud af det finanslovforslag på nuværende tidspunkt, er der ikke nogen grund til. Næh, jeg vil appellere til hr. Kristian Thulesen Dahl fra Dansk Folkeparti og andre om at søge at slå de borgerlige kræfter sammen, så vi i fællesskab kan drive regeringen

til at føre borgerlig politik. Det må være opgaven.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg tager selvfølgelig til efterretning, at De Konservatives strategi er at spænde et sikkerhedsnet ud under regeringen i den tro, at de derved får markante indrømmelser, og at De Konservative ønsker, at Venstre, Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti gør det samme, når de meddeler: Vi stemmer for finansloven, ligegyldigt hvordan den ser ud, for så kan det være, vi får noget indflydelse.

Det, der står tilbage efter denne førstebehandling af finansloven, er, at De Konservatives bud på en markant borgerlig indflydelse – det, at man får nogle resultater – er, at man på forhånd siger til regeringen: Læg det på bordet, I har lyst til! Vi stemmer under alle omstændigheder for.

Men det er en eklatant misforståelse af De Konservative at tro, at det giver spor indflydelse, og derfor må jeg igen stille mit enkle spørgsmål til den konservative ordfører:

Er De Konservative stadig indstillede på at stemme for finanslovsforslaget ved tredjebehandlingen, hvis regeringen vælger at lave et forlig med SF og Enhedslisten? Jeg synes, vælgerne – om ikke andet så de konservative vælgere – fortjener et svar på det.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hr. Kristian Thulesen Dahl kan åbenbart ikke rumme flere budskaber på én gang fra samme ordfører.

Derfor vil jeg koncentrere mig om én sætning; så skulle der være en chance for, at det går for hr. Kristian Thulesen Dahl: Det Konservative Folkeparti er ikke og bliver ikke en del af regeringens parlamentariske grundlag.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Selv om man selvfølgelig, når man har lyttet til den afsluttende borgerlige ordveksling, kunne forvirres til at sige, at det ikke havde været en fredsommelig debat, vil jeg nu alligevel overvejende karakterisere det som en fredsommelig debat, vi har haft her ved førstebehandlingen.

Jeg sagde ved fremsættelsen af finanslovsforslaget i august, at det går bedre. Det er jo ikke sådan, at den danske politiske opposition på alle punkter har registreret det eller har anerkendt

det, og dertil kan man selvfølgelig sige, at det jo ikke er altid, at profeter er mest anerkendte i deres hjemlande.

Ude i verden kan de godt se det. Også finansielle tidsskrifter, der bestemt ikke har politisk tilknytning til Socialdemokratiet, De Radikale eller CD, siger: Det går bedre i Danmark, og det går udpræget meget hurtigere bedre, end det gør så mange andre steder. Der er sket en opretning af den danske økonomi og beskæftigelse, der er gennemført væsentlige strukturreformer, og de partier, der nu sidder i regering, har sidet i regering så længe, at de har vist, at det gør en forskel.

Det er en kendsgerning, at vi har rettet mere effektivt op på beskæftigelsen og på de offentlige finanser end næsten alle andre lande i Europa. Vi har en lavere arbejdsløshed end EU-gennemsnittet. Vi har fået nedgang i ledigheden, både fordi der er skabt flere arbejdspladser, deraf de allerfleste i den private sektor, et sted mellem 60.000 og 70.000 siden lavpunktet i 1993-94, og ikke mindst fordi disse arbejdspladser er skabt i servicefagene. Men det er jo ikke ensbetydende med, som i øvrigt Dansk Industri meget klogt har påpeget, at det ikke gør en forskel, om industrien kan sælge mere, kan producere mere. De fleste af de job, der skabes i den anledning, skabes i servicevirksomheder, også fordi virksomhederne splitter sig op, køber serviceydelser udefra i stedet for selv at præstere dem; men der er selvfølgelig en sammenhæng mellem den stærke fremgang i afsætningsmuligheder, i produktion, i vores vareproducerende erhvervsliv og så den store fremgang i den private beskæftigelse.

Det er også klart, at efter nogle år, også under denne regering, hvor den samlede offentlige beskæftigelse er faldet noget, fordi der ikke er så mange, der bliver aktiveret, flere arbejdsløse, der bliver uddannet, er der nu en vis fremgang også i den offentlige beskæftigelse. Det betragter jeg ikke som noget problem. Det tror jeg heller ikke de mennesker, der ønsker flere børn passet, der vil have en ordentlig omsorg for de ældre og vil have sygehusene til at fungere bedre, synes er et problem. Det er dér, den beherskede fremgang i den offentlige sektor, der er tale om, finder sted. Men det mest opmuntrende ved det billede, vi har foran os, er, at arbejdsløsheden falder så kraftigt, og at ungdomsarbejdsløsheden og langtidsløsheden falder endnu mere.

Vi er i en situation, hvor ikke nok så mange indlæg fra oppositionen kan dølge den kends-

gerning, at efter alt for mange år under skiftende regeringer, hvor antallet af de mennesker, der var henvist til passiv forsørgelse på overførselsindkomster, har været stigende, har der siden 1994 år for år været et fald – et endnu for lille fald, men et fald – i antallet af mennesker, der er henvist til offentlig forsørgelse, og det har der været, til trods for at flere har trukket sig tidligere tilbage, til trods for overgangsydelse, efterløn, og til trods for at orlovsordningerne jo i virkeligheden er med i det regnestykke og ikke er udtryk for en ufrivillig passiv forsørgelse, men udtryk for nogle uddannelsespolitiske og sociale mål, som vi ønsker opfyldt.

Men vi er stadig væk ved indledningen af en politik, der skal skærpe mulighederne, rettighederne, pligterne til at komme i gang. Arbejds-markedspolitikken er sat på sporet. Den revolution, der er sat i paragraffer, er først fuldt gennemført i 1998. Ungeindsatsen kører med gode resultater i retning af at få flere unge til at gå i gang med en uddannelse og komme i arbejde.

Regeringen er i færd med at forberede en reform af bistandsloven, der også vil skærpe mulighederne, rettighederne og forpligtelserne, og der kommer et udspil senere til en ny førtidspensionsreform, der skal gøre det muligt for langt færre mennesker under 50 at blive henvist til passiv forsørgelse; også dér er udviklingen vendt med den nuværende førtidspensionslov. Flere fastholdes, men som statsministeren markerede det i åbningstalen, har vi brug for, når den udvikling skal forstærkes, at vi får et mere rummeligt arbejdsmarked, hvor arbejdsgiverne og de faglige organisationer også vedkender sig deres sociale ansvar for de bløde job, for skånejobbene, for deltidsarbejde i forskellige kombinationer, så vi kan fastholde endnu mange flere af dem, der har en arbejdsevne, men ikke en fuld arbejdsevne, og fastholde flere ældre ved at give dem et arbejdsmarked, der er til rådighed for dem på vilkår, de er interesseret i at klare, og dermed på en positiv måde uden at skære ned i folks rettigheder sørge for, at endnu flere end i dag er på arbejdsmarkedet.

Det er en afgørende del af den strategi, at vi satser på uddannelse, for skal Danmark klare sig, skal arbejdsløsheden udryddes som det langvarige og socialt belastende problem, det nu i alt for mange år har været for mange mennesker. Så skal vi sørge for, både at en langt større del af en ungdomsårgang fuldender en erhvervsuddannelse, sådan som vi nu er i gang med det, og for at give alle dem, der er kommet

ud på arbejdsmarkedet – beskæftigede som ledige – bedre tilbud om voksen- og efteruddannelse. Det er derfor, at uddannelsesloven, som den borgerlige side har så ondt af, ikke er en del af problemet, men en del af løsningen på de problemer, vi i fællesskab skal tackle. En statslig håndsækning er det jo også til de virksomheder, der ikke i fornødent omfang har fået sendt alle deres grupper af medarbejdere på efteruddannelse.

Vi har rettet op på de offentlige finanser i et tempo, som de fleste andre europæiske lande med rette misunder os. Bortset fra det lille Luxembourg er vi det eneste EU-land, der har en mulighed for at få balance på de samlede offentlige finanser i 1997. Og det er jo det mål, vi bruger, for hvordan den offentlige økonomi er fordelt på fonde, kommuner og stat er forskellig i de forskellige lande. Skal vi måle hinandens præstationer, skal vi måle vore egne resultater med udlandets, er vi nødt til at bruge det mål.

Vi har nået det gode resultat først og fremmest ved at reducere udgifterne. Alene på statsbudgettet 1997 falder udgifterne reelt med omkring 5 mia. kr. Derfor er vi også i det lille fine selskab med Luxembourg og Irland, de eneste EU-lande, der lige i øjeblikket opfylder konvergenskravene, som jo i virkeligheden ikke er andet og mere end nogle gode og sunde mål for den økonomiske politik. Men i den forbindelse er det jo værd at understrege, at det ikke er lige meget, om man når målene. Det er vigtigt, men det er heller ikke lige meget, hvordan man når målene.

Danmark kan i den henseende være et positivt eksempel for resten af Europa, for vi har demonstreret, at man ikke behøver at presse økonomien i bund, man behøver ikke presse væksten og beskæftigelsen ned og øge arbejdsløsheden for at få opfyldt kravene til budgetbalance, lav inflation og nedsat gældsbyrde. Tværtimod har Danmark i virkeligheden nået sin fine placering, samtidig med at vi som sagt har øget beskæftigelsen og reduceret arbejdsløsheden mere end de andre.

Vi har også vist, at man ikke behøver og ikke bør skruer skattetrykket i vejret for at nå en balance. Korrekt udregnet er skattetrykket nu og næste år en anelse lavere, end det var, da de partier, der nu er i regering, tog over, og det er det trods svagt stigende kommuneskatter, trods grønne afgifter og trods arbejdsmarkedsbidrag, fordi lettelsen i den statslige indkomstskat og i tyngden af en række afgiftsområder er mere tungtvejende.

Man kan sige det omvendt: Vi kunne allerede i august have præsenteret et budget, der sikrede en balance på de samlede offentlige finanser, hvis vi havde holdt skattetrykket oppe på det niveau, vi arvede fra en borgerlig regering i 1993.

Men vores ambition er større. Vores ambition er, at vi skal nå det uden at skruer skattetrykket opad. Vi skal nå det både for at bekræfte tilliden til den stabile kurs i dansk økonomi, og fordi det at komme fra at stifte gæld til at nedbringe gæld er en nødvendig forudsætning, som flere ordførere har været inde på, for at give kommende generationer større valgfrihed.

Vi skal som samfund nå dette med at komme fra at stifte gæld til at nedbringe gæld, og det er et så højt prioriteret mål, at vi er nødt til at styre os selv og styre hinanden, når det gælder alle de gode ideer, vi alle sammen kan komme i tanker om, til nye udgiftskrævende projekter eller skattelettelser til de vælgere, vi bedst kan lide.

Det tror jeg er en vigtig point. Det kan det være for den faglige bevægelse, det er det så udpræget for Dansk Industri, som jo også har præsenteret en længere ønskeseddel om, hvordan man kunne forringe statens finanser. Det er det for alle politiske partier, der måtte have et ønske om at deltage i en aftale om næste års finanslov.

Det er også vigtigt, at vi fører en økonomisk politik, der fastholder roen om omkostningerne, den lave inflation og den lave rente, vi nu er nået ned på, samtidig med at vi ikke skader afsætningsmulighederne for danske virksomheder ude og hjemme.

Vi har leveret det til danske virksomheder, som de har allermest brug for: gode afsætningsmuligheder, ro om omkostningerne, en lavere rente. Men afgørende for, at gode erhvervs- og beskæftigelsesmuligheder kan skaffes i et endnu meget større omfang, er, at vi for det første holder fast i bevidstheden om, at små pengelønstigninger kan give den samme realløn og en bedre beskæftigelse end store pengelønstigninger, og at vi holder fast i, at vi skal have et stadig mere smidigt arbejdsmarked med en stadig mere veluddannet befolkning.

Holder vi fast i den kurs, og det er kursen i den økonomiske politik, der har været ført i de sidste små 4 år, og kursen i den finanslov, der nu fremlægges til debat, er jeg også overbevist om, at der skal blive mange flere jobmuligheder til danskerne i næste århundrede. Så tror jeg også, at vi kan gribe mulighederne for at være

på højde med en global teknologisk udvikling med en ændret arbejdsdeling i verden og at komme ud som nettovindere af det.

Jeg tror ikke, at der er nogen genvej og i hvert fald ikke nogen sympatisk genvej over øget ulighed som middel til at fremme en fremgang i beskæftigelsen. Jeg tror ikke, at hovedvejen skal være at sænke mindstebetalingen ned til nogle menneskers måske for lave aktuelle kvalifikationer, men netop skal være det, som har været hovedvejen i den politik, vi har tilrettelagt, nemlig at løfte kvalifikationerne hos alle op til det, der kan bære en ordentlig løn.

Det var de generelle bemærkninger, jeg godt lige ville gøre, til det, som er filosofien, visionen, i finanslovsforslaget, som nogle måske ikke har set, hvis de har læst sig skæve på en masse tal og derfor har sagt, at der jo ikke er så mange nyheder. Når der ikke er så mange nyheder, er det, fordi den kurs, der er lagt, fastholdes, og fordi den kurs, der blev lagt, har vist sin berettigelse og har givet resultater og derfor naturligvis skal fastholdes.

Jeg vil derfor også takke fru Pia Gjellerup for hendes nøgterne analyse af de resultater, der er nået, og den kurs, Socialdemokratiet har givet sit stærke håndslag på at vi skal holde også i det og de kommende år, og naturligvis også på Socialdemokratiets vilje til, at vi kan nå et fornuftigt forhandlingsresultat med andre partier om finansloven.

Jeg kan ikke takke hr. Thor Pedersen på samme måde. Jeg mener, at hr. Thor Pedersens indlæg var en vældig god illustration af, hvorfor Venstre er uden for indflydelse i dansk politik.

Jeg husker, at hr. Kresten Philipsen sidste år kommenterede Venstres udfald af finanslovsforhandlingerne med, at et parti, der ønskede at lave forlig, ikke sender hr. Thor Pedersen til forhandling. Det var en markant partifælle, der ytrede sig, og det var altså ikke rettet mod mig, men mod hr. Thor Pedersen. Jeg tror, at det er en rigtig beskrivelse af situationen, og jeg synes, at det billede blev bekræftet af hr. Thor Pedersens indlæg i dag.

Jeg tror i virkeligheden, at hr. Thor Pedersen måske ikke mener det, han siger, helt så voldsomt, som han siger det. Jeg tror, at hr. Thor Pedersen er en mand, der gang på gang, når han ser aviserne bagefter, undrer sig over, hvor tæt han har været på injurielovgivningen.

Hr. Thor Pedersen talte i forbindelse med Den Sociale Pensionsfond om, at vi her havde danmarkshistoriens største tyveri. Hvad er det for

en grovhed, hvad er det for en plathed, hvad er det for en beskyldning at komme stikkende med fra et folketingsmedlem, som var medlem af samme regering som hr. Dyremose, der som finansminister kom til os og foreslog en nedlæggelse af Den Sociale Pensionsfond?

Jeg røber jo ikke nogen hemmeligheder her, for det har været et tema i flere års debatter, men når jeg nævner det – det ville jeg ellers være for fin til at gøre – er det, fordi jeg synes, at det ordvalg er helt uacceptabelt i en sober politisk debat mellem de politiske partier her i Folketinget.

Så siger hr. Thor Pedersen, at vi har en regering, som synes, det er flot, at vi skylder 800 mia. kr. væk. Det ved hr. Thor Pedersen jo godt ikke passer. Det synes regeringen ikke er flot. Jeg har lige markeret, hvor stærkt vi prioriterer at få vendt den udvikling, og hvor meget bedre vi har været til det end så mange af vore nabolande. Men jeg synes, at hr. Thor Pedersen skylder ved lejlighed at forklare – nu er der jo ikke så mange tilhørere her i dag, men ude så i forsamlingshusene – at det, at staterne stifter gæld, ikke er noget, der er blevet opfundet de sidste 3½ år under en socialdemokratisk ledet regering. Det er noget, der har hærget de vestlige økonomier igennem i hvert fald 20 år, uanset partifarven hos de regeringer, der sad i de enkelte lande. Men det er heldigvis noget, jævner også konvergenskravene, som de fleste lande nu tager meget mere alvorligt, end man gjorde engang.

Så havde hr. Thor Pedersen nogle sammenlignende betragtninger om 1986-1987, hvor der i et kort glimt under den borgerlige regering var overskud på statsbudgettet. Jeg skal bare minde om, at det ikke skyldtes, at man i det forrige konjunkturoppgangsløb nedbragte udgifterne hurtigere, end vi har gjort det siden 1993. Det er faktisk omvendt, fordi man øgede indtægterne temmelig dramatisk i den periode. Det har jeg i og for sig ingen kritik af. Vi hjalp jo til. Og realrenteafgiften var en stor brik i den sammenhæng.

Men det, som jeg måske mere vil hæfte mig ved, er, at det jo ikke er så interessant, at man i en kort periode, i et enkelt glimt, et i par år kan få overskud på statsbudgettet, hvis det foregår, samtidig med at man har en betalingsbalance – det havde man dengang – der er 45 mia. kr. ringere, end den er i øjeblikket, og når man har en økonomi, der er ved at brænde sammen i overophedning, flaskehalsproblemer og meget

andet, sådan som man havde dengang. Det er forskellen.

Det kan godt være, at det går lidt langsommere med lige præcis det balancetal, men det går fremad, det går støt fremad, det går hurtigt fremad, og det sker, samtidig med at vi fastholder et solidt overskud på betalingsbalancen, og samtidig med at vi holder benhårdt fat i en stabiliseringspolitik, så vi undgår at slippe inflationens spøgelse løs igen. Det er forskellen.

Så var der selvfølgelig den, jeg havde nær sagt obligate vittighed om de 13 måneder og engangsindtægterne fra kommunerne. Det er rigtigt, at der her er en engangsindtægt på et par procent af statens indtægter. Det har der været stort set hvert år under den forrige regering og under denne regering, forskellig fra område til område. Man kan se det deraf, at hvis man sammenligner skønnene for 1996 og frem til 1997 for dette lidt skramlede regnskabsbegreb, som DAU er – som vi derfor ikke bruger så meget mere, når vi skal måle realiteterne – og så fremgangen på de samlede offentlige finanser, er der et lidt mindre fald i underskuddet på DAU, end der er på de offentlige finanser: 9 mia. kr. mod 11 mia. kr. Det vil altså sige, at når man renser for engangsindtægter i alle årene, får man et endnu mere positivt billede af udviklingen i de offentlige finanser end det, som tegner sig på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget.

Jeg skal såmænd ikke bruge mange flere bemærkninger på hr. Thor Pedersen. Jeg vil bare komme med den afsluttende bemærkning, at jeg synes, at den form, hr. Thor Pedersen anvender, er urimelig, også fordi Venstre i denne debat som i næsten en hvilken som helst anden politisk debat i dette hus og i andre forsamlingshuse gør sig skyldig i et gigantisk dobbeltspil: Man prøver at fremstå som den egentlige oppositionskraft til et samfund, man i meget væsentlig grad med dets fejl og mangler og styrkepositioner har haft et afgørende medansvar for at forme.

Det meste af det, hr. Thor Pedersen har stået her i dag og beklaget sig over, er noget, der i væsentligt omfang er grundlagt, dengang hr. Thor Pedersen havde større indflydelse, end han heldigvis har i dag. Derfor kan jeg egentlig ikke rigtig lide Venstres form, fordi Venstre løber fra sit medansvar for de problemer, der har været i det danske samfund, og fordi Venstre fortsætter i en stil og en form og med en linje, der gør det svært at tage tilbuddet om, at man vil deltage i løsningen af de problemer, helt alvorligt.

Så vil jeg vende mig til fru Pia Christmas-Møller, og dér skal jeg såmænd bare sige, at der i det, fru Pia Christmas-Møller sagde både om finanslovsforslaget og om, hvordan man skulle rette i det, var meget, jeg er uenig i. Men det, jeg måske mere hæftede mig ved og i denne fase mere vil hæfte mig ved, er den udtrykte vilje til forhandling, til kompromis.

Det samme vil jeg sådan set sige til hr. Jes Lunde. Det var en forsonlig og konstruktiv tale. Der var ikke døre, der blev smækket; der blev peget på muligheder.

Hr. Bjørn Elmquist var i sin tale inde på, at det var et kedeligt finanslovsforslag, men det er jo i virkeligheden dybest set det dér med, at vi holder os til planen, og det, at planen virker, der gør det så forfærdelig kedeligt.

Til hr. Kim Behnke: Ja, jo, det var, om jeg så må sige et indlæg, jeg havde hørt før, præget af den sædvanlige retorik og først og fremmest markerende, hvor stor afstanden er imellem det, jeg i hvert fald mener er en rigtig forståelse af samfundet, en rigtig udviklingsretning for samfundet, og det, hr. Kim Behnke mener.

Til hr. Frank Aaen: Ja, det var også et indlæg, som indeholdt mange rigtige ønsker til prioritering og holdt muligheder åbne for konstruktiv medvirken. Det siger jeg tak for.

Hr. Peter Duetoft var i sit indlæg blandt meget andet, som jeg kunne være helt enig i – også dette med, at man ikke skal tage rettigheder fra folk, men øge deres muligheder, når vi snakker om dem, der er fyldt 60 år – også inde på, at man i en sådan debat kan undre sig over tonen og problembeskrivelsen fra dele af oppositionen, når vi befinder os i et af det rigeste og mest velfungerende samfund i verden. Det er selvfølgelig ikke udtryk for – det tror jeg bestemt heller ikke hr. Duetoft mener – at alt fungerer godt. Det synes vi jo ikke. Vi er her jo for at få det, der ikke fungerer godt nok, til at fungere bedre. Men understregningen af, hvor langt væk noget af retorikken er fra virkeligheden, synes jeg ikke alene var påkrævet, men overordentlig påkrævet.

Så vil jeg afslutningsvis sige til hr. Thulesen Dahl, at det indlæg ikke påkalder mange bemærkninger fra min side. Det var i høj grad en lidt mere kedelig kopi af hr. Thor Pedersens indlæg.

Thor Pedersen (V):

Jeg har ingen forventninger om, at jeg kan overbevise finansministeren om, hvordan man i

øvrigt kan bedømme dansk økonomisk politik på en anden måde end finansministeren.

Men jeg er lidt tryk ved, at vismændene egentlig har sagt det samme som Venstre: at regeringen har soldet opsvinget op. Jeg er lidt tryk ved, at den tidligere nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer til Morgenavisen Jyllands-Posten i søndags siger, at der er taget alt for nonchalant på statens store gæld. Jeg er lidt tryk ved, at den nuværende vismand Torben M. Andersen siger, at det er en farlig færd, regeringen har betrådt ved passivt at læne sig tilbage og forvente, at det er konjunkturopsvinget, der løser det fundamentale danske problem.

Så siger finansministeren, at Venstre har et medansvar. Ja, vi har et medansvar og vil også gerne tage et medansvar. Men det er uforvarsomt, at der ikke gribes hårdere ind over for den gældsætning, der fortsat finder sted, på trods af at vi har et gunstigt konjunkturforløb, og på trods af at vi – som finansministeren siger det – har et langt bedre konjunkturforløb end landene omkring os. Det er dybt uforvarsomt, at vi ikke allerede nu på en helt anden måde tager fat om hovedproblemet: statens stadige gældsstiftelse. Det er angribeligt over for de nulevende danskere, men det er især angribeligt over for dem, der kommer til at betale regningen: vores efterfølgere. Det er angribeligt, at moralen er: Lad os bruge pengene nu og lad andre betale efterfølgende.

Jeg synes også, det er angribeligt, at finansministeren overhovedet går ind på fiflerier i sit budget omkring de 13 måneder. Jeg kunne respektere, hvis finansministeren sagde: Der er argumenter for, at staten skal have de penge tidligere, end vi ellers skulle have haft. Det er statens penge, og vi skal have dem lidt før. Det er et ærligt argument. Det kunne jeg godt forstå at man kunne have. Men hvad er det, finansministeren siger? Jo, finansministeren siger til kommunerne: Vi vil have pengene noget før. Det er klart en fordel. Den rentegevinst, vi har ved at få pengene lidt før, vil vi have enten i form af sparet rente eller i form af en renteindtægt. Den vil vi gerne siden aflevere til kommunerne. Så siger kommunerne: Jamen så gør det jo ikke noget, for det, vi mister, er renteindtægten, og den bliver kompenseret.

Men rentebeløbet er jo det eneste realøkonomiske overhovedet i den transaktion. Hvis man er ligeglad med rentefordelen, er det eneste, der står tilbage, at man kan pynte på statens regnskab i 1997. Man har et tilsvarende problem i

1998, fordi udgiftsniveauet altså matcher 1997, men man har ikke de ca. 8,8 mia. kr., som det egentlig drejer sig om. Det hele har kun til formål at pynte på statens budget.

Så er der Den Sociale Pensionsfond. Det er nok rigtigt, at der i sin tid har været overvejelser om, hvad man kunne gøre ved den fond. Men dér, hvor jeg har deltaget – kan jeg godt sige til finansministeren – har det klare svar været, at skal der ændres i Den Sociale Pensionsfond, så foregår det her i Folketinget. Så foregår det ved lovgivning. Loven, der gælder fra 1981, fortæller ganske klart, hvordan Den Sociale Pensionsfond sikres: at man sikrer grundkapitalen, at man ikke kan tage af grundkapitalen, og at der kun kan udloddes et beløb, der er til rest, efter at man har sikret værdiansættelsen af fonden, altså inflationsdækningen. Derfor var problemet for finansministeren, at man både i 1996 og 1997 efter loven kun kunne hæve 2,2 mia. kr. i fonden.

Og i august 1995 sagde finansministeren i en note til finansloven, at der ved førstgivne lejlighed vil blive fremsat lovforslag, fordi ministeren var klar over, at det her stred mod loven. Statsrevisorerne har sagt, senest i 1993, at man ikke bør lovgive ved noter eller ved tekstanmærkninger i finansloven, og hvis man gør det, bør det kun ske, når tiden ikke tillader andet, altså når det tidsmæssigt ikke kan lade sig gøre at fremsætte lovforslag.

Jeg kan kun have den opfattelse, at når finansministeren siden august 1995 ikke har fundet anledning til at komme med et forslag her i Folketinget om at ændre loven, så den blev i overensstemmelse med virkeligheden, er det, fordi finansministeren forsøger at undgå at få en debat om, at man rent faktisk nedbryder fonden med den øvelse, der er i gang, og fører pengene over i statskassen, selv om forudsætningerne var, at de skulle bruges til pensionsforbedringer, altså fremadrettet. Og derfor vil jeg igen appellere til, at hvis man skal optræde hæderligt, bør Folketinget forholde sig til et lovforslag, der giver hjemmel til det, som finansministeren er i gang med.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Frem for de juridiske spilfægterier skal jeg bare stille ét spørgsmål til hr. Thor Pedersen: Er hr. Thor Pedersen enig med regeringen, han var medlem af, i det, som har været det fælles synspunkt for den regering og Socialdemokratiet og mig bekendt de fleste andre partier her i Folketinget?

De krav, der kunne gøres gældende på Den Sociale Pensionsfond, er for længst indfriet. De ordninger, der er gennemført under henvisning til Den Sociale Pensionsfond, tager mere end den fulde nettorente, der er tilbage. Er hr. Thor Pedersen stadig væk enig i det, sådan som han var, da han sad i regering? Eller er hr. Thor Pedersen også på det punkt en dobbeltspiller, der skifter synspunkt, når han skifter fra at være minister til at være i opposition?

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det er også en bemærkning til hr. Thor Pedersen, som jeg også føler kører et dobbeltspil, i hvert fald i diskussionen om Den Sociale Pensionsfond, som hr. Thor Pedersen nu selv har bragt ind i debatten.

Den lovgivning, som er lavet løbet af 1980'erne, og som faktisk har understreget, at de penge skulle tages fra Den Sociale Pensionsfond, de skulle tages fra fondens midler – den lovgivning har hr. Thor Pedersens parti været med til at gennemføre i modstrid med det, der var det oprindelige sigte med Den Sociale Pensionsfond, da man i sin tid indførte en tvangs-skat og indkrævede en masse penge, som så siden hen skulle udbetales. Det vil sige, at hr. Thor Pedersen har været med til at undergrave det oprindelige formål med Den Sociale Pensionsfond, og derfor synes jeg nok, det er på grænsen til det uanstændige at stå her og tale, som om man ikke har noget medansvar. Det synes jeg sådan set er lidt forkasteligt.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Nu vil jeg lige sige til hr. Bruno Jerup, at den sidste revision af loven om Den Sociale Pensionsfond er fra 1981. Det ligger altså forud for den første Schlüterregering, der kom til i september 1982, og lovgrundlaget har ikke været ændret siden. Og loven fra 1981 siger ganske klart, hvad det er, man kan hæve penge til, og hvor meget man kan hæve, og den har været respekteret lige til 1996. Man har overholdt loven fra 1981. Der har ikke været hævet mere end det tilladte, og så vil jeg blot sige, at loven har været efterlevet.

Det er rigtigt, som finansministeren siger, at der har været brugt flere penge. Ja, og hvad så? Der er vel ikke noget forkert i, at man bruger mere end det, der kan finansieres over fonden. Men det, jeg klandrer ministeren for, er, at han

ikke vil respektere fundatsen og loven fra 1981, for det gør finansministeren ikke. Ministeren skriver jo også selv helt klart i forslaget til finanslov, at det er strid med loven, og ministeren lovede i august 1995, at ved først givne lejlighed ville loven blive bragt i overensstemmelse med virkeligheden. Men det er blot ikke sket.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

For nu at være helt præcis: Det fupnummer, hr. Thor Pedersen prøver at lave over for Folketinget og især over for offentligheden, er, at han mener, at de bogholderitekniske ændringer, der er sket, skulle tage noget fra nogen.

Men det er jo ikke sandt, hvis hr. Thor Pedersen stadig mener det, han mente, da han sad i regering. Det blev klart og tydeligt sagt af den regering, hr. Thor Pedersen var medlem af, at det var beregnet af den regering – som det også er af den nuværende – at der var brugt flere penge fra Den Sociale Pensionsfond, end den i det lange løb kunne honorere, og derfor kunne ingen borger stifte nye krav på noget som helst under nogen omstændigheder, uanset hvordan bogholderiet var. Det er den kendsgerning, hr. Thor Pedersen prøver at tilsløre på den måde, han fører sig frem på talerstolen her, og det synes jeg ikke er fair.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Det er jo ikke rigtigt, hr. finansminister. Det har aldrig været meningen, at Den Sociale Pensionsfond alene skulle finansiere pensionsforbedringer. Der har aldrig stået i loven, at man ikke kunne lave forbedringer ud over det afkast, der var fra fonden, aldrig nogen sinde. Men det, der står i loven, er, at man ikke kan angribe fonden. Man kan aldrig udlodde mere, end der er i fonden, for man skal have en reserve, som man kan trække på ved pensionsforbedringer, altså en særlig pulje, som kan bruges til lidt ekstra ud over det, der ellers ville være tale om.

Sådan er det, og sådan har det været administreret lige til fremsættelsen af finanslov 1996. Man har respekteret den grænse, hvor irriterende den end har været, og det er sikkert rigtigt, at der er udfoldet mange anstrengelser for at finde en metode til at få de penge over i statskassen i det store regnskab. Men man er vejet tilbage for det gennem tiderne. Det er første gang, vi har en minister, der på tværs af loven udnytter kassens midler.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg synes, det er helt utroligt, hvad vi er vidne til nu. Jeg kan forstå, at hr. Thor Pedersen mener, at dette lovgrundlag, der ikke er ændret siden 1981, efter hr. Thør Pedersens mening sætter et meget, meget, meget, meget skarpt skel mellem det, der kan disponeres over af staten, og det, der helt præcist kan disponeres over fra pensionsfonden – altså at det er to fuldstændig adskilte ting, der ikke kan lægges sammen og ikke kan trækkes over til hinanden på nogen som helst måde.

Men så synes jeg, hr. Thor Pedersen skylder os og Folketinget en forklaring på, hvordan der gennem mange, mange år har kunnet gennemføres love, hvor det er blevet beskrevet, at finansieringen af lovene ville finde sted over Den Sociale Pensionsfond, når det aldrig er blevet gjort. Det synes jeg er ufatteligt. Der har altså siddet en regering, der hvert år har gennemført love, der har kostet milliarder af kroner, og hvor man bare med et pennestrøg har sagt, at de kunne finansieres over Den Sociale Pensionsfond. Men det har man altså ikke gjort. Man har ikke gjort sit arbejde. Man har ikke sørget for at ændre hverken loven om Den Sociale Pensionsfond eller noget som helst.

Nej, forklaringen er nok den, at man havde den samme forståelse, da man var i regering, som den nuværende regering har. Man har ikke syntes, det var noget problem, at finansieringen fandt sted inden for det samlede offentlige område, også finansieringen af den masse forbedringer, der er sket inden for området, og som var tilsigtet, da man oprindeligt lavede pensionsfonden.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jeg synes også, det bliver mere og mere mystisk med hr. Thor Pedersens forklaringer, i hvert fald i sagen her. Sagen er jo, at ved indførelsen af Den Sociale Pensionsfond – og jeg vil i øvrigt gerne sige, at vi sikkert ville have stemt imod, hvis vi havde haft chancen for det tilbage i 1970, eller hvornår det nu var, for det var bare en ekstraskat – stod der i lovgrundlaget, at pengene skulle bruges til at udbetale en tillægspension til de folk, som indbetalte til fonden. Det var det, som var sigtet med fonden.

Men det, der er sket, er jo lige præcis noget helt andet, og det ved hr. Thor Pedersen godt. Det oprindelige sigte og det grundlag, hvorpå

man tog pengene fra folk som en ekstraskat, har man ændret lovmæssigt med bl.a. Venstres stemmer i løbet af 1970'erne og 1980'erne, sidste gang i 1981. Det er jo det, det handler om, og det kan man lige så godt erkende.

Og begynde at snakke om, hvor pengene så var henne – altså, hvis man har været med til at vedtage love herinde – og det har Venstre åbenbart – hvor der står, at pengene skal tages fra Den Sociale Pensionsfond, kan man vel ikke stå her på talerstolen og påstå: Næh, næh, de skulle bare tages ud af luften!

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Det er utroligt, at det kan være så svært at forstå: Den sidste reelle lov om Den Sociale Pensionsfond, som Folketinget har behandlet, er behandlet i 1981 – i 1981 – og i den lov står der, hvor meget der kan udloddes. Loven giver grænsen for, hvor mange penge der kan overføres til statskassen, om det er til den ene eller anden minister ufortalt.

Men grænsen er altså på 1,5 pct. af fondens midler. Det er det, der hedder restrenten, altså 1,5 pct., og man har ikke kunnet tage mere. Uanset hvad Folketinget måske gerne har villet, har man ikke kunnet tage mere, for det afskar loven muligheden for. Det er en regulær og selvstændig fond, nu på 151 mia. kr., der betaler realrenteafgift og administreres bl.a. af Nationalbanken.

Og det, der kan ankes over nu, er, at man begynder at tage mere end de 1,5 pct., som loven giver mulighed for. I stedet for 2,2 mia. kr. tager finansministeren 8,4 mia. kr. Det er i strid med loven, og det skrev ministeren også i august 1995: Det er ulovligt, det er imod reglerne, men jeg vil ved først givne lejlighed fremsætte et lovforslag om at bringe loven i overensstemmelse med virkeligheden. Men det er ikke sket, og jeg spørger: Hvorfor? Debatten om at ændre lovgrundlaget fra 1981 hører hjemme i Folketingssalen, og jeg appellerer til, at det må ske nu.

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg synes i virkeligheden, det er dybt rystende, at hr. Thor Pedersen står her og påstår, at der administreres i strid med lovgivningen. Den retstilstand, der er nu vedrørende finanslovforslaget, er allerede godkendt ved en tekstanmærkning til sidste års finanslov. Der er ingen som helst tvivl om, at der er grundlag for den.

Men det, der er realiteten – og det er langt mere interessant – er, at det ikke gør nogen forskel for noget levende menneske i Danmark, hvis man i øvrigt er enig i det, som både den regering, hr. Thor Pedersen var medlem af, og den nuværende regering har konstateret: De love, der er gennemført under henvisning til Den Sociale Pensionsfond, koster så meget, som man nu belaster Den Sociale Pensionsfond med, og derfor er der ikke flere krav, der kan anføres på fonden. Der er ingen, der kan få flere penge ud af den, uanset hvordan man gør rent bogholderimæssigt.

Men hr. Thor Pedersen står i virkeligheden her og prøver at bilde nogle mennesker ind, at hvis regeringen ikke havde ændret bogholderiprincipperne og rettet op på den forsømmelighed, som tidligere regeringer har gjort sig skyldige i, ved at få overensstemmelse mellem det, de love, der er vedtaget under henvisning til pensionsfonden, koster, og hvad pensionsfonden betaler, ville der nok have været noget mere. Det passer ikke, og det har vi dokumentation for i lange baner fra hr. Dyremoses tid som finansminister. Det passer ikke, og det er derfor, jeg synes, at hr. Thor Pedersens indsats i denne debat er dybt usmagelig, også på det punkt.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Det er rigtigt, i august 1995 gjorde man det. Men ministeren skrev også, at ved først givne lejlighed skulle der fremsættes et lovforslag herom. Og hvorfor det? Jo, fordi statsrevisorerne ganske klart gav udtryk for i 1993, at man ikke bør lovgive over tekstanmærkninger på finansloven, og hvis det finder sted, kan det kun forklares ved, at det tidsmæssigt ikke er muligt at fremsætte et lovforslag. Men ministeren vil vel ikke påstå, at det ikke har været muligt at fremsætte et lovforslag om dette emne siden august 1995? Så meget mere som andre forhold, der indgår i en finanslovaftale, tit og ofte er baseret på ændret lovgivning, som præsenteres med meget kort varsel i begyndelsen af en folketingssamling.

Det næste: Som loven er udformet, står der klart, at man ikke kan nedlægge fonden. Man kan ikke tage af fonden. Men nu forstår jeg, at ministeren klart indrømmer, at det, man er i gang med, er at nedlægge Den Sociale Pensionsfond, og det er altså noget ganske andet. Det har ikke været meningen på noget tidspunkt med de lovændringer, der er sket, at man skulle spise af grundkapitalen. Det var meningen, at man

skulle have den fond som et plaster på såret, hvis man manglede midler til at forbedre pensionisternes vilkår, og det har jo aldrig været sådan, at de forbedringer, der kom på tale, alene var dem, der kunne finansieres over Den Sociale Pensionsfond. Sådan har det aldrig nogen sinde været tiltænkt, og derfor har det også været sådan, at indtil 1996 har skiftende regeringer altid respekteret fondens bestemmelser og har aldrig hævet én krone mere end det, loven hjemlede.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 11: Forslag til lov om Det Fælles Lønindeholdelsesregister.

Af finansministeren (Mogens Lykketoft).
(Fremsat 2/10 96).

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg skal lade den sidste sag udgå af dagsordenen. Lovforslaget vil i stedet blive sat til første behandling tirsdag den 22. oktober 1996.

Der er herefter ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i dag, torsdag den 10. oktober 1996, kl. 18.10 med følgende dagsorden (se indledningen til næste møde).

Mødet hævet kl. 17.57
